

ZAKON

O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

("Službeni list Crne Gore", br. 065/20 od 03.07.2020, 146/21 od 31.12.2021, 004/24 od 23.01.2024)

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Glava I

PREDMET ZAKONA I OBLICI OBAVLJANJA PRIVREDNIH DJELATNOSTI

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, registracija, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog društva.

Oblici obavljanja privrednih djelatnosti

Član 2

(1) Privredna društva su pravna lica koja obavljaju privrednu djelatnost u skladu sa zakonom i to:

- 1) ortačko društvo - "OD";
- 2) komanditno društvo - "KD";
- 3) akcionarsko društvo - "AD" i
- 4) društvo sa ograničenom odgovornošću - "DOO".

(2) Privrednu djelatnost mogu obavljati i:

- 1) preduzetnik i
- 2) dio stranog društva.

Primjena zakona

Član 3

Ovaj zakon primjenjuje se i na privredna društva koja su osnovana u skladu sa posebnim zakonom i drugim propisom.

Društvo od javnog interesa

Član 4

Društvo od javnog interesa je akcionarsko društvo (javno akcionarsko društvo) i društvo sa ograničenom odgovornošću (javno društvo sa ograničenom odgovornošću) koje se osniva u skladu sa ovim zakonom i koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente koji su uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori ili inostranstvu, na zahtjev emitenta.

Pravna i poslovna sposobnost društva

Član 5

- (1) Privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica danom registracije u Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).
- (2) CRPS vodi organ uprave nadležan za naplatu poreza (u daljem tekstu: nadležni organ za registraciju).
- (3) Datumom registracije privrednog društva smatra se datum registracije koji je upisan u rješenju o registraciji.
- (4) Dio stranog društva u Crnoj Gori nema svojstvo pravnog lica.

- (5) Društvo ima prava i obaveze fizičkog lica, osim prava i obaveza koje, u skladu sa zakonom, mogu steći isključivo fizička lica ili privredna društva koja posluju u drugom obliku.

Podružnica i način istupanja u pravnom prometu

Član 6

- (1) Privredna društva mogu obavljati svoju djelatnost i preko podružnica.
- (2) Podružnica je posebna organizaciona cjelina društva bez svojstva pravnog lica, koja obavlja djelatnost van sjedišta privrednog društva.
- (3) Podružnica u pravnom prometu istupa isključivo u ime i za račun privrednog društva u okviru kojeg posluje i može obavljati poslove samo iz okvira djelatnosti tog društva.
- (4) Podružnica u pravnom prometu istupa pod nazivom privrednog društva čiji je dio, a uz naziv privrednog društva naziv podružnice mora da sadrži adresu podružnice i oznaku da je podružnica.

Formiranje podružnice

Član 7

- (1) Podružnica se formira odlukom nadležnog organa privrednog društva.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži:
 - 1) naziv i sjedište društva osnivača;
 - 2) naziv i adresu podružnice;
 - 3) ime lica koja su određena da predstavljaju podružnicu i društvo, njihov jedinstveni matični broj i prebivalište, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište za strana fizička lica.
- (3) Privredna društva koja formiraju podružnice dužna su da u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o formiranju, dostave u CRPS za registraciju:
 - 1) odluku iz stava 1 ovog člana;
 - 2) ovlašćenja za lica iz stava 2 tačka 3 ovog člana da zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno.

Prestanak podružnice

Član 8

Podružnica prestaje:

- 1) na osnovu odluke nadležnog organa privrednog društva;
- 2) ako privredno društvo koje je osnovalo podružnicu prestane da postoji.

Glava II

ODGOVORNOST ZA OBAVEZE DRUŠTVA

Odgovornost za obaveze prije registracije društva

Član 9

- (1) Za obaveze preuzete u postupku osnivanja društva prije njegove registracije, solidarno i neograničeno odgovaraju osnivači i lica koja su preuzela te obaveze.
- (2) Ako nakon registracije privredno društvo preuzme obaveze iz stava 1 ovog člana, osnivači i lica koja su ih preuzela oslobađaju se odgovornosti.

Sticanje svojstva člana društva

Član 10

- (1) Svojstvo člana ortačkog društva, komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću stiče se danom upisa vlasništva nad udjelom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Svojstvo akcionara fizičko ili pravno lice stiče danom registracije akcije, odnosno akcija društva kod Centralnog klirinškog depozitnog društva (u daljem tekstu: CKDD), u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (3) Svojstvo člana ortačkog, komanditnog i društva sa ograničenom odgovornošću prestaje danom registracije prestanka svojstva člana društva u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.

- (4) Svojestvo akcionara fizičkom ili pravnom licu prestaje na dan brisanja svih akcija društva sa njegovog vlasničkog računa kod CKDD, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Odgovornost društva i članova za obaveze društva

Član 11

- (1) Privredno društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Ortaci u ortačkom društvu i komplementari u komanditnom društvu odgovaraju za obaveze društva solidarno i neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom.
- (3) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću, akcionari akcionarskog društva i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obaveze društva, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zloupotreba svojstva pravnog lica

Član 12

- (1) Kada jedan ili više komanditora, članova društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionara zloupotrijebe okolnost da nijesu odgovorni za obaveze komanditnog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva, njihovu solidarnu i neograničenu odgovornost za obaveze tih društava može da utvrdi nadležni sud.
- (2) Zloupotrebom iz stava 1 ovog člana smatra se ako komanditor, član društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionar:
 - 1) iskoristi društvo za postizanje cilja koji mu je zabranjen;
 - 2) koristi društvo ili njegovu imovinu na štetu povjerilaca društva;
 - 3) protivno zakonu upravlja ili raspolaže imovinom društva;
 - 4) radi sticanja koristi za sebe ili treća lica umanju imovinu društva, iako je znao ili morao znati da društvo neće moći izvršavati svoje obaveze.
- (3) Povjerilac društva iz stava 2 tačka 2 ovog člana čije je potraživanje dospjelo može podnijeti tužbu radi naplate potraživanja protiv lica iz stava 1 ovog člana nadležnom sudu, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za zloupotrebu iz stava 2 ovog člana, a najkasnije u roku od tri godine od dana zloupotrebe.
- (4) Podnošenje tužbe iz stava 3 ovog člana ne utiče na pravo povjerilaca da naplatu potraživanja izvrše na drugi način, u skladu sa zakonom.
- (5) U slučaju da potraživanje povjerioca iz stava 3 ovog člana nije dospjelo u trenutku saznanja za učinjenu zloupotrebu, rok od šest mjeseci počinje da teče od dana dospijeca potraživanja.

Glava III

SJEDIŠTE, DJELATNOST I NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA

Sjedište

Član 13

- (1) Sjedište je mjesto u Crnoj Gori iz kojeg se upravlja poslovanjem privrednog društva ili mjesto u kojem društvo trajno obavlja svoju djelatnost, koje je utvrđeno osnivačkim aktom ili statutom društva i koje je registrovano u CRPS.
- (2) Privredno društvo može imati samo jedno sjedište.
- (3) Ako se uprava privrednog društva ili mjesto u kojem privredno društvo trajno obavlja svoju djelatnost nalaze u mjestu različitom od mjesta koje je registrovano kao sjedište privrednog društva, sjedištem će se smatrati mjesto koje je registrovano u CRPS, s tim da treća lica protiv društva mogu zasnovati nadležnost suda i prema mjestu u kojem se nalazi uprava privrednog društva ili mjestu u kojem privredno društvo trajno obavlja svoju djelatnost.
- (4) Privredno društvo može promijeniti sjedište na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.

Dostavljanje i adresa za prijem pošte

Član 14

- (1) Dostavljanje pošte privrednom društvu vrši se na adresu sjedišta ili posebnu adresu za dostavljanje pošte, koja se registruje u skladu sa ovim zakonom.

(2) Privredno društvo mora da ima adresu za prijem elektronske pošte, koja se registruje u CRPS.

Upotreba pečata

Član 15

- (1) Privredna društva nijesu dužna da koriste pečat u poslovanju.
- (2) Privredna društva koja posluju elektronskim putem dužna su da koriste elektronski pečat.

Djelatnost društva

Član 16

- (1) Pretežna djelatnost privrednog društva registruje se u CRPS, u postupku njegovog osnivanja.
- (2) Pored pretežne djelatnosti, privredno društvo može da obavlja i druge djelatnosti, u skladu sa zakonom.

Naziv privrednog društva, podružnice i preduzetnika

Član 17

- (1) Naziv privrednog društva, podružnice i preduzetnika je ime pod kojim posluju.
- (2) Naziv privrednog društva, podružnice i preduzetnika, kao i sve njihove promjene upisuju se u CRPS.
- (3) Naziv privrednog društva i naziv podružnice može se mijenjati na način utvrđen osnivačkim aktom, odnosno statutom društva, a naziv preduzetnika na osnovu odluke preduzetnika.
- (4) Privredno društvo i preduzetnik dužni su da istupaju u pravnom prometu pod nazivom koji je registrovan u CRPS, da ga koriste na poslovnim pismima i drugim dokumentima koja se upućuju trećim licima i da ga ističu u poslovnim prostorijama.
- (5) Naziv privrednog društva može da sadrži i oznaku pretežne djelatnosti.

Sadržina naziva privrednog društva i preduzetnika

Član 18

- (1) Naziv ortačkog društva obavezno sadrži oznaku: "ortačko društvo" ili skraćenicu "OD".
- (2) Naziv komanditnog društva obavezno sadrži oznaku: "komanditno društvo" ili skraćenicu "KD".
- (3) Naziv akcionarskog društva obavezno sadrži oznaku: "akcionarsko društvo" ili skraćenicu "AD".
- (4) Naziv društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži oznaku: "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili skraćenicu "DOO".
- (5) Naziv podružnice obavezno sadrži puni naziv društva u okviru kojeg posluje, oznaku da se radi o podružnici i adresu podružnice.
- (6) Naziv dijela stranog društva obavezno sadrži originalni naziv stranog društva, oznaku ili skraćenu oznaku oblika privrednog društva ("akcionarsko društvo" ili "AD", "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili "DOO", "komanditno društvo" ili "KD", "ortačko društvo" ili "OD"), alternativni naziv dijela stranog društva, ako je originalni naziv stranog društva upotrijebljen od nekog drugog društva u Crnoj Gori, kao i oblik organizovanja dijela stranog društva ("dio stranog društva", "podružnica", "predstavništvo").
- (7) Naziv preduzetnika obavezno sadrži oznaku "preduzetnik".
- (8) Uz naziv privrednog društva u postupku likvidacije dodaje se oznaka "u likvidaciji".

Skraćeni naziv privrednog društva

Član 19

- (1) Privredno društvo može, pored punog naziva, da koristi skraćeni naziv u skladu sa osnivačkim aktom društva, odnosno statutom.
- (2) Skraćeni naziv iz stava 1 ovog člana, mora da sadrži oznaku oblika društva, kao i pojedine riječi koje su već sadržane u nazivu.
- (3) Skraćeni naziv registruje se u CRPS.
- (4) Podružnica ne može koristiti skraćeni naziv.

Upotreba imena i znakova država i međunarodnih organizacija

Član 20

- (1) Naziv privrednog društva može da sadrži ime "Crna Gora", a logo društva grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom.
- (2) Naziv društva može da sadrži imena, a logo društva grbove i druge simbole strane države ili međunarodne organizacije, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili međunarodne organizacije na koje se naziv ili simboli odnose.

Upotreba ličnog imena

Član 21

- (1) U naziv privrednog društva može se unijeti ime ili dio imena fizičkog lica, uz njegov pisani pristanak, a ako je to lice umrlo uz saglasnost njegovog nasljednika.
- (2) Ako privredno društvo svojim djelovanjem ili na drugi način vrijeđa čast i ugled fizičkog lica čije ime je unijeto u njegov naziv, to lice, odnosno njegovi nasljednici, mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu za brisanje njegovog imena iz naziva društva.
- (3) Ako je ime lica ostalo u nazivu i nakon prestanka njegovog članstva u privrednom društvu, po tužbi tog lica ili njegovih nasljednika, nadležni sud će naložiti brisanje njegovog imena iz naziva tog društva.
- (4) Tužba iz st. 2 i 3 ovog člana može se podnijeti u roku od jedne godine, od dana prestanka svojstva člana privrednog društva, odnosno smrti člana društva čije je ime ostalo u nazivu tog društva.

Prenos naziva društva

Član 22

- (1) Naziv privrednog društva, koje je registrovano u CRPS ne može se prenijeti na drugo društvo.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, naziv društva se može prenijeti na drugo društvo u slučaju spajanja društava, kada se naziv preuzetog društva prenosi na društvo preuzimaoca.

Zaštita naziva društva

Član 23

- (1) Privredno društvo ne smije registrovati naziv u CRPS ako:
 - 1) je suprotan prinudnim propisima ili vrijeđa javni moral;
 - 2) je istovjetan ili sličan nazivu drugog privrednog društva, zbog čega može doći do zamjene društava od strane učesnika u pravnom prometu;
 - 3) može da dovede u zabludu učesnike u pravnom prometu u pogledu pravnog oblika privrednog društva.
- (2) U slučaju povrede odredaba iz stava 1 ovog člana, zainteresovano lice može tužbom zahtijevati od nadležnog suda promjenu naziva društva iz stava 1 ovog člana.
- (3) Tužba iz stava 2 ovog člana može se podnijeti u roku od dvije godine od dana registracije naziva privrednog društva.
- (4) Postupak po tužbi privrednog društva iz stava 2 ovog člana je hitan.
- (5) Ako društvo iz stava 1 ovog člana, u roku od 30 dana od pravnosnažnosti presude kojom se nalaže promjena naziva, ne izvrši promjenu naziva, nadležni organ za registraciju po službenoj dužnosti pokrenuće postupak sudske likvidacije društva.

Glava IV

ZASTUPANJE DRUŠTVA I PROKURA

Zakonski zastupnici

Član 24

- (1) Zakonski zastupnici društva, u skladu sa ovim zakonom, su:
 - 1) ortaci kod ortačkog društva;
 - 2) komplementari kod komanditnog društva;
 - 3) izvršni direktor ili predsjednik upravnog odbora kod akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću.

(2) Lica koja su zakonski zastupnici društva, obavezno se registruju, u skladu sa ovim zakonom.

Ostali zastupnici

Član 25

Osim zakonskih zastupnika, zastupnici društva, u smislu ovog zakona, su i lica koja su aktom nadležnog organa društva ovlašćena da zastupaju društvo i koja su registrovana u CRPS.

Obim ovlašćenja i odgovornost zastupnika

Član 26

- (1) Lice kojem je povjereno obavljanje određenih poslova u okviru djelatnosti društva, može preduzimati sve radnje i zaključivati sve pravne poslove koji se uobičajeno vrše ili nastaju uz poslove koji su mu povjereni.
- (2) Ako ovlašćenje za zastupanje utvrđeno zakonom ili drugim aktom nije izričito utvrđeno kao zajedničko, svaki zastupnik istupa samostalno u ime i za račun društva.
- (3) Zastupnik privrednog društva dužan je da zastupa društvo u granicama ovlašćenja za zastupanje utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom, statutom ili drugim aktom društva i odgovoran je za štetu nastalu prekoračenjem ovlašćenja, u skladu sa zakonom.

Pojam i osnovne karakteristike prokure

Član 27

- (1) Prokura je punomoćje kojim društvo ovlašćuje jedno ili više fizičkih lica da u njegovo ime i za njegov račun zaključuju pravne poslove i preduzimaju druge pravne radnje.
- (2) Prokuru za privredna društva izdaje nadležni organ privrednog društva.
- (3) Preduzetnik daje prokuru lično.
- (4) Prokura se ne može dati pravnom licu.
- (5) Ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drugačije utvrđeno, prokura se izdaje odlukom ortaka kod ortačkog društva, odlukom komplementara kod komanditnog društva, odlukom skupštine društva sa ograničenom odgovornošću koje nema strukturu organa upravljanja akcionarskog društva, odnosno odlukom odbora direktora ili nadzornog odbora kod akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću koja imaju strukturu organa upravljanja akcionarskog društva.
- (6) Prokura se daje u formi notarskog akta i obavezno registruje u CRPS.
- (7) Prokura nije prenosiva na drugo lice.
- (8) Prokurista se potpisuje u ime i za račun društva i pored svog potpisa, stavlja oznaku "prokurista".

Vrste prokure

Član 28

- (1) Prokura može biti pojedinačna ili zajednička.
- (2) Ako je prokura izdata za dva ili više lica bez naznake da se radi o zajedničkoj prokuri, svaki prokurista istupa samostalno.
- (3) Ako je prokura izdata kao zajednička prokura, pravni poslovi koje zaključuju ili pravne radnje koje preduzimaju prokuristi punovažni su uz izričitu saglasnost svih prokurista.
- (4) Saglasnost iz stava 3 ovog člana može se dati kao prethodna ili naknadna.

Ovlašćenja i ograničenja ovlašćenja prokuriste

Član 29

- (1) Prokurista može da zaključuje ugovore i preduzima sve pravne radnje u ime i za račun društva, s tim da bez posebnog ovlašćenja ne može da:
 - 1) zaključuje pravne poslove i preduzima pravne radnje u vezi sa sticanjem, otuđenjem ili opterećenjem nepokretnosti, odnosno udjela i akcija koje društvo posjeduje u drugim društvima;
 - 2) zaključuje ugovore o zajmu i kreditu;
 - 3) preuzima mjenične obaveze i obaveze jemstva;

-
- 4) zastupa društvo u upravnim i sudskim postupcima, pred arbitražom ili posrednikom;
 - 5) da punomoćje za zastupanje drugim licima.
- (2) Ograničenja prokure koja nijesu izričito utvrđena ovim zakonom nemaju dejstvo prema trećim licima, osim ako su registrovana u CRPS.

Opoziv i otkaz prokure

Član 30

- (1) Prokura se može opozvati u svakom trenutku, bez obzira na pravne poslove za koje je izdata.
- (2) Davalac prokure ne može se odreći prava da opozove prokuru, ni prava da je ograniči ili uslovi.
- (3) Prokurista može da otkáže prokuru, s tim da na zahtjev davaoca prokure koji mu je dostavljen u pisanoj formi, dužan je da zaključuje pravne poslove i preduzima druge pravne radnje u periodu od 30 dana od dana dostavljanja otkaza.
- (4) Opoziv i otkaz prokure daju se u pisanoj formi i registruju se u CRPS.

Glava V

POSEBNE DUŽNOSTI PREMA DRUŠTVU

ODJELJAK A

LICA KOJA IMAJU POSEBNE DUŽNOSTI PREMA DRUŠTVU I POVEZANA LICA

Lica sa posebnim dužnostima prema društvu

Član 31

- (1) Dužnosti pažnje, prijavljivanja ličnog interesa, izbjegavanja sukoba interesa, čuvanja poslovne tajne i poštovanja zabrane konkurencije, u skladu sa ovim zakonom, imaju:
 - 1) ortaci i komplementari;
 - 2) članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili član društva sa ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u skladu sa članom 32 ovog zakona;
 - 3) akcionari koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili akcionar koji je kontrolni član društva u skladu sa članom 32 ovog zakona;
 - 4) izvršni direktor, članovi odbora direktora, članovi upravnog odbora, članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi;
 - 5) revizor;
 - 6) likvidacioni upravnik.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom mogu se odrediti i druga lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu.

Povezana lica

Član 32

- (1) Povezanim licem, u smislu ovog zakona, u odnosu na određeno fizičko lice smatra se:
 - 1) njegov srodnik u pravoj liniji, srodnik u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva, bračni i vanbračni supružnik ovih lica;
 - 2) njegov bračni ili vanbračni supružnik i njihovi srodnici zaključno sa prvim stepenom srodstva;
 - 3) njegov usvojilac ili usvojenik, kao i potomci usvojenika;
 - 4) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.
- (2) Povezanim licem, u smislu ovog zakona, u odnosu na određeno pravno lice smatra se:
 - 1) pravno lice u kojem to pravno lice posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu;
 - 2) pravno lice (zavisno društvo) u kojem je to pravno lice kontrolni član (matično društvo);
 - 3) pravno lice koje je zajedno sa tim pravnim licem pod kontrolom trećeg lica;
 - 4) lice koje u tom pravnom licu posjeduje značajno učešće u osnovnom kapitalu;

- 5) lice koje je kontrolni član tog pravnog lica;
- 6) lice koje je njegov izvršni direktor, član odbora direktora, član upravnog odbora ili član nadzornog odbora.
- (3) Značajno učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 20% prava glasa u društvu.
- (4) Većinsko učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 50% prava glasa u društvu.
- (5) Kontrola u smislu stava 2 ovog člana podrazumijeva pravo ili mogućnost jednog lica da samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički djeluju vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem učešća u osnovnom kapitalu, ugovora ili prava na imenovanje većine članova odbora direktora, odnosno većine članova nadzornog odbora.
- (6) Smatra se da je određeno lice kontrolni član društva uvijek kada to lice samostalno ili sa povezanim licima posjeduje većinsko učešće u osnovnom kapitalu društva.
- (7) Zajedničko djelovanje postoji kada dva ili više lica, na osnovu sporazuma, koriste glasačka prava u određenom pravnom licu ili preduzimaju druge radnje u cilju vršenja zajedničkog uticaja na upravljanje ili poslovanje tog lica.

ODJELJAK B

DUŽNOST PAŽNJE

Pojam dužnosti pažnje

Član 33

- (1) Izvršni direktor, članovi odbora direktora, članovi upravnog odbora, članovi nadzornog odbora, zastupnici, prokuristi, revizor i likvidacioni upravnik dužni su da u izvršavanju obaveza postupaju savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, odnosno u interesu društva kao cjeline.
- (2) Pod pažnjom dobrog privrednika smatra se povećani stepen pažnje, znanja, vještine i iskustva potrebnih za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti u društvu.
- (3) Ako pored znanja, vještine i iskustva iz stava 2 ovog člana, lice iz člana 31 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona posjeduje dodatna specifična znanja, vještine ili iskustvo, ista se uzimaju u obzir prilikom ocjene stepena pažnje koju je trebalo da pokaže (pažnja dobrog stručnjaka).

Tužba zbog povrede dužnosti pažnje

Član 34

Protiv lica iz člana 31 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona društvo može podnijeti tužbu za naknadu štete koja je pričinjena društvu povredom dužnosti pažnje.

Pravilo poslovnog prosuđivanja

Član 35

Lice iz člana 31 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona koje je postupalo savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, odnosno pažnjom dobrog stručnjaka i u razumnom uvjerenju da djeluje u interesu društva, ne odgovara za štetu koja je nastala kao rezultat njegovih poslovnih odluka.

ODJELJAK C

DUŽNOST PRIJAVLJIVANJA LIČNOG INTERESA

Način prijavljivanja ličnog interesa

Član 36

- (1) Lice iz člana 31 ovog zakona dužno je da obavijesti ortake, komplementare, članove društva sa ograničenom odgovornošću, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor o postojanju ličnog interesa ili interesa sa njim povezanih lica u pravnom poslu koji društvo zaključuje, odnosno pravnoj radnji koju društvo preduzima.
- (2) Lični interes za lica iz člana 31 ovog zakona postoji u slučaju:
- 1) zaključivanja pravnog posla između društva i tog lica ili sa njim povezanog lica;

-
- 2) preduzimanja pravne radnje (preduzimanje radnji u sudskim i drugim postupcima, odricanje od prava i drugo) koju društvo preduzima prema tom licu ili prema sa njim povezanim licem;
 - 3) zaključivanja pravnog posla između društva i trećeg lica, odnosno preduzimanja pravne radnje društva prema trećem licu, ako je to treće lice sa njim ili sa njim povezanim licem u finansijskom odnosu i ako se može očekivati da postojanje tog odnosa utiče na njegovo postupanje.
- (3) Finansijski odnosi iz stava 2 tačka 3 ovog člana su dužničko-povjerilački, kao i drugi odnosi kod kojih se može utvrditi povezanost ekonomskih interesa između lica.

Odobrovanje pravnog posla u slučaju ličnog interesa

Član 37

- (1) Zaključivanje pravnog posla i preduzimanje pravnih radnji iz člana 36 stav 2 ovog zakona može da se odobri, u slučaju:
- 1) ortačkog društva, odnosno komanditnog društva, većinom glasova svih ortaka, odnosno komplementara kod kojih ne postoji lični interes;
 - 2) društva sa ograničenom odgovornošću, običnom većinom glasova prisutnih članova skupštine društva, kod kojih ne postoji lični interes;
 - 3) društva sa ograničenom odgovornošću koje ima strukturu organa akcionarskog društva, većinom glasova svih članova odbora direktora ili nadzornog odbora kod kojih ne postoji lični interes;
 - 4) akcionarskog društva, većinom glasova svih članova odbora direktora (kod jednodomnog akcionarskog društva), odnosno nadzornog odbora (kod dvodomnog akcionarskog društva), kod kojih ne postoji lični interes.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana, ako svi članovi odbora direktora ili nadzornog odbora imaju lični interes ili je broj članova koji nemaju lični interes nedovoljan za postizanje kvoruma za rad ili zbog jednake podjele glasova između članova ovih organa kod kojih ne postoji lični interes i kada predsjednik odbora direktora ili nadzornog odbora nije prisutan ili nema pravo glasa, odluku o odobravanju zaključivanja pravnog posla donosi skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno skupština akcionara, većinom glasova prisutnih članova skupštine kod kojih ne postoji lični interes.
- (3) Osnivačkim aktom ili statutom može se odrediti da odobrenje iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana daje isključivo skupština društva.
- (4) U slučaju da odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odobri zaključivanje pravnog posla u skladu sa stavom 1 tač. 3 i 4 ovog člana, odbor direktora odnosno nadzorni odbor dužan je da informiše skupštinu društva o detaljima izdatog odobrenja na prvoj narednoj sjednici, u posebnoj tački dnevnog reda.
- (5) Odobrenje iz stava 1 ovog člana nije potrebno u slučaju:
- 1) postojanja ličnog interesa kod jedinog člana društva ili svih članova društva;
 - 2) upisa, odnosno kupovine udjela ili akcija po osnovu prava prečeg upisa, odnosno prava preče kupovine članova društva;
 - 3) pribavljanja sopstvenih udjela, odnosno akcija od strane društva, ako se to pribavljanje vrši u skladu sa ovim zakonom.

Tužba zbog povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa

Član 38

- (1) Ako lica iz člana 31 ovog zakona nijesu tražila odobrenje u skladu sa članom 37 ovog zakona ili prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja nijesu navela sve činjenice od značaja za donošenje odluke, društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu za poništavanje zaključenih pravnih poslova, odnosno preduzetih pravnih radnji u slučaju postojanja ličnog interesa i naknadu štete od tih lica.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, pored lica iz člana 31 ovog zakona za štetu društvu solidarno i neograničeno odgovaraju i povezana lica iz člana 36 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona, kao i treće lice iz člana 36 stav 2 tačka 3 ovog zakona, ako je znalo ili moralo znati za postojanje ličnog interesa u vrijeme zaključenja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje.

Izuzetak od postojanja povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa

Član 39

Povreda pravila o odobravanju pravnih poslova i radnji kod kojih postoji lični interes ne smatra se povredom ako se u postupku po tužbi iz člana 38 ovog zakona utvrdi da su zaključeni pravni poslovi ili preduzete pravne radnje bili u interesu društva, ili ako lica iz člana 31 ovog zakona dokažu da nijesu znala niti su morala znati za zaključivanje pravnog posla, odnosno preduzimanje pravnih radnji kod kojih je postojao lični interes, čije je postojanje predmet tužbenog zahtjeva.

ODJELJAK D

DUŽNOST IZBJEGAVANJA SUKOBIA INTERESA

Povreda sukoba interesa

Član 40

- (1) Lica iz člana 31 ovog zakona i ekspert iz člana 125 ovog zakona ne mogu u svom interesu ili u interesu sa njima povezanim licima da:
 - 1) koriste imovinu društva;
 - 2) koriste informacije do kojih su došli u tom svojstvu, koje nijesu javno dostupne;
 - 3) koriste mogućnosti za zaključenje poslova koje se ukažu društvu.
- (2) Sukob interesa postoji i u slučajevima kada društvo nije bilo u mogućnosti da iskoristi imovinu, informacije ili zaključi poslove iz stava 1 ovog člana.
- (3) Odredba stava 1 tačka 1 ovog člana, ne primjenjuje se na revizora društva i eksperte iz člana 125 ovog zakona.

Tužba zbog povrede sukoba interesa

Član 41

- (1) Društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv lica iz člana 31 ovog zakona i eksperta iz člana 125 ovog zakona zbog povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa iz člana 40 ovog zakona, kao i protiv sa njim povezanog lica iz člana 32 st. 1 i 2 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti:
 - 1) naknada štete;
 - 2) prenos koristi na društvo koju je to lice, odnosno povezano lice ostvarilo kao posljedicu povrede dužnosti.

Izuzetak od povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa

Član 42

Lica iz člana 31 i ekspert iz člana 125 ovog zakona nijesu povrijedila dužnost izbjegavanja sukoba interesa ako pribave prethodno ili naknadno odobrenje u skladu sa članom 37 ovog zakona, osim ako se utvrdi da prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja nijesu predstavljene sve činjenice od značaja za donošenje odluke.

ODJELJAK E

DUŽNOST ČUVANJA POSLOVNE TAJNE

Čuvanje poslovne tajne

Član 43

- (1) Lica iz člana 31 ovog zakona, druga lica zaposlena u društvu i ekspert iz člana 125 ovog zakona dužni su da čuvaju poslovnu tajnu društva.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da poslovnu tajnu čuvaju i nakon prestanka obavljanja poslova, u periodu od dvije godine od dana prestanka, s tim da se osnivačkim aktom, statutom, odlukom društva ili ugovorom zaključenim sa tim licima ovaj period može produžiti, ali najviše na pet godina.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, ekspert iz člana 125 ovog zakona dužan je da čuva poslovnu tajnu neograničeni vremenski period.
- (4) Poslovna tajna je podatak, odnosno skup podataka koji nije u cjelosti ili djelimično opštepoznat ili dostupan licima iz krugova koji redovno rade sa tom vrstom podataka, koji imaju ekonomsku vrijednost zato što nijesu opštepoznati i na koje se primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite tajnosti na osnovu kojih društvo koje ih zakonito posjeduje obezbjeđuje njihovu tajnost.

(5) Poslovna tajna je i podatak koji je zakonom i drugim propisom određen kao poslovna tajna.

Izuzeci od dužnosti čuvanja poslovne tajne

Član 44

Saopštavanje podataka iz člana 43 ovog zakona ne smatra se povredom poslovne tajne, ako je saopštavanje podataka:

- 1) obaveza utvrđena zakonom ili odlukom nadležnog državnog organa;
- 2) neophodno radi zaštite interesa društva;
- 3) učinjeno u cilju obavještanja javnosti o izvršenju djela kažnjivog zakonom.

Tužba zbog povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne

Član 45

- (1) U slučaju povrede obaveze čuvanja poslovne tajne, društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv lica iz člana 31 ovog zakona, drugih lica zaposlenih u društvu i eksperta iz člana 125 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti:
 - 1) naknada štete nastale povredom dužnosti čuvanja poslovne tajne;
 - 2) isključenje lica iz stava 1 ovog člana iz društva, ako je to lice član društva.
- (3) Društvo je dužno da pruži potpunu zaštitu licu koje postupajući savjesno i u dobroj vjeri ukazuje nadležnim organima na postojanje informacije iz člana 44 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

ODJELJAK F

DUŽNOST POŠTOVANJA ZABRANE KONKURENCIJE

Zabrana konkurencije

Član 46

- (1) Lice iz člana 31 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, osim člana društva sa ograničenom odgovornošću i člana akcionarskog društva koji imaju značajno učešće u osnovnom kapitalu, ne može bez pribavljenog odobrenja u skladu sa članom 37 ovog zakona:
 - 1) imati svojstvo lica iz člana 31 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona u drugom društvu koje ima isti ili sličan predmet poslovanja (konkurentsko društvo);
 - 2) biti preduzetnik ili poslovođa zaposlen kod preduzetnika koji ima isti ili sličan predmet poslovanja;
 - 3) biti zaposlen u konkurentskom društvu;
 - 4) biti na drugi način angažovan u konkurentskom društvu;
 - 5) biti član ili osnivač u drugom pravnom licu koje ima isti ili sličan predmet poslovanja.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom društva:
 - 1) može se zabrana iz stava 1 ovog člana proširiti i na druga lica, čime se ne smije dirati u stečena prava tih lica;
 - 2) može se propisati da zabrana iz stava 1 ovog člana važi i poslije prestanka svojstva iz člana 31 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, ali ne duže od dvije godine;
 - 3) mogu se odrediti poslovi, način ili mjesto njihovog obavljanja, koji ne predstavljaju povredu dužnosti poštovanja zabrane konkurencije.
- (3) Zabrana iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na jedinog člana društva.

Tužba zbog povrede pravila o zabrani konkurencije

Član 47

Protiv lica koja imaju dužnost poštovanja zabrane konkurencije iz člana 46 ovog zakona, društvo može podnijeti tužbu zbog povrede dužnosti poštovanja pravila o zabrani konkurencije radi:

- 1) naknade štete;
- 2) prenosa koristi na društvo koju je to lice ostvarilo kao posljedicu te povrede;
- 3) isključenja tog lica kao člana društva, ako je to lice član društva.

ODJELJAK G

PODNOŠENJE TUŽBI ZBOG POVREDE POSEBNIH DUŽNOSTI

Rokovi za podnošenje tužbi

Član 48

Tužba iz čl. 34, 38, 41, 45 i 47 ovog zakona može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana učinjene povrede.

Odricanje od prava

Član 49

Društvo se može odreći prava na sve ili neke od tužbenih zahtjeva iz čl. 34, 38, 41, 45 i 47 ovog zakona prema članovima odbora direktora, nadzornog odbora, upravnog odbora i izvršnom direktoru tek nakon isteka roka od 18 mjeseci od dana učinjene povrede, a na osnovu jednoglasne odluke skupštine, odnosno članova društva.

Direktna tužba

Član 50

- (1) Član društva može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 31 ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom posebnih dužnosti prema društvu (individualna direktna tužba), u roku od šest mjeseci od dana saznanja za povredu, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je povreda učinjena.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, smatraće se da tužilac zastupa sve članove društva čiji su interesi ugroženi na isti način, a ne samo sopstveni (kolektivna direktna tužba).
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, sud će ostalim članovima društva čiji su interesi ugroženi dozvoliti da stupe u parnicu kao umješaci na strani tužioca.
- (4) U slučaju da presudom usvoji tužbeni zahtjev iz stava 1 ovog člana, nadležni sud može poništiti i odluku organa društva kojom je nanijeta presudom utvrđena šteta, vodeći računa o zaštiti interesa savjesnih trećih lica.

Derivativna tužba

Član 51

- (1) Svaki član akcionarskog ili društva sa ograničenom odgovornošću, bez obzira da li su razlozi za podnošenje tužbe nastali prije ili nakon sticanja svojstva člana društva, radi naknade štete pričinjene društvu, može podnijeti tužbu iz čl. 34, 38, 41, 45 i 47 ovog zakona, i to u svoje ime, a za račun društva (derivativna tužba), ako je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od društva da podnese tužbu po tom osnovu (prethodni zahtjev), a zahtjev je odbijen ili po zahtjevu nije postupljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na podnošenje tužbe u svoje ime, a za račun zavisnog društva (derivativna tužba za zavisno društvo), ima svaki član matičnog društva, ako:
 - 1) matično društvo posjeduje najmanje 90% osnovnog kapitala zavisnog društva;
 - 2) je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od matičnog društva da podnese derivativnu tužbu po istom osnovu (prethodni zahtjev matičnom društvu), odnosno od zavisnog društva da podnese tužbu protiv lica odgovornih za štetu (prethodni zahtjev zavisnom društvu), a oba zahtjeva su odbijena ili po zahtjevima nije postupljeno u roku od 30 dana od dana njihovog podnošenja;
 - 3) je zavisno društvo akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (3) U slučaju da društva iz st. 1 i 2 ovog člana podnesu tužbu po prethodnom zahtjevu, sud će podnosiocu prethodnog zahtjeva dozvoliti da stupi u parnicu kao umješac na strani tužioca.
- (4) Podnosioci prethodnog zahtjeva mogu podnijeti tužbu iz st. 1 i 2 ovog člana, ako do trenutka podnošenja prethodnog zahtjeva nije proteklo više od šest mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno ako od trenutka kada je povreda učinjena pa do trenutka podnošenja prethodnog zahtjeva nije prošlo više od tri godine.
- (5) U slučaju da se tužbeni zahtjev iz st. 1 ili 2 ovog člana usvoji, nadležni sud može poništiti odluku organa društva kojom je nanijeta šteta, vodeći računa o zaštiti interesa savjesnih trećih lica.

Glava VI

IMOVINA I KAPITAL DRUŠTVA

Imovina i neto imovina društva

Član 52

- (1) Imovinu društva čine pravo svojine i druga imovinska prava koja predstavljaju uloge njegovih članova i imovina koju je društvo steklo poslovanjem.
- (2) Neto imovina (kapital) društva, u smislu ovog zakona, je razlika između vrijednosti imovine i obaveza društva.

Osnovni kapital društva

Član 53

- (1) Osnovni kapital društva je novčana vrijednost svih upisanih i u skladu sa ovim zakonom registrovanih uloga članova društva.
- (2) Osnovni kapital društva podijeljen je na udjele, odnosno akcije određene nominalne vrijednosti.

Vrste uloga

Član 54

- (1) Ulozi u društvo mogu da budu novčani i nenovčani.
- (2) Nenovčani ulozu mogu biti samo u stvarima i pravima, ako zakonom nije drugačije uređeno.

Obaveza uplate, odnosno unošenja uloga

Član 55

- (1) Akcionari, odnosno članovi društva sa ograničenom odgovornošću i komanditori moraju unijeti ulog u društvo prije nego što akcije budu upisane na akcionare, odnosno prije nego što udjeli budu registrovani na njihove vlasnike, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ulozi ortaka i komplementara mogu biti uplaćeni, odnosno unijeti u društvo u roku utvrđenom u osnivačkom aktu, odnosno odluci o unosu dodatnih uloga, s tim da taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana donošenja osnivačkog akta, odnosno odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Lica iz stava 2 ovog člana koja su osnivačkim aktom ili na drugi način preuzela obavezu da uplate, odnosno unesu u društvo određeni ulog, odgovaraju društvu za prouzrokovanu štetu u slučaju kašnjenja u ispunjenju svojih obaveza, u skladu sa zakonom.

Zabrana povraćaja uloga

Član 56

- (1) Članovima društva ne može se izvršiti povraćaj uplaćenih, odnosno unijetih uloga, niti im se može platiti kamata na ono što su uložili u društvo.
- (2) Isplata kod sticanja sopstvenih udjela odnosno akcija, kao i druge isplate članovima društva, koja se vrše u skladu sa ovim zakonom, ne smatraju se vraćanjem uloga članovima društva.

Načini utvrđivanja vrijednosti nenovčanog uloga

Član 57

- (1) Vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se:
 - 1) sporazumom svih članova društva;
 - 2) putem procjene, u skladu sa čl. 58, 59 i 60 ovog zakona.
- (2) U akcionarskim društvima, društvima sa ograničenom odgovornošću i komanditnim društvima u pogledu uloga komanditora, vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se isključivo putem procjene koja se vrši u skladu sa stavom 1 tačka 2 ovog člana.

Procjena vrijednosti nenovčanog uloga

Član 58

- (1) Nenovčane uloge procjenjuju ovlašćeni procjenjivači koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje računovodstvo.
- (2) Procjena se vrši prije prihvatanja nenovčanog uloga od strane društva.

(3) Odlukom društva o prihvatanju nenovčanog uloga utvrđuje se:

- 1) broj i nominalna ili računovodstvena vrijednost akcija koje se emituju za taj ulog, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju akcionarskog društva;
- 2) nominalna vrijednost udjela, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog ili ortačkog društva.

Sadržaj izvještaja o procjeni nenovčanog uloga

Član 59

Izvještaj o procjeni nenovčanog uloga sadrži:

- 1) ime ili naziv vlasnika imovine;
- 2) opis svakog dijela imovine koja se procjenjuje;
- 3) opis korišćenog metoda procjene;
- 4) izjavu da li vrijednost imovine predložene u izvještaju odgovara broju i nominalnoj vrijednosti akcija koji se stiču u akcionarskom društvu ili računovodstvenoj vrijednosti akcija bez nominalne vrijednosti, uvećanoj za premiju koja sa plaća za te akcije ako postoji, odnosno nominalnoj vrijednosti udjela koji se stiču u društvu sa ograničenom odgovornošću, komanditnom ili ortačkom društvu.

Objavljivanje izvještaja o procjeni nenovčanog uloga i registracija udjela

Član 60

- (1) Izvještaj ovlašćenog procjenjivača i odluka društva o prihvatanju nenovčanog uloga dostavljaju se radi registracije u CRPS u roku od sedam dana od dana prijema rješenja Komisije za tržište kapitala o evidentiranju emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga, za akcionarsko društvo ili zapisnika o unosu nenovčanog uloga u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo.
- (2) Ako je ortaku ili komplementaru dat naknadni rok za unos uloga u društvo, sticanje udjela u društvu registruje se u CRPS na osnovu ugovora o osnivanju ili odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Zapisnik iz stava 1 ovog člana potpisuju lica koje je unijelo nenovčani ulog i ovlašćeni zastupnik društva.
- (4) Odluku o prihvatanju nenovčanog uloga, nadležni organ za registraciju dostavlja Službenom listu Crne Gore radi objavljivanja u roku od dva radna dana od dana registracije iz stava 1 ovog člana.

DIO DRUGI

PREDUZETNIK

Definicija preduzetnika

Član 61

Preduzetnik je fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.

Registracija preduzetnika

Član 62

- (1) Fizičko lice stiče svojstvo preduzetnika registracijom u CRPS.
- (2) Preduzetnik nema svojstvo pravnog lica.
- (3) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o nazivu, sjedištu i pretežnoj djelatnosti preduzetnika, ime preduzetnika i poslovođe, ako je imenovan, datum i mjesto njihovog rođenja, jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište i druge podatke od značaja za obavještanje učesnika u pravnom prometu.
- (4) U odnosu na naziv, sjedište i pretežnu djelatnosti preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe čl. 13 do 23 ovog zakona.

Poslovođa

Član 63

- (1) Vođenje poslova preduzetnik može povjeriti drugom fizičkom licu koje je poslovno sposobno (u daljem tekstu: poslovođa), koje nije osuđivano za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog

prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i protiv službene dužnosti i nije mu izrečena mjera bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti preduzetnika.

(2) Poslovođa se registruje u CRPS i danom registracije stiče svojstvo zastupnika preduzetnika.

(3) Poslovođa mora biti zaposlen kod preduzetnika.

Odgovornost preduzetnika

Član 64

Preduzetnik odgovara za obaveze u obavljanju privredne djelatnosti cjelokupnom svojom imovinom.

Prestanak svojstva preduzetnika

Član 65

(1) Svojstvo preduzetnika prestaje prestankom obavljanja djelatnosti i u sljedećim slučajevima:

- 1) smrću ili trajnim gubitkom poslovne sposobnosti;
- 2) ako ne pribavi dozvolu za obavljanje djelatnosti;
- 3) ako je pravnosnažnom presudom utvrđena ništavost registracije preduzetnika;
- 4) ako mu je pravnosnažnom presudom izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
- 5) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

(2) Preduzetnik koji prestane da obavlja djelatnost podnosi prijavu prestanka obavljanja djelatnosti nadležnom organu za registraciju radi brisanja iz CRPS.

DIO TREĆI

ORTAČKO DRUŠTVO

Glava I

OSNIVANJE I REGISTRACIJA ORTAČKOG DRUŠTVA

Ortačko društvo i ortaci

Član 66

(1) Ortačko društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više ortaka, radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom.

(2) Ortak može biti fizičko ili pravno lice.

Osnivački akt

Član 67

(1) Ortačko društvo se osniva zaključivanjem ugovora ortaka u pisanoj formi.

(2) Potpisi ortaka na ugovoru o osnivanju ortačkog društva moraju biti ovjereni u skladu sa zakonom.

(3) Ugovor o osnivanju ortačkog društva sadrži:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača za domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj, prebivalište osnivača koje je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
- 2) naziv i sjedište društva;
- 3) pretežnu djelatnost društva;
- 4) vrstu i vrijednost uloga svakog ortaka;
- 5) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 6) druge odredbe od značaja za društvo i ortake.

(4) Izmjene i dopune ugovora o osnivanju društva vrše se jednoglasnom odlukom svih ortaka društva, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije utvrđeno.

Registracija ortačkog društva

Član 68

- (1) Registracija ortačkog društva u CRPS vrši se na osnovu registracione prijave uz koju se dostavlja ugovor o osnivanju ortačkog društva.
- (2) Uz prijavu iz stava 1 ovog člana, dostavljaju se i:
 - 1) dokaz o identitetu svakog osnivača, koji ne mora biti ovjeren;
 - 2) imena zastupnika društva i njegov, odnosno njihov potpis ovjeren u skladu sa zakonom;
 - 3) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 4) adresa za prijem pošte, ako postoji.

Glava II

ULOZI U ORTAČKO DRUŠTVO I UDJELI ORTAKA

Ulog i udio

Član 69

- (1) Ortaci unose jednake uloge u društvo, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.
- (2) Ulog ortaka u ortačkom društvu može biti u novcu, stvarima i pravima, kao i u radu ili uslugama, koji su izvršeni ili treba da budu izvršeni.
- (3) Vrijednost nenovčanog uloga ortaci sporazumno određuju u novcu, ako drugačije nije utvrđeno ugovorom o osnivanju.
- (4) Ortaci stižu udjele u društvu srazmjerno svojim ulozima u društvo, ako se ortaci drugačije ne sporazumiju.

Posljedice zakašnjenja

Član 70

- (1) Ortak koji u ugovorenom roku ne uplati novčani ulog ili koji novac primljen za društvo ne preda blagovremeno društvu ili za sebe neopravdano uzme novac društva ili zakasni sa unosom drugih uloga, dužan je da plati zakonsku zateznu kamatu, ako ugovorom o osnivanju nijesu ugovorene više kamate, od dana kada je morao uplatiti ili unijeti ulog, odnosno predati novac ili neopravdano uzeo novac.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana ne isključuje pravo ortačkog društva da zahtijeva naknadu druge štete.

Prenos udjela

Član 71

- (1) Udio ortaka može se prenijeti na drugo fizičko ili pravno lice na osnovu ugovora zaključenog u pisanoj formi između ortaka koji prenosi udio i lica na koje se prenosi, uz saglasnost svih ortaka ako ugovorom o osnivanju drugačije nije uređeno.
- (2) Potpisi na ugovoru iz stava 1 ovog člana moraju biti ovjereni u skladu sa zakonom.
- (3) Prenos udjela između ortaka je slobodan, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (4) Udio koji je prenijet na drugo lice stiže se danom registracije prenosa u CRPS.

Odgovornost kod prenosa udjela i drugih oblika stupanja u ortačko društvo

Član 72

- (1) Lice na koje je prenesen udio ortaka ili koje je na drugi način stupilo u ortačko društvo nakon njegovog osnivanja, odgovora za obaveze društva bez obzira na to kada su nastale.
- (2) Ortak koji napusti ortačko društvo odgovara za obaveze društva koje su nastale prije njegovog napuštanja društva.
- (3) Ortak koji napušta društvo može se osloboditi nastalih obaveza na osnovu pisanog sporazuma zaključenog sa ostalim ortacima i povjeriocima.
- (4) Odredbe st. 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i u slučaju iz člana 89 ovog zakona.

Glava III

VOĐENJE POSLOVA ORTAČKOG DRUŠTVA

Pravo ortaka na vođenje poslova društva

Član 73

- (1) Poslove ortačkog društva može da vodi svaki od ortaka.
- (2) Ako je ugovorom o osnivanju ili pisanim sporazumom svih ortaka određeno da su jedan ili više ortaka ovlašćeni za vođenje poslova, ostali ortaci ne mogu voditi poslove.
- (3) Vođenje poslova iz stava 2 ovog člana obuhvata sve radnje koje se redovno preduzimaju u poslovanju društva.
- (4) Za preduzimanje radnji koje prelaze okvir redovnog poslovanja potrebna je saglasnost svih ortaka.
- (5) Za prenos ovlašćenja za vođenje poslova potrebna je saglasnost svih ortaka koji su ovlašćeni za vođenje poslova društva, ako ne postoji opasnost od odlaganja obavljanja poslova.
- (6) Ovlašćenje iz stava 5 ovog člana, može uskratiti svaki ortak koji je ovlašćen za vođenje poslova.

Način vođenja poslova

Član 74

- (1) Svaki ortak je ovlašćen da samostalno vodi poslove društva.
- (2) Ako se jedan od ortaka ovlašćenih za vođenje poslova društva ne slaže sa preduzimanjem određenih radnji, ta radnja se ne može preduzeti, osim ako bi nepreduzimanje radnji zbog nedostupnosti ostalih ortaka ovlašćenih za vođenje poslova društva moglo prouzrokovati štetu društvu.

Otkazivanje ovlašćenja za vođenje poslova

Član 75

- (1) Ortak ovlašćen za vođenje poslova može otkazati ovlašćenje koje mu je dato, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem obavještava sve ortake društva o namjeri otkazivanja ovlašćenja za vođenje poslova.
- (3) Ako ortak otkáže ovlašćenje za vođenje poslova suprotno st. 1 i 2 ovog člana, dužan je da društvu nadoknadi prouzrokovanu štetu.

Pravo na naknadu troškova

Član 76

Ortak ima pravo na naknadu od društva svih troškova koje je imao u vezi sa vođenjem poslova društva.

Raspodjela dobiti

Član 77

Ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili pisanim sporazumom ortaka nije drugačije ugovoreno, svaki ortak jednako učestvuje u raspodjeli dobiti, odnosno pokriću gubitka društva.

Pravo na informisanje

Član 78

- (1) Ortak koji je ovlašćen da vodi poslove društva dužan je da na zahtjev drugih ortaka pruži informacije o svim pitanjima koja se odnose na poslovanje ortačkog društva i njegov rad.
- (2) Svaki ortak ima pravo uvida u poslovne knjige i druge isprave društva, kao i kopiranje tih isprava o sopstvenom trošku.
- (3) Ako ortaku nije omogućen uvid u poslovne knjige iz stava 2 ovog člana, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, ortak može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (4) Postupak iz stava 3 ovog člana je hitan i sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Odlučivanje ortaka društva

Član 79

- (1) Ortaci odluke donose jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Odluka o restrukturiranju društva, odluka o prijemu novog ortaka u društvo i odluke o drugim pitanjima koje se ne odnose na redovno poslovanje društva, donose se jednoglasno.
- (3) Odredbe ugovora o osnivanju ortačkog društva suprotne stavu 2 ovog člana, ništave su.

Registracija promjena

Član 80

Ortačko društvo je dužno da u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, dostavi u CRPS podatke o nastalim promjenama u društvu koje se odnose na:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) pretežnu djelatnost društva;
- 4) vrijeme trajanja društva;
- 5) postojeću strukturu članova društva ili podatke o njima;
- 6) način raspodjele dobiti, ako je utvrđen osnivačkim aktom;
- 7) vrstu i vrijednost uloga ortaka;
- 8) udio ortaka u društvu;
- 9) iznos kapitala društva;
- 10) adresu za prijem elektronske pošte;
- 11) adresu za prijem pošte, ako postoji;
- 12) druge podatke iz ugovora o osnivanju društva.

Glava IV

PRAVNI ODNOSI ORTAKA I DRUŠTVA PREMA TREĆIM LICIMA

Zastupanje

Član 81

- (1) Ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno, svaki ortak je zakonski zastupnik društva ovlašten da samostalno zastupa društvo.
- (2) Ako su dva ili više ortaka ovlašćeni da zastupaju društvo zajedno, mogu da ovlaste jednog ili više ortaka da zastupaju društvo u određenim poslovima.
- (3) Izjava volje trećih lica učinjena bilo kom od ortaka ovlašćenih da zastupaju društvo zajedno, smatraće se da je učinjena društvu.

Otkazivanje ovlašćenja za zastupanje

Član 82

- (1) Ortak može otkazati ovlašćenje za zastupanje društva i dužan je da na zahtjev ostalih ortaka, u periodu od 30 dana od dana dostavljanja otkaza društvu, nastavi da zaključuje pravne poslove i preuzima druge pravne radnje, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem obavještava ostale ortake društva o namjeri da otkáže ovlašćenje za zastupanje.
- (3) Ako ortak otkáže ovlašćenje za zastupanje suprotno st. 1 i 2 ovog člana, dužan je da društvu nadoknadi prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlašćenja za zastupanje

Član 83

- (1) Ovlašćenje za zastupanje može se oduzeti odlukom nadležnog suda, po tužbi jednog ili više ortaka ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.
- (2) Opravdanim razlozima iz stava 1 ovog člana smatra se teža povreda dužnosti prema društvu ili nesposobnost ortaka da zastupa društvo.

Zastupanje društva u sporu sa ortakom koji je ovlašten za zastupanje

Član 84

- (1) Ortak koji je ovlašten za zastupanje ne može izdati punomoćje za zastupanje ni zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
- (2) Ako društvo nema drugog ortaka ovlašćenog za zastupanje, punomoćje izdaju svi ortaci zajedno.

Glava V

PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA I PRESTANAK SVOJSTVA ORTAKA

Način prestanka

Član 85

Ortačko društvo prestaje brisanjem iz CRPS, u slučaju:

- 1) likvidacije solventnog ortačkog društva zbog:
 - a) isteka vremena na koje je osnovano;
 - b) izvršenja posla zbog kojeg je osnovano;
 - c) odluke svih ortaka, ako drugačije nije utvrđeno njihovim ugovorom;
 - d) sudske odluke;
 - e) smrti, odnosno prestanka svojstva ortaka, ako je tako utvrđeno ugovorom o osnivanju ortačkog društva;
 - f) otvaranja stečaja nad ortakom;
 - g) činjenice da je u društvu ostao samo jedan ortak, a u roku od tri mjeseca od dana kada je u društvu ostao jedan ortak društvu ne pristupi novi ortak;
 - h) nastupanja drugog razloga utvrđenog ugovorom o osnivanju.
- 2) zaključenja stečaja društva;
- 3) statusne promjene.

Prestanak svojstva ortaka

Član 86

Svojstvo ortaka u ortačkom društvu prestaje u slučaju:

- 1) smrti ortaka;
- 2) brisanja ortaka koji je pravno lice iz CRPS zbog likvidacije ili zaključivanja stečaja;
- 3) istupanja ortaka iz društva;
- 4) isključenja ortaka iz društva;
- 5) utvrđenom u ugovoru o osnivanju.

Nastavljanje društva sa nasljednicima

Član 87

- (1) U slučaju smrti ortaka, udio ortaka se ne nasljeđuje već se raspoređuje srazmjerno na preostale ortake, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili drugim sporazumom nije drugačije utvrđeno.
- (2) Ako je u slučaju iz stava 1 ovog člana ugovorom o osnivanju ili naknadnim ugovorom ortaka utvrđeno da ortačko društvo nastavlja da posluje sa nasljednicima umrlog ortaka, a nasljednici se ne saglase sa time, udio ortaka se raspoređuje srazmjerno na preostale ortake.
- (3) Nasljednici se mogu saglasiti da naslijede umrlog ortaka na način da stupe na njegovo mjesto ili da zahtijevaju da ortačko društvo promijeni oblik u komanditno društvo, a da oni steknu status komanditora.
- (4) Ako nasljednici zahtijevaju da ortačko društvo promijeni oblik u komanditno društvo u skladu sa stavom 3 ovog člana, a preostali ortaci društva to odbiju, nasljednici stupaju na mjesto umrlog ortaka i mogu istupiti iz društva u skladu sa članom 89 ovog zakona.
- (5) Ako nasljednici istupe iz društva u skladu sa stavom 4 ovog člana, odgovaraju za do tada nastale obaveze društva u skladu sa zakonom.

- (6) U slučaju iz stava 3 ovog člana, ugovorom o osnivanju može se utvrditi visina udjela u dobiti za komanditore, koja može biti različita od visine udjela u dobiti koju je ostavilac imao kao ortak.

Isključenje ortaka

Član 88

- (1) Ortak se može isključiti iz ortačkog društva na osnovu odluke nadležnog suda, po tužbi jednog ili više ortaka, ako taj ortak namjerno ili zbog nepažnje nije izvršio obavezu prema društvu ili drugim ortacima, što je uticalo na poslovanje društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana udio ortaka koji se isključuje, podijeliće se između ortaka koji ostaju u društvu, srazmjerno vrijednosti njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (3) Ortačko društvo je dužno da isključenom ortaku, u roku od šest mjeseci od dana pravosnažnosti odluke suda, nadoknadi iznos sredstava koja bi primio da je došlo do prestanka društva na dan podizanja tužbe za isključenje ortaka.
- (4) Na slučaj isključenja ortaka iz ortačkog društva primjenjuje se odredba člana 72 stav 2 ovog zakona.

Istupanje ortaka

Član 89

- (1) Ortak može da istupi iz društva podnošenjem pisanog obavještenja o istupanju drugim ortacima.
- (2) Pisano obavještenje iz stava 1 ovog člana, podnosi se najmanje dva mjeseca prije isteka poslovne godine, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (3) Ortak koji podnese obavještenje iz stava 2 ovog člana, istupa iz društva istekom poslovne godine u kojoj je obavještenje dato, ako je u toj poslovnoj godini obavještenje dostavljeno radi registracije u CRPS.
- (4) Pravo ortaka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ne može se ograničiti niti isključiti.

Posljedice istupanja ortaka iz društva

Član 90

- (1) Udio ortaka koji istupa iz društva, dijeli se između ortaka koji ostaju u ortačkom društvu, srazmjerno visini njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Ortačko društvo je dužno da u roku od šest mjeseci od dana istupanja, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno, ortaku koji istupa iz društva isplati sredstva koja bi u slučaju likvidacije društva primio do dana istupanja, bez obzira na tekuće i nezavršene poslove.
- (3) Ako je vrijednost imovine društva na dan istupanja nedovoljna za pokriće obaveza društva, ortak koji istupa iz društva je dužan da isplati društvu dio nepokrivenog iznosa, srazmjerno svom udjelu u društvu, u roku od šest mjeseci od dana istupanja, ako ugovorom o osnivanju nije utvrđen drugi rok.
- (4) Na ortaka koji je istupio iz društva u pogledu njegove odgovornosti za obaveze društva, primjenjuje se odredba člana 72 stav 2 ovog zakona.

Zaštita povjerilaca ortaka

Član 91

- (1) Povjerilac koji ima dospjelo potraživanje prema ortaku po osnovu pravnosnažne i izvršne presude ima pravo da u pisanoj formi zahtijeva od društva da mu isplati sredstva koja bi ortak primio u slučaju likvidacije društva, ali samo do visine svog potraživanja.
- (2) Danom isplate povjerioca u skladu sa stavom 1 ovog člana ortak gubi svojstvo ortaka, a njegov udio raspodjeljuje se ostalim ortacima, srazmjerno njihovim udjelima u društvu.
- (3) Ortak koji je izgubio svojstvo ortaka u skladu sa stavom 2 ovog člana, ima pravo na isplatu sredstava koja bi primio u slučaju likvidacije društva, umanjena za iznos sredstava isplaćenih njegovom povjeriocu.
- (4) Ako društvo u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja zahtjeva iz stava 1 ovog člana ne izvrši isplatu sredstava povjeriocu ortaka, povjerilac ortaka može pokrenuti postupak sudske (prinudne) likvidacije društva.
- (5) U postupku likvidacije iz stava 4 ovog člana, povjerilac ortaka ima pravo na isplatu likvidacionog ostatka koji bi pripao ortaku, ali samo do visine svog potraživanja, a ortak zadržava pravo na isplatu likvidacionog ostatka u iznosu koji prelazi iznos potraživanja tog povjerioca.

DIO ČETVRTI
KOMANDITNO DRUŠTVO

Glava I

OSNIVANJE KOMANDITNOG DRUŠTVA

Komanditno društvo i članovi društva

Član 92

- (1) Komanditno društvo je privredno društvo jednog ili više lica koja se zovu komplementari i jednog ili više lica koja se zovu komanditori.
- (2) Komplementari neograničeno solidarno odgovaraju ličnom imovinom za sve obaveze društva, dok komanditori ne odgovaraju za obaveze društva, osim u slučajevima izričito utvrđenim ovim zakonom.

Osnivački akt

Član 93

Komanditno društvo osniva se ugovorom o osnivanju koji sadrži podatke iz člana 67 ovog zakona i oznaku "komanditno društvo", lica koja su komplementar i komanditor i podatke o vrsti i visini uloga u društvo svakog komanditora.

Registracija komanditnog društva

Član 94

- (1) Komanditno društvo upisuje se u CRPS podnošenjem registracione prijave uz koju se prilaže:
 - 1) ugovor o osnivanju komanditnog društva;
 - 2) dokaz o identitetu svakog osnivača;
 - 3) potvrda o unosu uloga u društvo, za svakog komanditora pojedinačno;
 - 4) procjena ovlašćenog procjenjivača u pogledu vrijednosti nenovčanih uloga komanditora;
 - 5) akt o određivanju zastupnika društva sa njegovim ovjerenim potpisom, u skladu sa zakonom;
 - 6) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 7) adresa za prijem pošte, ako postoji.
- (2) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se na način utvrđen članom 320 ovog zakona.

Primjena odredaba o ortačkom društvu

Član 95

- (1) Na komanditno društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona kojim se uređuju odnosi u ortačkom društvu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Komplementari imaju status ortaka u ortačkom društvu, u skladu sa ovim zakonom.

Ulog i udio

Član 96

- (1) Na uloge i udjele komplementara u društvu, uključujući pravo komplementara na ulog u radu i uslugama i način prenosa udjela, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na uloge i udjele ortaka.
- (2) Na prenos udjela sa komplementara na komanditora, primjenjuju se odredbe ovog zakona kojim se uređuje prenos udjela sa ortaka na treća lica.
- (3) Komanditor može slobodno prenijeti svoj udio, s tim da ugovor o prenosu mora biti zaključen u pisanoj formi i ovjeren u skladu sa zakonom.

Učešće u dobiti

Član 97

Komanditori i komplementari učestvuju u podjeli dobiti srazmjerno svojim udjelima u društvu, ako osnivačkim aktom nije drugačije utvrđeno.

Glava II

VOĐENJE POSLOVA DRUŠTVA I PRAVA I DUŽNOSTI KOMANDITORA

Vođenje poslova društva

Član 98

- (1) Komplementari vode poslove i zastupaju društvo.
- (2) Komanditor ne učestvuje u vođenju poslova društva i nema ovlaštenja da zastupa društvo.

Registracija promjena

Član 99

Komanditno društvo dužno je da u roku od sedam dana od dana promjene, izvrši registraciju u CRPS promjena podataka iz ugovora o osnivanju i drugih podataka iz člana 94 ovog zakona kao i promjenu svojstva člana iz komplementara u komanditora, odnosno iz komanditora u komplementara.

Prava komanditora

Član 100

- (1) Komanditor ima pravo da izvrši uvid u godišnje finansijske izvještaje i u knjigovodstvo društva, u bilo koje vrijeme.
- (2) Ako komanditoru nije omogućen uvid iz stava 1 ovog člana, u roku od osam dana od dana kada je podnio zahtjev, komanditor može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (3) Postupak iz stava 2 ovog člana je hitan i sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Komanditor ima pravo da učestvuje u dobiti društva srazmjerno visini njegovog registrovanog uloga, osim ako je ugovorom o osnivanju drugačije utvrđeno, s tim da rok za isplatu dobiti ne može biti duži od 90 dana od dana usvajanja godišnjih finansijskih izvještaja društva.

Odgovornost komanditora

Član 101

- (1) Komanditor ne odgovara za obaveze društva, osim u slučajevima iz člana 12 stav 2 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, komanditor odgovara i za obaveze koje su nastale prije njegovog pristupanja društvu.

Prestanak statusa komplementara i komanditora

Član 102

- (1) U slučaju smrti komanditora koji je fizičko lice, odnosno prestanka komanditora koji je pravno lice, na njihovo mjesto stupaju nasljednici, odnosno pravni sljedbenici.
- (2) Ako je udio komanditora postao predmet sudskog ili drugog pravnog postupka vezanog za njegov posebni dug, ostali članovi društva nemaju pravo da likvidiraju društvo.
- (3) Ako iz komanditnog društva istupe svi komplementari, a u društvo nije primljen novi komplementar u roku od šest mjeseci od dana istupanja posljednjeg komplementara, komanditori mogu donijeti jednoglasno odluku o promjeni oblika društva u društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako u slučaju iz stava 3 ovog člana komanditori ne donesu odluku o promjeni oblika društva u propisanom roku, nadležni organ za registraciju po službenoj dužnosti pokrenuće postupak sudske likvidacije društva.
- (5) Ako iz komanditnog društva istupe svi komanditori, a u roku od tri mjeseca od dana istupanja posljednjeg komanditora nije primljen novi komanditor, komplementari mogu donijeti jednoglasnu odluku o promjeni oblika društva u ortačko društvo, u skladu sa ovim zakonom.

- (6) Ako komplementari ne donesu odluku iz stava 5 ovog člana u propisanom roku, nadležni organ za registraciju po službenoj dužnosti pokrenuće postupak sudske likvidacije društva.

Prestanak komanditnog društva

Član 103

Na prestanak komanditnog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o prestanku ortačkog društva.

DIO PETI

AKCIONARSKO DRUŠTVO

Glava I

OPŠTE ODREDBE

Definicija akcionarskog društva

Član 104

Akcionarsko društvo je privredno društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na akcije koje su u vlasništvu jednog ili više članova društva - akcionara.

Karakteristike akcionarskog društva

Član 105

- (1) Akcionarsko društvo je pravno lice koje je svojom imovinom i obavezama odvojeno od akcionara.
- (2) Akcionarsko društvo se može osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme.
- (3) Minimalni osnivački kapital akcionarskog društva je 25.000 eura u novcu.
- (4) Akcionarsko društvo može emitovati akcije za nenovčane uloge, u skladu sa ovim zakonom.

Osnivači akcionarskog društva

Član 106

Akcionarska društva mogu osnivati domaća i strana, fizička ili pravna lica, zaključivanjem ugovora o osnivanju ili odlukom o osnivanju.

Preuzimanje obaveza za društvo

Član 107

- (1) Objavljivanje i registracija, u skladu sa ovim zakonom, imena izvršnog direktora, odnosno predsjednika upravnog odbora, kao i objavljivanje imena lica koja su aktima društva izričito ovlašćena da zastupaju društvo, obavezuje društvo i društvo se ne može pozvati na nepravilnosti prilikom njihovog imenovanja u odnosu prema trećim licima, osim kada dokaže da su treća lica znala ili morala znati za postojanje takvih nepravilnosti.
- (2) Postupanja zastupnika obavezuju društvo, osim kada su takvim postupanjima prekoračena ovlašćenja koja oni imaju, odnosno mogu imati na osnovu ovog zakona.
- (3) Ograničenja ovlašćenja zastupnika utvrđena statutom ili odlukama organa ne mogu se isticati prema trećim licima i ako su blagovremeno objavljena.

Jednočlano akcionarsko društvo

Član 108

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice odlukom o osnivanju, odnosno akcionarsko društvo u kojem sve akcije nakon osnivanja stekne jedno fizičko ili pravno lice.
- (2) Ako nakon osnivanja sve akcije stekne jedno fizičko ili pravno lice, društvo je dužno da nastalu promjenu, kao i ime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište jedinog akcionara, registruje u CRPS u roku od osam dana od dana kada je ta promjena registrovana u CKDD.
- (3) Akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlašćenja skupštine akcionarskog društva i dužan je da odluke donosi u pisanoj formi i vodi evidenciju donesenih odluka u knjizi odluka društva.

- (4) Pored odluka iz stava 3 ovog člana, svi ugovori između jedinog člana i društva koje on zastupa takođe se unose u knjige društva.
- (5) Osnivač ili akcionar jednočlanog društva može sam obavljati dužnost izvršnog direktora, odnosno člana organa upravljanja društva ili imenovati drugo lice.

Glava II

OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Način osnivanja akcionarskog društva

Član 109

Akcionarsko društvo može se osnivati sukcesivno i simultano.

Sukcesivno osnivanje akcionarskog društva

Član 110

- (1) Akcionarsko društvo osniva se sukcesivno:
- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju ili donošenjem odluke o osnivanju, uz obaveznu ovjeru potpisa osnivača ili njihovih zastupnika, u skladu sa zakonom;
 - 2) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 3) sprovođenjem javnog poziva za upis i uplatu akcija;
 - 4) upisom i uplatom akcija od strane osnivača;
 - 5) pribavljanjem rješenja o uspješnosti osnivačke emisije akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 6) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini, koji potpisuje predsjedavajući osnivačke skupštine, u skladu sa zakonom;
 - 7) registracijom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju, osnivači su dužni da otvore račun kod banke registrovane u Crnoj Gori, na koji ulagači uplaćuju novčana sredstva u visini emisione vrijednosti akcija koje se nude na prodaju, na osnovu javnog poziva za upis i uplatu akcija.
- (3) Ako se u roku koji je određen za upis i uplatu akcija ne upiše i uplati prospektom utvrđeni broj akcija, smatra se da osnivačka emisija akcija nije uspjela, a samim tim ni postupak osnivanja društva.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, uplaćeni iznosi vraćaju se bez umanjjenja licima koja su izvršila uplatu akcija, a osnivači su solidarno i neograničeno odgovorni za povraćaj, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (5) U slučaju uspješne emisije akcija, uplaćena sredstva ostaju na računu iz stava 2 ovog člana do okončanja postupka registracije društva.
- (6) U slučaju uspješne emisije akcija, osnivačka skupština će se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija, a ako se osnivačka skupština bez opravdanog razloga ne održi u tom roku, lica koja su uplatila akcije oslobađaju se obaveza prema društvu i imaju pravo na puni povraćaj uloga, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (7) Osnivačkoj skupštini akcionara mogu prisustvovati osnivači i lica koja su stekla akcije u postupku javne emisije ili njihovi punomoćnici, a kvorum za njeno održavanje čine vlasnici koji su prisutni lično, preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića, a predstavljaju dvije trećine akcija koje daju pravo glasa.
- (8) U slučaju da kvorum nije postignut, primjenjuje se odredba člana 142 ovog zakona.
- (9) Osnivačka skupština, ako ovim zakonom ili ugovorom o osnivanju nije drugačije određeno, donosi odluke iz svoje nadležnosti prostom većinom glasova akcionara koji su prisutni lično, preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (10) Izuzetno od stava 9 ovog člana, osnivačka skupština dvotrećinskom većinom prisutnih akcionara odlučuje o:
- 1) izboru organa upravljanja društva i revizora;
 - 2) odobravanju ugovora i drugih obaveza preuzetih u postupku i za potrebe osnivanja društva od strane osnivača i drugih lica;
 - 3) usvajanju statuta društva.
- (11) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionara primjenjuju se i na osnivačku skupštinu.

Simultano osnivanje akcionarskog društva

Član 111

- (1) Akcionarsko društvo simultano se osniva:
 - 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju, odnosno donošenjem odluke o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva, uz obaveznu ovjeru potpisa osnivača ili njihovih zastupnika, u skladu sa zakonom;
 - 2) otkupom svih akcija od strane osnivača prilikom osnivanja, bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija;
 - 3) pribavljanjem rješenja o evidentiranju osnivačke emisije akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 4) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini, uz obaveznu ovjeru potpisa predsjedavajućeg osnivačke skupštine, u skladu sa zakonom;
 - 5) registracijom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora, odnosno odluke o osnivanju akcionarskog društva, osnivači otvaraju račun na ime društva u osnivanju kod banke registrovane u Crnoj Gori, na kojem novčana sredstva uplaćena za akcije društva od strane njegovih osnivača ostaju do okončanja postupka registracije društva.
- (3) Osnivači su dužni da izvrše uplatu akcija, odnosno da unesu nenovčane uloge u roku utvrđenom u osnivačkom aktu.
- (4) Ako jedan ili više osnivača nijesu uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčani ulog u roku utvrđenom osnivačkim aktom, osnivači koji su uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčane uloge mogu izmijeniti ugovor o osnivanju akcionarskog društva u dijelu koji se odnosi na osnivače i njihove akcije, pod uslovom da je zbir blagovremeno uplaćenih novčanih iznosa 25.000 eura ili veći.
- (5) Osnivači su dužni da evidentiraju emisiju akcija kod Komisije za tržište kapitala.
- (6) Osnivačka skupština društva ne mora se održati, ako svi osnivači društva potpišu odluku o prihvatanju statuta društva, procjeni nenovčanih uloga, izboru organa upravljanja i revizora društva i druge odluke koje se donose na osnivačkoj skupštini.
- (7) Svi potpisi na odlukama iz stava 6 ovog člana ovjeravaju se u skladu sa zakonom.
- (8) Ako se odluka ne donese u skladu sa stavom 6 ovog člana, osnivačka skupština mora se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za uplatu akcija iz osnivačkog akta.

Troškovi osnivanja akcionarskog društva

Član 112

- (1) Osnivačkim aktom društva može se ustanoviti obaveza društva da isplati osnivačima troškove po osnovu osnivanja društva, pod uslovom:
 - 1) da je osnivačkim aktom utvrđen najveći iznos tih troškova;
 - 2) da se isplata troškova vrši iz dijela novčanih sredstava koja su uplaćena preko iznosa minimalnog osnivačkog kapitala i da se iznos troškova osnivanja ne tretira kao ulog osnivača;
 - 3) da osnivači podnesu odgovarajuće dokaze o nastalim troškovima;
 - 4) da osnivačka skupština ne odbije isplatu troškova iz opravdanih razloga.
- (2) Ako je za početak obavljanja djelatnosti potrebna dozvola, odobrenje ili licenca (u daljem tekstu: dozvola) u skladu sa posebnim zakonom, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva koje nastanu u vremenu do izdavanja dozvole, osim za obaveze nastale iz ugovora koji je društvo zaključilo nakon registracije u CRPS i koji će se realizovati nakon dobijanja dozvole za obavljanje djelatnosti.
- (3) Akcionari imaju pravo da zahtijevaju od osnivača nadoknadu troškova društva za sve obaveze nastale prije registracije u CRPS zbog neispunjavanja obaveza osnivača ili nesavjesnog postupanja osnivača prilikom osnivanja društva.
- (4) Pravo iz stava 3 ovog člana ne zastarijeva i akcionari se ne mogu odreći tog prava.

Osnivački akt

Član 113

- (1) Osnivački akt akcionarskog društva je odluka o osnivanju, kada društvo osniva jedno lice, odnosno ugovor o osnivanju, kada društvo osniva više lica.
- (2) Osnivački akt društva sadrži sljedeće podatke:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača za strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača za strano pravno lice;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu (skraćena oznaka "AD");
- 4) prava i obaveze osnivača, koje su prilikom osnivanja ili dobijanja dozvole za početak obavljanja djelatnosti utvrđene prema osnivaču ili trećem licu koje je učestvovalo u postupku osnivanja društva ili dobijanja dozvole za početak obavljanja djelatnosti;
- 5) broj akcija koje ima svaki osnivač;
- 6) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, broj i vrstu akcija dobijenih za uloge i rok do kada se nenovčani ulozi moraju unijeti u društvo;
- 7) nominalnu vrijednost akcija;
- 8) postupak i rokove za ponudu akcija kod sukcesivnog osnivanja;
- 9) procijenjene troškove osnivanja i način njihove nadoknade, ako je nadoknada troškova predviđena;
- 10) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
- 11) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva; i
- 12) druga pitanja od značaja za osnivanje društva.

Statut akcionarskog društva

Član 114

(1) Statut akcionarskog društva (u daljem tekstu: statut) sadrži:

- 1) naziv društva i oznaku da je društvo akcionarsko društvo;
- 2) sjedište društva;
- 3) pretežnu i druge djelatnosti društva;
- 4) iznos osnovnog kapitala utvrđenog kao početni kapital i iznos odobrenog kapitala, ako je utvrđen;
- 5) način povećanja, odnosno smanjivanja osnovnog kapitala;
- 6) postupak zamjene jedne klase hartija od vrijednosti drugom;
- 7) ograničenje za emitovanje obveznica ili zaduživanje po drugom osnovu;
- 8) posebna prava osnivača i uslove za prenos akcija ako postoje;
- 9) način i postupak sazivanja i vođenja skupštine akcionara i način glasanja;
- 10) način imenovanja i razrješenja članova odbora direktora i izvršnog direktora akcionarskog društva, odnosno upravnog i nadzornog odbora akcionarskog društva, njihova prava, obaveze i nadležnosti;
- 11) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 12) postupak za izmjene i dopune statuta;
- 13) druge odredbe od značaja za rad društva.

(2) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, statut može da sadrži i:

- 1) ukupan broj akcija;
- 2) strukturu osnovnog kapitala prema klasama akcija;
- 3) broj akcija prema svakoj klasi, njihova početna cijena i prava koja daju akcionarima;
- 4) broj akcija koji je emitovan za nenovčane uloge, zajedno sa vrstom imovine koja sačinjava ulog i imena lica koja su unijela te uloge.

Registracija akcionarskog društva

Član 115

(1) Akcionarsko društvo registruje se u CRPS na osnovu registracione prijave uz koju se dostavlja:

- 1) osnivački akt društva;
- 2) statut i poseban akt, ako statut na sadrži podatke iz člana 114 stav 2 ovog zakona;
- 3) spisak imena članova odbora direktora akcionarskog društva, odnosno nadzornog i upravnog odbora akcionarskog društva i odluke o njihovom imenovanju;

-
- 4) prethodno ime članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, u slučaju da je došlo do promjene imena, datum i mjesto njihovog rođenja, njihov jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište;
 - 5) izjave članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora o državljanstvu;
 - 6) podatke o zanimanjima članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, kao i podatke o članstvu u drugim odborima, funkcijama na kojima se nalaze, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
 - 7) ime i adresu revizora, ime i adresu izvršnog direktora i sekretara društva, ako postoji u društvu i odluke o imenovanju tih lica;
 - 8) ime i adresu članova revizorskog odbora, ako je formiran u društvu u skladu sa propisima iz oblasti revizije, kao i odluke o njihovom imenovanju;
 - 9) potpisane izjave o prihvataju imenovanja članova odbora direktora i izvršnog direktora akcionarskog društva, odnosno članova nadzornog i upravnog odbora akcionarskog društva, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu;
 - 10) rješenje Komisije za tržište kapitala kojim se potvrđuje uspješnost postupka javne emisije kod sukcesivnog osnivanja akcionarskih društava, odnosno rješenje Komisije za tržište kapitala o evidentiranju osnivačke emisije akcija, za društvo koje se simultano osniva;
 - 11) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 12) adresa za prijem pošte, ako postoji;
 - 13) podaci o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo sa obimom ovlašćenja za zastupanje (pojedinačno ili kolektivno);
 - 14) dokaz o uplati takse za registraciju.
- (2) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se u skladu sa članom 320 ovog zakona.
 - (3) Registracija društva u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
 - (4) Podaci o nazivu i sjedištu društva, imenima članova organa upravljanja i članovima drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije akcionarskog društva, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Poništavanje osnivanja akcionarskog društva

Član 116

- (1) Na zahtjev lica koje ima pravni interes, nadležni sud će poništiti osnivanje akcionarskog društva iz sljedećih razloga:
 - 1) ako nijesu ispunjeni uslovi za donošenje i sadržinu osnivačkog akta i statuta društva, utvrđeni ovim zakonom;
 - 2) ako je djelatnost društva koja se navodi u osnivačkom aktu suprotna prinudnim propisima ili javnom poretku;
 - 3) ako osnivačkim aktom ili statutom nije utvrđen naziv društva, iznos osnivačkog kapitala ili djelatnost društva;
 - 4) ako nijesu primijenjene odredbe koje se odnose na iznos minimalnog osnivačkog kapitala;
 - 5) ako osnivači nijesu pravno i poslovno sposobni.
- (2) Tužba za poništavanje osnivanja akcionarskog društva može se podnijeti u roku od tri godine od dana donošenja rješenja o registraciji društva iz člana 115 stav 3 ovog zakona.
- (3) Nadležni sud je dužan da pravosnažnu presudu kojom je poništeno osnivanje akcionarskog društva, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude, dostavi radi registracije u CRPS i pokretanja postupka sudske likvidacije.
- (4) Poništavanjem osnivanja društva osnivači i akcionari postaju neograničeno solidarno odgovorni za obaveze društva, a zaključeni ugovori i druge obaveze preuzete prije poništavanja ostaju na snazi, ukoliko nije suprotno sa postupkom sudske likvidacije.
- (5) Na odluku iz stava 4 ovog člana prema trećim licima, primjenjuje se odredba člana 120 stav 7 ovog zakona.

Glava III

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Vođenje poslovne evidencije

Član 117

- (1) Akcionarsko društvo u svom sjedištu čuva sljedeću dokumentaciju:
- 1) ugovor, odnosno odluku o osnivanju;
 - 2) statut društva;
 - 3) finansijske iskaze, izvještaje o poslovanju društva i izvještaje revizora društva;
 - 4) knjigu zapisnika koja sadrži:
 - a) zapisnike sa svih sjednica odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, ili tijela koja je formirao odbor direktora, odnosno nadzorni odbor;
 - b) zapisnike sa svih skupština akcionara.
 - 5) računovodstvenu dokumentaciju, koja se vodi u skladu sa zakonom;
 - 6) o uspostavljanju tereta na imovini društva.
- (2) Akcionarsko društvo u svom sjedištu vodi evidenciju o:
- 1) akcijama, udjelima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;
 - 2) članovima odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora;
 - 3) akcijama društva koje posjeduju članovi organa upravljanja;
 - 4) ugovorima koje su sa društvom zaključili članovi organa upravljanja, odnosno ugovora u kojima oni imaju interes.
- (3) Akcionarsko društvo je dužno da na zahtjev akcionara ili ranijeg akcionara, za period za koji je bio akcionar u društvu, omogući uvid u dokumentaciju i evidencije iz stava 1 tač. 1 do 4 i stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva.
- (4) Pravo uvida u skladu sa članom 124 stav 1 ovog zakona u dokumentaciju i evidencije iz stava 1 tač. 5 i 6 i stava 2 tačka 4 ovog člana, imaju akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcija.

Poslovna korespondencija društva

Član 118

- (1) Akcionarsko društvo u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima društva, dužno je da navede:
- 1) naziv organa koji je izvršio registraciju u CRPS;
 - 2) broj pod kojim je društvo upisano u CRPS;
 - 3) poreski identifikacioni broj;
 - 4) oznaku oblika društva;
 - 5) naziv društva;
 - 6) sjedište društva;
 - 7) napomenu, ako je društvo u postupku likvidacije ili stečajnom postupku;
 - 8) iznos upisanog i uplaćenog kapitala društva, ako poslovna dokumenta sadrže osnovni kapital društva.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici društva.

Registracija promjena, postupka likvidacije i finansijskih izvještaja

Član 119

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, radi registracije u CRPS, dostavi dokumentaciju i podatke o promjenama koje se odnose na:
- 1) statut i posebni akt, ako statut ne sadrži podatke iz člana 114 stav 2 ovog zakona, odnosno osnivački akt ako se promjene odnose na osnivački akt;
 - 2) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o članovima odbora direktora i izvršnom direktoru, odnosno članovima nadzornog i upravnog odbora;
 - 3) imenovanje, razrješenje i podatke o revizoru, revizorskom odboru i sekretaru društva, ako postoji u društvu;
 - 4) imenovanje, razrješenje i druge promjene podatka o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo sa obimom ovlašćenja za zastupanje (pojedinačno ili kolektivno);

(2) Akcionarsko društvo dužno je da u roku iz stava 1 ovog člana u slučaju pokretanja postupka likvidacije ili stečaja u CRPS dostavi:

- 1) odluku o pokretanju postupka u slučaju likvidacije ili stečajnog postupka;
- 2) odluku o imenovanju likvidatora, odnosno stečajnog upravnika, njegovom identitetu, kvalifikacijama i ovlaštenjima, osim onih utvrđenih statutom društva ili zakonom;
- 3) odluku o okončanju postupka likvidacije, odnosno stečajnog postupka, uz obavezno navođenje svih pravnih posljedica brisanja društva iz registra.

Objavljivanje podataka

Član 120

- (1) Podaci iz člana 119 ovog zakona objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore", navođenjem dokumentacije na osnovu koje je izvršena registracija u CRPS.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se u roku od 21 dan od dana dostavljanja prijave za registraciju u CRPS.
- (3) Dokumentacija iz stava 1 ovog člana može se objaviti u "Službenom listu Crne Gore", u cjelosti ili djelimično ili upućivanjem na dokument koji je registrovan u CRPS.
- (4) Akcionarsko društvo u odnosima sa trećim licima, može se pozivati na podatke iz člana 119 ovog zakona nakon njihove registracije i objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".
- (5) Podaci registrovani u CRPS u skladu sa članom 119 ovog zakona ne obavezuju savjesna treća lica u pogledu transakcija koje su izvršene u roku od 15 dana od dana njihovog objavljivanja na internet stranici CRPS pod uslovom da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.
- (6) Podaci iz člana 119 ovog zakona objavljeni u "Službenom listu Crne Gore" i podaci dostavljeni radi registracije u CRPS moraju biti istovjetni, a ukoliko postoji nesaglasnost:
 - 1) podaci objavljeni u "Službenom listu Crne Gore" ne mogu se od strane društva isticati kao vjerodostojni u odnosima sa trećim licima koja su se pouzdale u podatke registrovane u CRPS.
 - 2) treća lica u odnosima sa društvom mogu se pozivati na podatke objavljene u "Službenom listu Crne Gore", osim kada društvo može dokazati da su treća lica imala saznanja o podacima koji su registrovani u CRPS.
- (7) Treća lica se u odnosima sa društvom mogu pozivati na sve akte društva i druge podatke za koje nijesu okončani postupci objavljivanja u skladu sa ovim zakonom, osim kada je objavljivanje uslov za pravno dejstvo.
- (8) Pored obaveznog objavljivanja dokumenata i podataka iz stava 1 ovog člana i člana 115 ovog zakona na crnogorskom jeziku, nadležni organ za registraciju dozvoliće i objavljivanje u ovjerenom prevodu na bilo kojem od jezika koji su u službenoj upotrebi u Evropskoj uniji.
- (9) Ako postoji nedosljednost između dokumenata i podataka objavljenih na crnogorskom jeziku i njihovog prevoda iz stava 8 ovog člana, društvo se protiv trećih lica ne može pozivati na objavljeni prevod, dok se treća lica mogu pozivati na objavljene prevode, osim kada društvo dokaže da su ta lica znala sadržaj verzije koja je objavljena na crnogorskom jeziku.

Glava IV

PRAVA I OBAVEZE AKCIONARA

Prava akcionara

Član 121

- (1) Svaki akcionar ima prava koja mu daju akcije u njegovom vlasništvu, s tim da vlasnici iste klase akcija imaju ista prava.
- (2) Prema svim akcionarima postupa se jednako u jednakim okolnostima.
- (3) Odluka skupštine akcionara koja obavezuje sve ili samo neke akcionare na dodatne uloge u društvo na može se donijeti bez saglasnosti svih akcionara.

Imovinska prava akcionara

Član 122

(1) Akcionar ima pravo:

- 1) da učestvuje u raspodjeli dobiti društva u obliku dividende, kada je donijeta odluka o podjeli dobiti akcionarima;

- 2) da dobije dio preostale imovine društva nakon sprovedenog postupka likvidacije;
 - 3) da dobije besplatno akcije za slučaj povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
 - 4) preče kupovine u postupku nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
 - 5) da raspolaže svojim akcijama u skladu sa zakonom.
- (2) Akcionar iz stava 1 ovog člana ostvaruje i druga imovinska prava u skladu sa zakonom i statutom društva.

Neimovinska prava akcionara

Pravo učešća u radu skupštine akcionara i prava glasa

Član 123

- (1) Akcionar ima pravo da prisustvuje svim skupštinama akcionara i da glasa, osim kada je ovim zakonom ili statutom drugačije određeno.
- (2) Svaka akcija daje jedan glas na skupštini akcionara, osim u slučaju iz člana 158 stav 2 ovog zakona.
- (3) Akcionar koji je direktno zainteresovan za pitanja u vezi sa procjenom nenovčanog uloga ili kupovine imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva nema pravo da glasa na skupštini akcionara o tim pitanjima u roku od dvije godine od registracije društva.

Pravo na informisanje

Član 124

- (1) Svakom akcionaru mora se obezbijediti mogućnost uvida u kopije finansijskih izvještaja, uključujući izvještaj revizora, u sjedištu uprave društva u toku radnog vremena najmanje 20 dana prije održavanja skupštine, kao i na samoj skupštini akcionara.
- (2) Svaki akcionar ima pravo da zahtijeva da mu nadležni organ društva, bez nadoknade i toku radnog vremena, stavi na uvid u prostorijama sjedišta društva i omogući kopiranje o trošku akcionara:
 - 1) bilansa stanja, bilansa uspjeha, poreskih prijava i izvještaja o plaćenim porezima za tri posljednje poslovne godine;
 - 2) zapisnika sa sjednica skupštine akcionara;
 - 3) spiska lica ovlaštenih za zastupanje akcionarskog društva;
 - 4) spiska članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, sa podacima o adresi, datumu izbora ili imenovanja i periodu na koji je svaki član izabran ili imenovan, kao i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima; i
 - 5) drugih dokumenta koje je društvo dužno da dostavi skupštini akcionara na uvid.
- (3) Akcionar kojem nije omogućen uvid i kopiranje iz stava 2 ovog člana, može tužbom tražiti od nadležnog suda da donese odluku kojom će obavezati nadležni organ društva da mu omogući uvid u traženu dokumentaciju, kao i njeno kopiranje.
- (4) Postupak iz stava 3 ovog člana je hitan i sud je dužan da odluku donese u roku od osam dana od dana prijema tužbe.

Pravo na angažovanje eksperta

Član 125

- (1) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala mogu angažovati eksperta koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo društva o trošku akcionara koji su angažovali eksperta, a ukoliko se ispitivanjem utvrdi nezakonitost ili značajnije nepravilnosti u poslovanju društva, troškove angažovanja eksperta će snositi društvo.
- (2) Ako ekspertu nije omogućeno ispitivanje iz stava 1 ovog člana, akcionari koji su angažovali eksperta imaju pravo da zahtijevaju od nadležnog suda da im se omogući ispitivanje poslovanja iz stava 1 ovog člana.
- (3) Odluku iz stava 2 ovog člana sud je dužan da donese u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da ekspertu iz stava 1 ovog člana omogući uvid u dokumenta i druge akte društva.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, odlukom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, ekspertu se može uskratiti uvid u pojedine akte i dokumenta, ako postoji opravdan razlog da bi uvid u dokumentaciju i akte društva mogao biti iskorišćen suprotno interesima društva ili ako bi time društvu ili njegovom povezanom društvu mogla biti

pričinjena znatna šteta, o čemu odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, dostavlja pisano obrazloženje ekspertu u roku od 15 dana od dana kada mu je uskraćen uvid.

- (6) Ako akcionari iz stava 1 ovog člana nijesu zadovoljni odlukom iz stava 5 ovog člana, mogu zahtijevati da nadležni sud donese odluku kojom će omogućiti ekspertu uvid u akte i dokumenta za koje je uskraćen uvid.
- (7) Sud će donijeti odluku iz stava 6 ovog člana u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva i tom odlukom odobriti traženi uvid ukoliko procijeni da time neće ugroziti interese društva ili ih neće ugroziti u mjeri koja bi opravdala uskraćivanje uvida.
- (8) Ekspert iz stava 1 ovog člana dužan je da sačini izvještaj o izvršenom ispitivanju poslovanja društva, koji dostavlja akcionarima društva u roku od tri mjeseca od dana početka ispitivanja.
- (9) Akcionari iz stava 1 ovog člana ne smiju da objave ili saopšte trećim licima akte, odnosno dokumente i podatke iz dokumenata iz stava 4 ovog člana, ako bi se objavljivanjem nanijela štetu društvu, ukoliko zakonom nije drugačije određeno.
- (10) Ako akcionari postupe suprotno stavu 9 ovog člana, odgovorni su za štetu koju pričinu društvu.

Pravo na postavljanje pitanja

Član 126

- (1) Akcionar ima pravo da unaprijed, putem pisma ili na samoj skupštini kod razmatranja pojedinih tačaka dnevnog reda, traži objašnjenje i informacije od odbora direktora, odnosno nadzornog odbora u pogledu materijala i predloga odluka koji će se razmatrati na skupštini, a predstavnik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dužan je da odgovori na postavljeno pitanje potpuno i istinito, na samoj skupštini, u toku rasprave o odgovarajućoj tački dnevnog reda.
- (2) Predstavnik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora odgovore na postavljena pitanja prije održavanja skupštine može objaviti na internet stranici društva.
- (3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, odgovor se može uskratiti ako bi davanjem odgovora:
 - 1) bila otkrivena poslovna tajna društva ili prekršena druga obaveza zaštite povjerljivosti podatka u posjedu društva;
 - 2) bilo učinjeno krivično djelo.
- (4) Ako je akcionaru uskraćen odgovor na pitanje postavljeno u skladu sa stavom 1 ovog člana, a da je po tački dnevnog reda u vezi sa kojom je postavljeno pitanje donijeta odluka skupštine, akcionar kojem je uskraćen odgovor ima pravo da u roku od osam dana od dana održavanja sjednice skupštine zahtijeva da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da mu dostavi odgovor na postavljeno pitanje.
- (5) Postupak po zahtjevu iz stava 4 ovog člana je hitan, pa je sud dužan da odluku donese u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Pravo nesaglasnih akcionara na otkup akcija

Član 127

- (1) Akcionar može tražiti od društva da mu otkupi akcije po prosječnoj tržišnoj cijeni koje su akcije društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana kada je donijeta odluka na skupštini akcionara ili u visini srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku, ako je akcionar na skupštini glasao protiv u slučajevima:
 - 1) promjene ugovora o osnivanju, odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava;
 - 2) podjele akcionarskog društva, kada raspodjela akcija društava koja nastaju podjelom nije izvršena proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli;
 - 3) kada se u postupku restrukturiranja, kumulativno vrši srazmjerna zamjena akcija i novčana nadoknada za poništene akcije;
 - 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioritarno pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice;
 - 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti.
- (2) Akcionar može ostvariti pravo iz stava 1 ovog člana ako do dana održavanja sjednice skupštine akcionara dostavi društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo, ako skupština donese odluku sa kojom nije saglasan i podnese pisani zahtjev za otkup akcija društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara.

- (3) Po zahtjevu akcionara iz stava 1 ovog člana, društvo je dužno da obračuna iznos prosječne tržišne cijene koje su akcije društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana kada je donijeta odluka na skupštini akcionara i iznos srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku i da akcionaru isplati veću od te dvije vrijednosti.
- (4) Akcionar može pokrenuti postupak kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati ako:
- 1) uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara prosječnoj tržišnoj cijeni koje su akcije društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana u kojem je donijeta odluka iz stava 1 ovog člana;
 - 2) uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara srazmjernom dijelu neto vrijednosti imovine društva na dan kada je donijeta odluka iz stava 1 ovog člana;
 - 3) društvo u roku iz stava 3 ovog člana nije izvršilo plaćanje nadoknade čiji je iznos nesporan;
 - 4) se prosječna tržišna cijena nije mogla utvrditi zbog izostanka prometa akcijama.
- (5) Sud će utvrditi:
- 1) prosječnu tržišnu cijenu akcija, u slučaju iz stava 4 tačka 1 ovog člana;
 - 2) neto vrijednost imovine društva, u slučaju iz stava 4 tačka 2 ovog člana;
 - 3) tržišnu vrijednost akcija, u slučaju iz stava 4 tačka 4 ovog člana.
- (6) Odluka suda iz stava 5 ovog člana odnosi se i na druge akcionare koji su u roku iz stava 2 ovog člana podnijeli zahtjev za otkup akcija, ako je dosuđena vrijednost veća od vrijednosti koju im je društvo uplatilo.
- (7) Društvo je dužno da akcionarima iz stava 6 ovog člana isplati dosuđenu vrijednost po presudi iz stava 5 ovog člana ili razliku od ranije isplaćene do dosuđene vrijednosti, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Glava V

ORGANI, ADMINISTRACIJA I REVIZOR AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

ORGANIZACIJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Način upravljanja akcionarskim društvom

Član 128

Upravljanje akcionarskim društvom može biti organizovano kao jednodomno ili dvodomno.

Organi akcionarskog društva kod jednodomnog upravljanja

Član 129

Organi akcionarskog društva kod jednodomnog upravljanja su:

- 1) skupština;
- 2) odbor direktora;
- 3) izvršni direktor.

Organi akcionarskog društva kod dvodomnog upravljanja

Član 130

Organi akcionarskog društva kod dvodomnog upravljanja su:

- 1) skupština;
- 2) nadzorni odbor;
- 3) upravni odbor.

Organi upravljanja akcionarskim društvom

Član 131

Organi upravljanja akcionarskim društvom, u smislu ovog zakona, su organi društva iz člana 129 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, odnosno organi društva iz člana 130 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona.

ODJELJAK B

SKUPŠTINA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Sastav skupštine akcionarskog društva

Član 132

- (1) Skupštinu akcionarskog društva (u daljem tekstu: skupština) čine svi akcionari, nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju.
- (2) Članovi odbora direktora i izvršni direktor u slučaju jednodomnog akcionarskog društva, odnosno članovi nadzornog i upravnog odbora u slučaju dvodomnog akcionarskog društva, po pravilu prisustvuju skupštini akcionarskog društva.
- (3) Izvršni direktor, odnosno predsjednik upravnog odbora akcionarskog društva i sekretar društva, ako je imenovan, obavezno prisustvuju skupštinama akcionara, ukoliko iz opravdanih razloga nijesu spriječeni da prisustvuju skupštini.

Ovlašćenja skupštine

Član 133

- (1) Skupština:
 - 1) donosi statut društva;
 - 2) vrši izmjene i dopune statuta društva;
 - 3) bira članove odbora direktora, odnosno članove nadzornog odbora i imenuje revizora;
 - 4) razrješava članove odbora direktora, odnosno članove nadzornog odbora i revizora;
 - 5) imenuje i razrješava likvidatora;
 - 6) odlučuje o politici naknada, kao i o visini naknada članovima odbora direktora, odnosno članovima nadzornog i upravnog odbora, na svakoj redovnoj godišnjoj sjednici;
 - 7) usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju društva;
 - 8) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće;
 - 9) donosi odluku o raspodjeli dobiti;
 - 10) povećava ili smanjuje osnovni kapital društva utvrđen statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
 - 11) donosi odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restrukturiranju ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
 - 12) odobrava procjenu nenovčanih uloga;
 - 13) razmatra pitanja iz nadležnosti odbora direktora, odnosno nadzornog odbora koja se odnose na poslovanje društva;
 - 14) odobrava zaključivanje ugovora o kupovini imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva, kada isplata prevazilazi jednu desetinu osnovnog kapitala društva utvrđenog statutom i kada ugovor treba zaključiti u roku od dvije godine od registracije društva;
 - 15) donosi odluke o emisiji obveznica, odnosno zamjenjivih obveznica ili drugih zamjenjivih hartija od vrijednosti;
 - 16) ograničava ili ukida prioritarno pravo akcionara da upišu akcije ili steknu zamjenjive obveznice, uz saglasnost dvotrećinske većine glasova akcionara na koje se ta odluka odnosi;
 - 17) donosi odluku o samostalnom ili zajedničkom osnivanju drugog društva ili odluku kojom ovlašćuje organe upravljanja u društvu da donesu odluku o samostalnom ili zajedničkom osnivanju jednog, više ili neodređenog broja društava;
 - 18) donosi poslovnik o radu; i
 - 19) donosi i druge odluke u skladu sa statutom društva.
 - (2) Sastavni dio izvještaja o poslovanju društva iz stava 1 tačka 7 ovog člana je izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva.
-

- (3) U izvještaju iz stava 2 ovog člana se navode svi pravni poslovi i transakcije koje je društvo imalo sa svojim matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva, sa izjavom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, da li je društvo pretrpjelo štetu iz tih poslova i transakcija, kao i da li je društvu nadoknađena eventualna šteta koju je imalo iz takvih pravnih poslova i transakcija.
- (4) Ako šteta društvu nije nadoknađena, članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora odgovaraće za štetu koju su pretrpjeli akcionari, u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Ako politika naknada iz stava 1 tačka 6 ovog člana ne bude usvojena na skupštini akcionara, na sljedećoj skupštini podnosi se revidirani predlog, pri čemu društvo može nastaviti da isplaćuje naknade direktorima:
- 1) u skladu sa prethodno odobrenom politikom naknada, ili
 - 2) u skladu sa postojećim praksama, ukoliko ne postoji u prethodnom periodu usvojena politika naknada.
- (6) Politika naknada mora biti jasna i razumljiva, a u slučaju javnih akcionarskih društava obavezno sadrži i sljedeće podatke:
- 1) objašnjenje o tome na koji način će politika naknada doprinijeti ostvarivanju poslovne strategije društva, dugoročnih ciljeva i održivosti društva;
 - 2) informaciju o fiksnom i varijabilnom dijelu naknade, uključujući sve bonuse i ostale isplate koje se mogu dodijeliti članovima organa upravljanja u bilo kom obliku, sa procentualnim udjelom u njihovim ukupnim primanjima;
 - 3) način utvrđivanja politike naknada uzimajući u obzir zarade i uslove rada zaposlenih u društvu;
 - 4) jasne, sveobuhvatne i raznovrsne kriterijume dodjele varijabilnog dijela naknada;
 - 5) metode za vrednovanje finansijskih i nefinansijskih rezultata poslovanja, uključujući, prema potrebi, kriterijume u vezi sa društveno odgovornim poslovanjem, sa obrazloženjem na koji se način primjenom kriterijuma doprinosi ostvarivanju poslovne strategije, dugoročnim interesima i održivosti društva, kao i metode za primjenu kriterijuma;
 - 6) o odlaganjima u isplati naknada i pravu na povraćaj varijabilnog dijela naknade društvu;
 - 7) o vremenu koje mora da prođe prije sticanja vlasništva nad dodijeljenim akcijama, ako se naknada daje i u akcijama društva, kao i dužinu trajanja zabrane otuđenja dodijeljenih akcija nakon sticanja vlasništva gdje zabrane postoje, kao i pojašnjenje o tome kako naknada u akcijama doprinosi ostvarenju ukupnih ciljeva politike naknada;
 - 8) o dužini trajanja ugovora sa članovima organa upravljanja i otkaznim rokovima, kao i o glavnim obilježjima dopunskog penzionog osiguranja ili programa prijevremene penzije, finansijskim i drugim posljedicama njihovog prekida, ako takvi aranžmani postoje u društvu;
 - 9) informacije o procesu donošenja odluka koji se primjenjuje za određivanje, izmjenu i sprovođenje politike naknada, uključujući mjere za izbjegavanje konflikta interesa ili upravljanje njima, te ako postoji u društvu, o položaju i ulozi komisije za naknade;
 - 10) opis i pojašnjenje o bitnim promjenama u slučaju izmjene postojeće politike naknada, kao i pojašnjenje o tome kako su tim promjenama uzeti u obzir stavovi akcionara o politici naknada i izvještaji podnijeti poslije zadnjeg glasanja o politici naknada na skupštini akcionara.
- (7) Usvojena politika naknada objavljuje se na internet stranici društva.

Sjednice skupštine akcionara

Član 134

- (1) Sjednice skupštine akcionara su redovne i vanredne.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da održi redovnu skupštinu jednom godišnje.
- (3) Prva godišnja skupština društva mora se održati u roku od 18 mjeseci od održavanja osnivačke skupštine društva, a nakon toga skupština se saziva obavezno jednom godišnje.

Sazivanje skupštine akcionara

Član 135

- (1) Pravo sazivanja skupštine akcionara ima odbor direktora, odnosno nadzorni odbor i akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala, ukoliko statutom nije predviđeno da akcionari sa manjim dijelom osnovnog kapitala imaju pravo na sazivanje skupštine.
- (2) Po nalogu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, sekretar društva organizuje skupštinu akcionara.

- (3) Akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala imaju pravo da sazovu skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" pravosnažne odluke kojom je poništena odluka skupštine o spajanju ili podjeli društva, u kojem postojeći organi društva vrše svoju funkciju, u okviru svojih ovlaštenja, osim raspolaganja imovinom.
- (4) Akcionari iz st. 1 i 3 ovog člana upućuju odboru direktora, odnosno nadzornom odboru zahtjev za sazivanje skupštine akcionara, dnevni red skupštine i predloge odluka koje na skupštini treba da se donesu.
- (5) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da sazove skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za sazivanje skupštine akcionara na teret sredstava društva.
- (6) Redovna godišnja skupština akcionara održava se u roku od šest mjeseci od dana završetka svake poslovne godine, osim prve godine od osnivanja društva.

Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara

Član 136

- (1) Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine.
- (2) Obavještenje se dostavlja putem pošte, osim za društva koja imaju 100 i više akcionara, kod kojih je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan da obavještenje o sazivanju skupštine objavi dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici.
- (3) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži:
 - 1) mjesto održavanja skupštine;
 - 2) datum i vrijeme održavanja skupštine;
 - 3) predlog dnevnog reda skupštine sa naznakom tačaka dnevnog reda kojima se predlaže da skupština donese odluku i navođenjem klase i ukupnog broja akcija koja o toj odluci glasa i većine koja je potrebna za donošenje te odluke, sa obavještenjem gdje akcionari mogu izvršiti uvid u materijale i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara;
 - 4) adresu internet stranice društva na kojoj će biti dostupne informacije iz st. 1 i 2 ovog člana;
 - 5) uputstvo o pravima i načinu ostvarivanja prava akcionara da učestvuju i glasaju na skupštini, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (4) Društvo je dužno da na svojoj internet stranici objavi obavještenje o sazivanju skupštine akcionara, na dan objavljivanja odnosno slanja obavještenja o održavanju skupštine, u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, kao i način glasanja preko punomoćnika elektronskim putem sa obrascem punomoćja i glasačkog listića.
- (5) Ako iz tehničkih razloga društvo nije u mogućnosti da obrasce iz stava 4 ovog člana objavi na svojoj internet stranici, društvo je dužno da na svojoj internet stranici naznači na koji način se ti obrasci mogu pribaviti u papirnoj formi.

Način određivanja akcionara koji imaju pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva

Član 137

- (1) Akcionari koji imaju pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva određuju se na osnovu spiska akcionara iz CKDD, koji je akcionarsko društvo dužno da pribavi dva radna dana prije održavanja sjednice.
- (2) Akcionari koji su na spisku akcionara iz CKDD na dan pribavljanja spiska akcionara mogu učestvovati na skupštini i ostvarivati prava akcionara.
- (3) Društvo je dužno da na skupštini akcionara obavijesti akcionare o datumu na koji je utvrđen spisak akcionara.
- (4) Društvo ima pravo da utvrdi, u skladu sa zakonom, identitet svojih akcionara čijim se akcijama upravlja preko određenog kastodi (vlasničkog) računa, ukoliko akcije kojima se upravlja preko tog računa čine više od 0,5% osnovnog kapitala društva ili daju više od 0,5% glasačkih prava.

Materijali za sjednicu skupštine akcionara

Član 138

- (1) Materijali sa predlozima odluka koji treba da se razmatraju na skupštini akcionara moraju biti dostupni na uvid akcionarima društva u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta, ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 20 dana prije održavanja sjednice skupštine akcionara.
- (2) Društvo je dužno da na zahtjev akcionara dostavi obavještenje o sazivanju skupštine i materijale koji će se razmatrati na skupštini sa predlozima odluka elektronskom poštom na adresu koju odredi akcionar.

- (3) Društvo je dužno da snosi troškove objavljivanja i dostavljanja obavještenja o sazivanju skupštine iz člana 136 ovog zakona.

Dnevni red skupštine akcionara

Član 139

- (1) Skupština akcionara ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu, osim ukoliko svi akcionari sa pravom glasa prisustvuju skupštini i jednoglasno prihvate izmjenu dnevnog reda.
- (2) U slučaju izmjene ili proširenja dnevnog reda, akcionari se obavještavaju o izmjenama dnevnog reda na način na koji se obavještavaju o održavanju skupštine akcionara i to najkasnije deset dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora, odnosno od nadzornog odbora proširenje dnevnog reda skupštine akcionara najkasnije 15 dana prije dana održavanja skupštine akcionara.
- (4) Akcionari iz stava 3 ovog člana imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora, odnosno od nadzornog odbora da pod ranije uvrštenu tačku dnevnog reda uvrsti i njihov predlog odluke.
- (5) Uz pisani zahtjev za proširenje dnevnog reda skupštine akcionara, akcionari dostavljaju i predloge odluka koje su predložene kao tačke dnevnog reda.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana odbor direktora, odnosno nadzorni odbor je dužan da proširi dnevni red skupštine.
- (7) Društvo je dužno da bez odlaganja objavi na svojoj internet stranici predlog proširenog dnevnog reda, sa predloženim odlukama.
- (8) Ako se skupština ne održi, ponovljena skupština se može održati samo po istom dnevnom redu koji je bio predviđen za skupštinu koja nije održana.

Postupanje na skupštini akcionara

Član 140

- (1) Prisustvo akcionara ili njihovih punomoćnika na skupštini akcionara dokazuje se potpisivanjem liste prisutnih na kojoj se iskazuje i broj glasova koje posjeduje svaki akcionar.
- (2) Listu prisutnih potpisuju predsjedavajući skupštine i sekretar društva.
- (3) Skupštinom akcionara predsjedava izvršni direktor, odnosno predsjednik upravnog odbora, ukoliko drugačije ne odluči većina prisutnih ili zastupanih akcionara, a sekretar društva je sekretar sjednice skupštine akcionara.
- (4) U odsustvu sekretara društva, predsjedavajući skupštine akcionara imenuje drugo lice za sekretara sjednice skupštine akcionara.

Zapisnik

Član 141

- (1) Zapisnik sa skupštine akcionara potpisuju predsjedavajući skupštine, sekretar sjednice skupštine akcionara i najmanje jedan akcionar koga ovlasti skupština akcionara.
- (2) Kopije punomoćja i glasački listići učesnika na skupštini akcionara koji su glasali unaprijed i na skupštini akcionara, prilažu se uz zapisnik.
- (3) Zapisnik sa skupštine akcionara sačinjava se u roku od 8 dana od dana održavanja skupštine akcionara i obavezno sadrži: datum, mjesto i vrijeme održavanja skupštine akcionara, imena predsjedavajućeg, sekretara skupštine, članova radnih tijela skupštine ako su bila formirana, kvorum, dnevni red, podatke o načinu i rezultatima glasanja, kao i usvojene odluke na skupštini akcionara.

Kvorum

Član 142

- (1) Kvorum skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju više od polovine ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili zastupani putem punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (2) Ako se na skupštini akcionara ne postigne potreban kvorum, skupština akcionara može se ponovo sazvati sa istim dnevnim redom, s tim da se obavještenje o sazivanju ponovljene skupštine akcionara mora objaviti najmanje dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici, najmanje deset dana prije održavanja ponovljene skupštine akcionara, na kojoj kvorum čine akcionari koji

-
- posjeduju najmanje 33% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili su zastupljeni preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (3) Ponovljena skupština akcionara se može održati najkasnije 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara na kojoj nije postignut kvorum.
 - (4) Ako se na ponovljenoj skupštini akcionara ne postigne kvorum treća skupština akcionara se može sazvati na način i u rokovima kao ponovljena skupština akcionara, s tim da se ne zahtijeva postojanje kvoruma, a skupština akcionara donosi odluke o svim pitanjima koja su na dnevnom redu nezavisno od broja akcija koje su zastupljene.
 - (5) Ukoliko je za donošenje odluke potrebna saglasnost akcionara koji posjeduju akcije određene klase, odluka se može donijeti od strane tih akcionara, samo ako sjednici prisustvuju akcionari koji posjeduju više od polovine akcija te klase.

Donošenje odluka

Član 143

- (1) Nakon glasanja po svakoj pojedinačnoj odluci, predsjedavajući sjednice obavještava skupštinu o glasanju "za" ili "protiv" prisutnih akcionara koji imaju pravo glasa na skupštini, kao i o glasanju akcionara koji su to uradili pisanim putem.
- (2) Na zahtjev akcionara predsjedavajući sjednice dužan je da na samoj sjednici utvrdi tačan broj glasova za donošenje ili protiv donošenja pojedine odluke.
- (3) Društvo je dužno da u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na svojoj internet stranici objavi tačne rezultate glasanja o pojedinačnim odlukama.
- (4) Društvo utvrđuje formu i sadržaj glasačkog listića kojim se glasa u odsustvu, koji mora biti dostupan akcionarima u papirnoj i elektronskoj formi.
- (5) Društvo ne može poništiti glasanje akcionara koji je to uradio pisanim putem, a nije koristio formu propisanog glasačkog listića, ako se iz glasanja može utvrditi identitet akcionara i kako je taj akcionar glasao po pojedinim pitanjima.
- (6) Glasanje putem glasačkih listića je obavezno kada se biraju članovi odbora direktora, odnosno članovi nadzornog odbora i ako to zahtijevaju akcionari ili njihovi punomoćnici koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava na skupštini.
- (7) Skupština donosi odluku većinom glasova prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, osim u slučajevima kada se za donošenje odluke zahtijeva druga većina.
- (8) Glasajući listić obavezno sadrži podatke o nazivu društva, datumu i mjestu održavanja skupštine akcionara društva, pitanja o kojima se glasa, ime, odnosno naziv akcionara, broj glasova akcionara, mogućnost glasanja "za" ili "protiv" po svakom pitanju o kome se glasa, a ako se glasa o članovima odbora direktora odnosno članovima nadzornog odbora ime svakog kandidata o kome se glasa.
- (9) Glasajući listić mora da sadrži i uputstvo o načinu glasanja i o uslovima za proglašenje glasanja važećim, odnosno nevažećim.
- (10) Prisutni ili zastupljeni akcionari koji nemaju pravo glasa po nekoj tački dnevnog reda prilikom odlučivanja na skupštini akcionara računaju se prilikom utvrđivanja kvoruma, ali se ne uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka.

Sporazum akcionara o glasanju

Član 144

- (1) Sporazum akcionara o glasanju je ugovor između određenog broja akcionara društva sa ciljem da se unaprijed odredi kako da glasaju po osnovu svojih akcija, na određeni način i o određenim pitanjima na skupštini akcionara, bilo da je zaključen uz podršku organa društva, udruženja akcionara ili samoorganizovanjem akcionara.
- (2) Sporazum iz stava 1 ovog člana obavezuje samo akcionare koji su ga potpisali.
- (3) Sporazum o glasanju može se zaključiti za jednu skupštinu i ponovljenu sjednicu skupštine ili za određeno vrijeme koje ne može biti duže od pet godina.
- (4) Kada je sporazumom postignut dogovor o glasanju, akcionari prisustvuju sjednici skupštine da bi glasali kako je dogovoreno ili imenuju zajedničkog punomoćnika sa ovjerenim punomoćjem u skladu sa zakonom.
- (5) Ako je sporazum zaključen za duži vremenski period, u sporazumu se predviđa način postizanja dogovora, odnosno usaglašavanja akcionara unaprijed o glasanju za predstojeće skupštine, kao i rješavanje mogućih sporova izabranom arbitražom ili određivanjem trećeg lica.

- (6) Primjerak sporazuma o glasanju se predaje društvu radi upisa u evidenciju, a ako se radi o društvu čije se akcije prodaju na regulisanom tržištu, sporazum se dostavlja i Komisiji za tržište kapitala.

Učešće na skupštini elektronskim putem

Član 145

- (1) U radu skupštine može se učestvovati i elektronskim putem na sljedeći način:
- 1) prenosom skupštine direktno;
 - 2) dvosmjernom komunikacijom kojom se omogućava akcionarima da se obrate skupštini sa druge lokacije;
 - 3) glasanjem elektronskim putem, prije ili u toku održavanja sjednice.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana društvo može izvršiti identifikaciju akcionara i provjeru sigurnosti elektronske komunikacije neophodne za učešće akcionara u radu skupštine elektronskim putem.
- (3) Ako prilikom elektronske komunikacije iz stava 1 ovog člana dođe do smetnji u vezama, predsjedavajući je dužan da prekine sjednicu i nastavi je nakon otklanjanja smetnji.
- (4) U slučaju glasanja elektronskim putem prije ili u toku održavanja sjednice skupštine, licu koje je glasalo poslaće se istog dana elektronska potvrda o prijemu elektronske poruke kojom se vrši glasanje.

Punomoćje za glasanje

Član 146

- (1) Akcionar ima pravo da opunomoći drugo lice da glasa kao njegov punomoćnik na skupštini ili da obavlja druge pravne radnje.
- (2) Punomoćje mora biti ovjereno, a potpisi na punomoćju ovjeravaju se u skladu sa zakonom.
- (3) Punomoćnik je dužan da jedan primjerak punomoćja dostavi licu odgovornom za evidenciju punomoćja neposredno prije održavanja skupštine, radi evidentiranja punomoćja u listu prisutnih ili zastupanih akcionara na skupštini.
- (4) Punomoćnik više akcionara na skupštini akcionara može biti jedno fizičko ili pravno lice.
- (5) Ako nije izričito navedeno u punomoćju da je dato za jednu sjednicu i ponovljene sjednice skupštine, smatra se da je punomoćje dato za sve sjednice skupštine koje se održavaju do trenutka opoziva punomoćja.
- (6) Punomoćnik je dužan da postupa u skladu sa datim uputstvom u punomoćju, a ako punomoćje ne sadrži uputstvo punomoćnik će glasati savjesno, po svom nahođenju i u najboljem interesu akcionara koji je dao punomoćje.
- (7) Glasanje punomoćnika obavezuje akcionara kao da je sam glasao.
- (8) Punomoćje može biti u svakom trenutku opozvano, a smatra se da je punomoćje opozvano i ako akcionar kasnije da drugo punomoćje ili lično glasa na sjednici skupštine akcionara.
- (9) Punomoćnik ima pravo na postavljanje pitanja u skladu sa članom 124 ovog zakona.

Davanje punomoćja elektronskim putem

Član 147

- (1) Akcionarsko društvo će prihvatiti punomoćje dato u elektronskoj formi.
- (2) Punomoćje iz stava 1 ovog člana može se dostaviti elektronskim putem i mora biti potpisano elektronskim potpisom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis.

Ograničenja za imenovanje punomoćnika

Član 148

Punomoćnik iz člana 146 ovog zakona može biti svako poslovno sposobno lice, osim kontrolni akcionar i revizor društva.

Vanredna skupština

Član 149

Vanredna skupština saziva se ako:

- 1) akcionari koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava dostave pisani zahtjev za održavanje skupštine;
- 2) odbor direktora, odnosno članovi nadzornog odbora ili akcionari predlože da se:

-
- a) promijeni djelatnost društva;
 - b) promijeni osnovni kapital društva;
 - c) promijeni revizor prije isteka roka na koji je izabran;
 - d) promijeni član odbora direktora, odnosno član nadzornog odbora prije isteka njegovog mandata.
- 3) su veliki gubici društva ili da se odobri društvu da kupi sopstvene akcije;
 - 4) se odobrava reorganizacija, spajanje, dobrovoljna likvidacija ili podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka društva;
 - 5) to zahtijeva revizor koji je podnio ostavku;
 - 6) prestane članstvo članu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora;
 - 7) odbor direktora, odnosno nadzorni odbor smatra da određeno pitanje treba razmotriti na vanrednoj skupštini akcionara.

Objavljivanje odluka skupštine akcionara

Član 150

- (1) Akcionarsko društvo u roku od tri dana od dana završetka skupštine akcionara, na svojoj internet stranici objavljuje donijete odluke i rezultate glasanja po svim tačkama dnevnog reda.
- (2) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju da budu dostupne na internet stranici društva najmanje 30 dana od dana njihovog objavljivanja.
- (3) Akcionarsko društvo koje ne postupi u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da svakom akcionaru na njegov zahtjev dostavi informacije iz stava 2 ovog člana, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Ako akcionarsko društvo ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva može u roku od 30 dana tražiti da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da dostavi predmetne informacije.

Način sazivanja i održavanja vanredne skupštine

Član 151

- (1) Vanredna skupština akcionara saziva se i održava u skladu sa čl. 135 do 143 ovog zakona, s tim da obavještenje o sazivanju vanredne skupštine sadrži i predlog odluka koje treba razmotriti na toj skupštini.
- (2) Sekretar društva, u ime odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, dostavlja obavještenje o sazivanju vanredne skupštine akcionara, u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom i statutom, a najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) Kada se neto imovina društva smanji za polovinu ili manje od polovine vrijednosti osnovnog kapitala društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor saziva vanrednu skupštinu društva u roku od 14 dana od dana saznanja za tu činjenicu od strane člana odbora direktora, odnosno člana nadzornog odbora.
- (4) U slučaju iz stava 3, vanredna skupština će se održati u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o sazivanju skupštine, a predložene odluke ne mogu se donijeti, ako nijesu navedene kao posebna tačka u pozivu za sazivanje skupštine.
- (5) Ako se saziva ponovljena skupština, akcionari moraju biti o tome obaviješteni najkasnije deset dana prije dana održavanja skupštine.

Član 151a

- (1) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da sazove vanrednu skupštinu akcionara na zahtjev 95% akcionara sa pravom glasa.
- (2) Vanredna skupština iz stava 1 ovog člana saziva se u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva za sazivanje skupštine, a održaće se u roku od 21 dan od dana donošenja odluke o sazivanju skupštine.
- (3) Ako odbor direktora ili nadzorni odbor, u roku iz stava 2 ovog člana, ne sazove skupštinu akcionara, akcionari koji su podnijeli zahtjev za sazivanje skupštine imaju pravo da sazovu skupštinu, na teret sredstava društva, u roku od pet dana od dana isteka roka za sazivanje skupštine.
- (4) Skupština akcionara iz stava 3 ovog člana održaće se u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o sazivanju.
- (5) Obavještenje o sazivanju skupštine iz st. 1 i 3 ovog člana objaviće se dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na internet stranici društva, u što kraćem roku, a ne duže od dva dana od dana donošenja odluke o sazivanju.

- (6) Vanredna skupština akcionara može biti sazvana bez pridržavanja navedenih rokova, uz uslov da se svi akcionari sa pravom glasa ili njihovi punomoćnici saglase sa tim.

Sazivanje skupštine akcionarskog društva od strane suda

Član 152

- (1) Nadležni sud će donijeti odluku o sazivanju skupštine akcionara ili vanredne skupštine akcionara, ako:
- 1) skupština nije održana u roku od šest mjeseci od završetka poslovne godine, a akcionar je o tome obavijestio nadležni sud;
 - 2) se lice koje ima pravo da zahtijeva sazivanje skupštine obratilo nadležnom sudu, jer je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odbio njegov zahtjev ili po njegovom zahtjevu nije u propisanom roku zakazao sjednicu skupštine;
 - 3) povjerioci društva to zahtijevaju od suda zbog nesazivanja vanredne skupštine u slučajevima iz člana 149 ovog zakona.
- (2) Odluku iz stava 1 ovog člana sprovodi odbor direktora, odnosno nadzorni odbor na teret sredstava akcionarskog društva, a žalba na odluku suda ne zadržava njeno izvršenje.
- (3) Ako odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ne postupi po nalogu suda, akcionar koji je predložio održavanje skupštine ima pravo da sazove skupštinu na teret sredstava akcionarskog društva, u skladu sa čl. 135 do 143 ovog zakona.

Ništavost odluka skupštine akcionara

Član 153

- (1) Ništavost odluke skupštine akcionara može isticati tužbom ili na bilo koji drugi način svako lice koje za to ima pravni interes.
- (2) Nadležni sud utvrdiće ništavost odluke skupštine akcionara kada:
- 1) je odluka donijeta na skupštini koja nije sazvana na način propisan članom 135 stav 1, članom 136, članom 137 st. 1, 2 i 3 i članom 138 ovog zakona, osim ako su za tu odluku glasali svi akcionari;
 - 2) odluka nije unijeta u zapisnik u skladu sa članom 141 stav 3 ovog zakona;
 - 3) odluka nije u skladu sa propisima kojima se isključivo ili pretežno štite interesi povjerilaca društva;
 - 4) odluka nije u skladu sa propisima kojima se štiti javni interes i moral društva.
- (3) Nakon upisa odluke skupštine akcionara u CRPS, ne može se utvrditi ništavost iz razloga propisanih u stavu 2 tačka 2 ovog člana.
- (4) Ako je odluka skupštine ništava iz razloga navedenih u stavu 2, tač. 1, 3 i 4 ovog člana, na ništavost se ne može pozivati po isteku roka od tri godine od dana njenog upisa u CRPS.
- (5) Ako je tužbu za utvrđivanje ništavosti odluke skupštine podnio zakonski zastupnik društva, radi opravdane zaštite interesa akcionara i društva, nadležni sud može sam postaviti zastupnika društva u postupku po toj tužbi.
- (6) Za zastupnika društva iz stava 5 ovog člana, ukoliko ocijeni da je to u najboljem interesu društva, nadležni sud može odrediti i neko od lica predloženih u tužbi za utvrđivanje ništavosti odluke.
- (7) Na osnovu tužbe iz stava 5 ovog člana, ukoliko ustanovi mogućnost nastupanja štete po društvo i savjesna treća lica osnovom izvršenja osporene odluke, nadležni sud će:
- 1) odrediti privremenu mjeru zabrane izvršenja, odnosno registracije osporene odluke;
 - 2) naložiti nadležnom organu za registraciju da izvrši zabilježbu spora, u skladu sa pravilima o registraciji.
- (8) Ako je u vrijeme isticanja roka iz stava 4 ovog člana u toku spor povodom tužbe za utvrđivanje ništavosti odluke, rok se produžava do pravosnažne odluke po tužbi.
- (9) Postupak po tužbi iz stava 5 ovog člana je hitan.

Pobijanje odluka skupštine akcionara

Član 154

- (1) Protiv odluke skupštine akcionara, akcionari društva koji nijesu glasali za nju, članovi odbora direktora, članovi nadzornog organa, članovi upravnog odbora ili izvršni direktor mogu podnijeti tužbu za pobijanje nadležnom sudu, ako je:
- 1) odluka suprotna ovom zakonu ili statutu društva;

-
- 2) akcionar glasanjem za pobijanu odluku pokušao da za sebe ili za nekog drugog pribavi korist na štetu društva ili drugih akcionara, osim ukoliko se pobijanom odlukom drugim akcionarima obezbjeđuje odgovarajuća naknada štete.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana može se podnijeti nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana kada je lice koje podnosi tužbu saznalo ili moglo saznati za tu odluku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke.
- (3) Ne može se pobijati odluka skupštine, ako je skupština donijela novu odluku kojom se zamjenjuje pobijena odluka.
- (4) Odlukom suda o poništavanju odluke skupštine poništavaju se i pravne posljedice koje je odluka već proizvela, osim kada je povraćaj u pređašnje stanje nemoguć ili bi izazvao prekomjerne poteškoće za savjesna treća lica, pod uslovom da savjesna treća lica zadržavaju pravo na naknadu štete od društva i lica koja su odgovorna za poništavanje.
- (5) Postupak po tužbi iz stava 1 ovog člana je hitan.
- (6) U postupku po tužbi iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe iz člana 153 st. 5 i 6 ovog zakona.

ODJELJAK C

ODBOR DIREKTORA

Članovi i sastav odbora direktora

Član 155

- (1) Odbor direktora ima najmanje tri člana.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odbor direktora javnog akcionarskog društva ima najmanje pet članova.
- (3) Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom društva i mora biti neparan.
- (4) Odbor direktora mora imati najmanje jednu trećinu nezavisnih članova, a odbor direktora javnog akcionarskog društva mora imati najmanje dvije petine nezavisnih članova.
- (5) Članovi odbora direktora upisuju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Akcionarska društva koja naknadno steknu status javnog akcionarskog društva dužna su da usklade broj i sastav članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora sa odredbama iz st. 2 i 4 ovog člana, u roku od tri mjeseca od dana kada su njihove hartije od vrijednosti ili drugi finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu.

Nezavisni članovi odbora direktora

Član 156

- (1) Nezavisni član odbora direktora (u daljem tekstu: nezavisni direktor) je lice koje nije srodnik u pravoj liniji, srodnik u pobočnoj liniji, zaključno sa drugim stepenom srodstva, bračni i vanbračni supružnik ostalih članova organa upravljanja društva, odnosno akcionara koji imaju značajno ili većinsko učešće u osnovnom kapitalu i lice koje u periodu od najmanje dvije godine prije izbora za člana odbora direktora nije:
- 1) bilo većinski vlasnik, vlasnik sa značajnim učešćem u osnovnom kapitalu, član organa upravljanja, osim organa u koji se bira, prokurista, lice zaposleno u društvu u sastav čijeg organa se bira ili u drugom društvu koje je povezano sa tim društvom, u smislu ovog zakona;
 - 2) primilo ili potraživalo od društva organa u čije organe se bira, ili od društava koja su povezana sa tim društvom, u smislu ovog zakona, naknadu čija je ukupna vrijednost veća od 10% godišnjih prihoda tog lica.
- (2) U obračun iz stava 1 tačka 2 ovog člana, ne ulaze naknade primljene po osnovu članstva u odboru direktora u društvima iz stava 1 tačka 2 ovog člana.
- (3) Nezavisnom direktoru prestaje mandat prestankom ispunjavanja uslova iz stava 1 ovog člana.

Uslovi za izbor člana odbora direktora

Član 157

- (1) Za člana odbora direktora može biti izabrano samo poslovno sposobno fizičko lice.
- (2) Član odbora direktora ne može biti:
- 1) lice koje je osuđeno za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i službene dužnosti, u roku od tri godine od dana

pravnosnažnosti presude, s tim da se u taj period ne uračunava vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora;

2) revizor društva ili lice koje je bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izvještaja društva;

3) lice kojem je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti koja čini pretežnu djelatnost društva, za vrijeme dok traje ta zabrana;

4) izvršni direktor društva, osim u slučaju jednočlanog društva.

(3) Statutom društva mogu se utvrditi i drugi uslovi za izbor člana odbora direktora.

Izbor članova odbora direktora

Član 158

(1) Članove odbora direktora bira skupština akcionara.

(2) Prilikom izbora članova odbora direktora, svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak broju članova odbora direktora, koji je utvrđen statutom društva.

(3) Akcionar ili punomoćnik akcionara može sve glasove dati jednom kandidatu ili ih rasporediti na više kandidata.

(4) Pravo predlaganja kandidata za članove odbora direktora imaju akcionar, odnosno akcionari, koji zajedno imaju najmanje 5% osnovnog kapitala.

(5) Glasanje za članove odbora direktora je uspješno, ako:

1) su svi članovi odbora direktora izabrani u istom krugu glasanja;

2) su nezavisni direktori zastupljeni u istom ili većem procentu od procenta utvrđenog članom 155 ovog zakona;

3) je svaki od izabranih kandidata za člana odbora direktora dobio više glasova od bilo kojeg kandidata koji nije izabran.

(6) Ako nijesu ispunjeni uslovi iz stava 5 ovog člana, glasanje za izbor članova odbora direktora će se ponoviti najviše dva puta na istoj sjednici skupštine, s tim da prije ponovnog glasanja, predlagači iz stava 4 ovog člana mogu izmijeniti svoje predloge, u skladu sa poslovníkom o radu skupštine.

Mandat članova odbora direktora

Član 159

(1) Članovi odbora direktora biraju se na period utvrđen statutom, koji ne može biti duži od četiri godine.

(2) Ako statutom ili odlukom skupštine o imenovanju članova odbora direktora nije utvrđena dužina trajanja mandata, mandat ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici skupštine društva.

(3) Po isteku mandata, član odbora direktora može biti ponovo imenovan.

Učešće u dobiti članova odbora direktora

Član 160

(1) Članovi odbora direktora mogu ostvariti pravo na naknadu za rad i kroz udio u dobiti društva.

(2) Članovima odbora direktora koji imaju pravo na dio dobiti tekuće godine, njihov se udio obračunava prema toj dobiti umanjenoj za nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i za iznose koji se uplaćuju u rezerve društva.

(3) U javnim akcionarskim društvima naknade iz stava 2 ovog člana, posebno se iskazuju u okviru godišnjih finansijskih izvještaja društva.

Nadležnosti odbora direktora

Član 161

(1) Odbor direktora:

1) upravlja društvom i daje smjernice izvršnom direktoru u pogledu vođenja poslova društva;

2) donosi odluku o unutrašnjoj organizaciji društva i akt o sistematizaciji;

3) imenuje izvršnog direktora i sekretara društva, prema potrebi;

4) utvrđuje poslovnu strategiju u skladu sa smjernicama skupštine;

5) vrši nadzor nad poslovanjem društva;

6) utvrđuje računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;

-
- 7) imenuje lica zadužena za sprovođenje interne revizije u društvu, na predlog revizorskog odbora, ako je formiran u društvu;
 - 8) saziva sjednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka;
 - 9) utvrđuje iznose dividendi koji u skladu sa ovim zakonom, statutom i odlukom skupštine pripadaju pojedinim klasama akcionara, kao i način i postupak njihove isplate;
 - 10) izvršava odluke skupštine;
 - 11) predlaže politiku naknada članovima organa upravljanja;
 - 12) daje i opoziva prokuru;
 - 13) usvaja tromjesečne izvještaje izvršnog direktora o poslovanju društva;
 - 14) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Odbor direktora ne može prenositi poslove iz svoje nadležnosti na druga lica, osim dodatnih ovlaštenja koja su mu prenijeta statutom društva.

Obaveza izvještavanja skupštine

Član 162

Odbor direktora na redovnoj sjednici skupštine podnosi izvještaje o:

- 1) računovodstvu i finansijskom stanju javnog akcionarskog društva i sa njim povezanih društava, ako ih ima;
- 2) usklađenosti poslovanja društva sa zakonom i drugim propisima;
- 3) kvalifikovanosti i nezavisnosti revizora društva u odnosu na društvo, ako su finansijski izvještaji društva bili predmet revizije;
- 4) ugovorima zaključenim između društva i direktora, kao i sa licima koja su sa njima povezana, u smislu ovog zakona;
- 5) sticanju sopstvenih akcija društva;
- 6) rezultatima poslovanja društva, kao i ukupnoj finansijskoj poziciji u kojoj se društvo nalazi, sa opisom glavnih rizika kojima je društvo izloženo, uključujući i sve važnije poslovne događaje koji su se pojavili po isteku poslovne godine;
- 7) očekivanom razvoju društva u budućnosti.

Predsjednik odbora direktora

Član 163

- (1) Predsjednik odbora direktora bira se iz reda članova odbora direktora.
- (2) Predsjednik odbora direktora zaključuje ugovor o radu sa izvršnim direktorom i sa sekretarom društva.
- (3) Predsjednik odbora direktora saziva i predsjedava sjednicama odbora direktora, predlaže dnevni red i odgovoran je za vođenje zapisnika sa sjednica odbora.
- (4) Odbor direktora može da razriješi i izabere novog predsjednika odbora direktora u bilo koje vrijeme, bez navođenja razloga.
- (5) Predsjednik odbora direktora registruje se u CRPS.

Način rada odbora direktora

Član 164

- (1) Odbor direktora donosi poslovnik o svom radu.
- (2) Sjednicu odbora direktora može da zakaže predsjednik odbora direktora lično ili na zahtjev člana odbora direktora.
- (3) Ako predsjednik odbora direktora ne sazove sjednicu odbora direktora na zahtjev iz stava 2 ovog člana, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, sjednicu odbora direktora može sazvati bilo koji član.
- (4) Član odbora direktora koji sazove sjednicu u skladu sa stavom 3 ovog člana, u zahtjevu navodi razloge za sazivanje sjednice i predlaže dnevni red.
- (5) U slučaju odsutnosti predsjednika odbora, svaki od članova odbora direktora može sazvati sjednicu odbora, a većinom glasova prisutnih članova bira se jedan od njih za predsjedavajućeg na početku sjednice.

- (6) Sjednica odbora direktora može se održati ako joj prisustvuje više od polovine članova, a odluke se donose ako najmanje polovina prisutnih članova odbora direktora glasa za njih.
- (7) Članovi odbora direktora imaju jednako pravo glasa, a u slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika odbora direktora, odnosno predsjedavajućeg je odlučujući.
- (8) Član odbora direktora nema pravo glasa kada odbor odlučuje o njegovoj odgovornosti ili radu u društvu.
- (9) Sjednice odbora direktora mogu se održati i elektronskim putem, telefonom, telegrafom, telefaksom ili upotrebom drugih sredstava audio-vizuelne komunikacije, ako statutom ili poslovnikom o radu odbora direktora nije drugačije propisano.

Odgovornost članova odbora direktora

Član 165

- (1) Članovi odbora direktora odgovaraju za štetu koju pričine društvu.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi odbora direktora nijesu odgovorni za štetu društvu koja nastane kao rezultat sprovođenja odluka skupštine društva.
- (3) Ako se u postupku za naknadu štete utvrdi da je za štetu odgovorno više članova odbora direktora, članovi koji su odgovorni solidarno odgovaraju za pričinjenu štetu.
- (4) Ako šteta nastane kao posljedica odluke odbora direktora, za štetu odgovaraju članovi odbora direktora koji su za tu odluku glasali.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, član odbora direktora koji nije prisustvovao sjednici odbora direktora na kojoj je odluka donijeta, i za tu odluku nije glasao na drugi način, odgovoran je za nastalu štetu, ako u roku od osam dana od dana saznanja za njeno donošenje nije istakao pisani prigovor na tu odluku.

Komisije odbora direktora

Član 166

- (1) Za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz nadležnosti odbora direktora, odbor direktora može obrazovati komisije: za imenovanje, politiku naknada i druge komisije.
- (2) Članovi komisija mogu biti članovi organa upravljanja i druga fizička lica koja imaju odgovarajuća znanja i radna iskustva od značaja za rad komisije.
- (3) Komisije ne mogu odlučivati o pitanjima iz nadležnosti odbora direktora.
- (4) Komisije su dužne da o svom radu redovno izvještavaju odbor direktora, u skladu sa odlukom o njihovom formiranju.

Sastav komisija

Član 167

- (1) Komisije imaju neparan broj članova i najmanje tri člana.
- (2) Jedan član komisija mora da bude nezavisni direktor.

Način odlučivanja komisija

Član 168

- (1) Komisije mogu da odlučuju kada u glasanju učestvuje većina od ukupnog broja članova.
- (2) U slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika komisije je odlučujući.

Komisija za imenovanja

Član 169

Komisija za imenovanja:

- 1) priprema predlog kandidata za izvršnog direktora, sa mišljenjem i preporukom za imenovanje;
- 2) daje mišljenje za predložene kandidate za članove organa upravljanja, kada se to zahtijeva od nje;
- 3) najmanje jednom godišnje sačinjava izvještaj o primjerenosti sastava i broja članova organa upravljanja i daje mišljenje;

4) daje mišljenje na kadrovsku politiku društva prilikom izbora rukovodećih lica u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa kadrovskom politikom društva koje joj povjeri odbor direktora.

Komisija za naknade

Član 170

Komisija za naknade:

- 1) priprema nacrt odluke o politici naknada organa upravljanja društva;
- 2) daje predlog o iznosu i strukturi naknade za svakog člana organa upravljanja i drugih organa društva;
- 3) daje preporuke organima upravljanja o iznosu i strukturi naknada licima na rukovodećim mjestima u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa politikom naknada društva koje joj povjeri odbor direktora.

Prestanak članstva u odboru direktora

Član 171

- (1) Mandat člana odbora direktora prestaje:
 - 1) istekom perioda na koji je imenovan;
 - 2) kada prestane da ispunjava uslove za članstvo u odboru direktora iz člana 157 ovog zakona;
 - 3) podnošenjem ostavke;
 - 4) razrješenjem od strane skupštine akcionara.
- (2) Član odbora direktora može podnijeti ostavku u pisanoj formi prije isteka svog mandata, na način što o tome obavijesti odbor direktora 15 dana prije održavanja sjednice odbora direktora.
- (3) Ostavka iz stava 2 ovog člana proizvodi pravno dejstvo danom imenovanja novog člana odbora direktora.
- (4) Odluku o razrješenju člana odbora direktora, skupština društva može donijeti u bilo koje vrijeme, bez navođenja posebnog razloga za razrješenje.
- (5) Ako se odlukom o razrješenju iz stava 4 ovog člana prekida mandat članu odbora direktora bez posebnog razloga za razrješenje utvrđenog statutom, to lice stiče pravo na isplatu otpremnine u skladu sa ugovorom zaključenim sa društvom.
- (6) Prestanak članstva u odboru direktora registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana nastupanja okolnosti iz stava 1 ovog člana.
- (7) U slučaju prestanka članstva u odboru direktora u jednom od slučajeva iz stava 1 ovog člana, bira se novi odbor direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka članstva u odboru direktora.

ODJELJAK D

IZVRŠNI DIREKTOR

Imenovanje izvršnog direktora

Član 172

- (1) Izvršnog direktora imenuje odbor direktora društva.
- (2) Za izvršnog direktora može se imenovati lice koje ispunjava uslove utvrđene statutom društva i članom 157 ovog zakona.
- (3) Izvršni direktor ne može biti član odbora direktora, osim u slučaju jednočlanog društva.

Nadležnosti izvršnog direktora

Član 173

- (1) Izvršni direktor:
 - 1) predstavlja i zastupa društvo;
 - 2) zaključuje ugovore u ime društva;
 - 3) organizuje i vodi poslove društva;
 - 4) upravlja imovinom društva;
 - 5) izvršava odluke odbora direktora;

- 6) odlučuje o raspolaganju finansijskim sredstvima društva;
 - 7) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih u vezi sa radom;
 - 8) podnosi tromjesečne izvještaje o tekućem poslovanju društva i druge izvještaje;
 - 9) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom društva.
- (2) Izvršni direktor obavlja poslove sekretara društva, ako sekretar društva nije imenovan.
 - (3) Izvršni direktor ne može izdavati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
 - (4) Ugovor o zasnivanju radnog odnosa izvršnog direktora u društvu zaključuje se između predsjednika odbora direktora i izvršnog direktora, na period do isteka mandata.
 - (5) Zaradu i druge naknade za rad izvršnog direktora određuje odbor direktora, u skladu sa politikom naknada.

Prestanak mandata izvršnog direktora

Član 174

- (1) Mandat izvršnog direktora prestaje istekom perioda na koji je imenovan, u skladu sa ugovorom zaključenim sa predsjednikom odbora direktora.
- (2) Mandat izvršnog direktora prestaje i u slučaju prestanka ispunjavanja uslova za imenovanje utvrđenih ovim zakonom.
- (3) Odbor direktora može razriješiti izvršnog direktora i prije isteka mandata, bez navođenja razloga, u kom slučaju izvršni direktor može tražiti isplatu otpremnine u skladu sa ugovorom zaključenim sa predsjednikom odbora direktora.
- (4) Izvršni direktor može podnijeti ostavku prije isteka svog mandata, na način da o tome obavijesti odbor direktora najmanje 15 dana prije podnošenja ostavke.
- (5) Ostavka proizvodi dejstvo u odnosu na društvo danom podnošenja, osim ako u ostavci nije naveden kasniji datum.
- (6) Prestanak mandata izvršnog direktora u slučajevima iz st. 1 do 4 ovog člana registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana sticanja uslova za registraciju.
- (7) U slučajevima iz st. 1 do 4 ovog člana, odbor direktora imenuje vršioca dužnosti izvršnog direktora do imenovanja novog izvršnog direktora, u skladu sa ovim zakonom.
- (8) Ako odbor direktora nije imenovao vršioca dužnosti izvršnog direktora, izvršni direktor kojem je prestao mandat nastavlja sa radom do imenovanja novog izvršnog direktora ili privremenog zastupnika.
- (9) Odbor direktora je dužan da imenuje novog izvršnog direktora, u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata izvršnog direktora u CRPS.
- (10) Nadležni organ za registraciju je dužan da evidentira ostavku izvršnog direktora.

Imenovanje privremenog zastupnika

Član 175

- (1) Ako novi izvršni direktor ne bude imenovan u slučajevima iz člana 174 ovog zakona u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata izvršnog direktora u CRPS, izvršni direktor, akcionar ili drugo zainteresovano lice može tražiti od nadležnog suda da postavi privremenog zastupnika sa svim pravima i obavezama izvršnog direktora.
- (2) Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana sudu može predložiti lice koje će biti postavljeno za privremenog zastupnika, ali sud nije vezan tim predlogom.
- (3) Privremeni zastupnik društva mora ispunjavati uslove iz člana 172 ovog zakona.
- (4) Sud je dužan da odluku po zahtjevu za određivanje privremenog zastupnika donese najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

ODJELJAK E

NADZORNI ODBOR

Članovi nadzornog odbora

Član 176

-
- (1) Nadzorni odbor ima najmanje tri člana.
 - (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, nadzorni odbor javnog akcionarskog društva ima najmanje pet članova.
 - (3) Broj članova nadzornog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
 - (4) Članovi nadzornog odbora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi za članove nadzornog odbora

Član 177

- (1) Za članove nadzornog odbora mogu se imenovati lica koja ispunjavaju uslove iz člana 157 ovog zakona.
- (2) Članovi nadzornog odbora ne mogu biti lica u radnom odnosu u društvu, članovi upravnog odbora društva, kao ni prokuristi društva.

Nezavisni član nadzornog odbora

Član 178

- (1) Akcionarsko društvo mora imati najmanje trećinu nezavisnih članova nadzornog odbora, a u nadzornom odboru javnog akcionarskog društva nezavisni direktori moraju predstavljati najmanje dvije petine članova.
- (2) Za nezavisnog člana nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 156 ovog zakona.

Izbor i mandat članova nadzornog odbora

Član 179

- (1) Članove nadzornog odbora bira skupština.
- (2) Kandidate za članove nadzornog odbora mogu predlagati akcionari koji zajedno imaju najmanje 5% osnovnog kapitala.
- (3) Izbor članova nadzornog odbora vrši se u skladu sa članom 158 ovog zakona.
- (4) Na mandat članova i prestanak članstva u nadzornom odboru primjenjuju se odredbe čl. 159 i 171 ovog zakona.

Naknada za rad članovima nadzornog odbora

Član 180

Članovi nadzornog odbora imaju pravo na naknadu za rad u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 6 ovog zakona.

Nadležnosti nadzornog odbora

Član 181

- (1) Nadzorni odbor:
 - 1) utvrđuje poslovnu strategiju društva i prati njeno ostvarivanje;
 - 2) daje smjernice za rad upravnom odboru, ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
 - 3) imenuje članove i predsjednika upravnog odbora, kao i sekretara društva, ako postoji u društvu;
 - 4) usvaja izvještaje upravnog odbora o poslovanju društva, utvrđuje finansijske izvještaje društva i podnosi skupštini na usvajanje;
 - 5) daje i opoziva prokuru;
 - 6) imenuje internog revizora društva;
 - 7) saziva sjednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda;
 - 8) donosi odluku o sticanju sopstvenih akcija, u skladu sa ovim zakonom;
 - 9) predlaže skupštini politiku naknada organima upravljanja;
 - 10) bira predsjednika nadzornog odbora;
 - 11) podnosi izvještaje skupštini u skladu sa članom 162 ovog zakona;
 - 12) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Nadzorni odbor ne može prenijeti poslove iz svoje nadležnosti, osim dodatnih ovlašćenja koja su mu prenijeta statutom društva.

Predsjednik nadzornog odbora

Član 182

- (1) Na izbor predsjednika nadzornog odbora primjenjuje se odredba člana 163 ovog zakona.
- (2) Predsjednik nadzornog odbora zaključuje ugovor o radu sa predsjednikom upravnog odbora i sekretarom društva.

Rad nadzornog odbora i odgovornost članova

Član 183

- (1) Nadzorni odbor donosi poslovnik o radu.
- (2) Na rad i odgovornost nadzornog odbora primjenjuju se odredbe čl. 164 i 165 ovog zakona.

Komisije nadzornog odbora

Član 184

Nadzorni odbor može formirati komisije za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz svoje nadležnosti (komisija za imenovanje, komisija za politiku naknada i druge komisije) shodno čl. 166 do 170 ovog zakona.

ODJELJAK F

UPRAVNI ODBOR

Sastav upravnog odbora

Član 185

- (1) Upravni odbor ima najmanje tri člana.
- (2) Broj članova upravnog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
- (3) Članovi upravnog odbora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi za članove upravnog odbora

Član 186

- (1) Za člana upravnog odbora može se imenovati lice koje ispunjava uslove iz člana 157 ovog zakona.
- (2) Članovi upravnog odbora ne mogu biti lica koja su članovi nadzornog odbora društva.

Imenovanje i mandat članova upravnog odbora

Član 187

- (1) Članove upravnog odbora imenuje nadzorni odbor, u skladu sa statutom društva.
- (2) Članovi upravnog odbora imenuju se na period utvrđen statutom, koji ne može biti duži od četiri godine.
- (3) Ako statutom ili odlukom nadzornog odbora o imenovanju članova upravnog odbora nije utvrđena dužina trajanja mandata, mandat traje jednu godinu.
- (4) Po isteku mandata, član upravnog odbora može biti ponovo imenovan.

Naknada za rad članovima upravnog odbora

Član 188

- (1) Članovi upravnog odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad.
- (2) Naknade za rad članova upravnog odbora određuju se u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 6 i članom 160 ovog zakona.

Nadležnost upravnog odbora

Član 189

- (1) Upravni odbor:
 - 1) vodi poslove društva;
 - 2) utvrđuje unutrašnju organizaciju društva, uz saglasnost nadzornog odbora;

-
- 3) vrši nadzor nad vođenjem poslovnih knjiga društva i sačinjavanjem finansijskih izvještaja društva;
 - 4) predlaže dnevni red za sjednice skupštine društva nadzornom odboru;
 - 5) obračunava visinu, odnosno iznos dividendi, određuje dan, postupak i način njihove isplate, u skladu sa odlukama skupštine društva;
 - 6) izvršava odluke skupštine i odluke nadzornog odbora;
 - 7) podnosi nadzornom odboru tromjesečne izvještaje o tekućem poslovanju društva;
 - 8) vrši druge poslove i donosi odluke u skladu sa ovim zakonom, statutom, odlukama skupštine i nadzornog odbora.
- (2) Nadležnosti upravnog odbora ne mogu se prenijeti na nadzorni odbor društva.

Prestanak članstva u upravnom odboru

Član 190

Na prestanak članstva u upravnom odboru shodno se primjenjuju odredbe člana 171 ovog zakona.

Predsjednik upravnog odbora

Član 191

- (1) Predsjednik upravnog odbora zastupa društvo i vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine, odnosno nadzornog odbora društva.
- (2) Predsjednika upravnog odbora imenuje nadzorni odbor.
- (3) Predsjednik upravnog odbora koordinira rad ostalih članova upravnog odbora, organizuje i vodi poslove društva, saziva i predsjedava sjednicama upravnog odbora, predlaže dnevni red, odgovara za vođenje zapisnika sa sjednica odbora i obavlja poslove sekretara društva, ako sekretar društva nije imenovan.
- (4) Predsjednik upravnog odbora dužan je da obezbijedi zakonitost rada društva, poštuje smjernice i izvršava odluke i naloge nadzornog i upravnog odbora u vezi sa upravljanjem imovinom i unutrašnjom organizacijom društva, odnosno poslovanjem društva.
- (5) Predsjednik upravnog odbora ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
- (6) Radni odnos predsjednika upravnog odbora zasniva se na osnovu ugovora koji se zaključuje sa predsjednikom nadzornog odbora društva, na period do isteka mandata.
- (7) Predsjednika upravnog odbora može razriješiti nadzorni odbor, s tim da mu ne prestaje članstvo u upravnom odboru.
- (8) Prestanak mandata registruje se u CRPS u roku od 15 dana od dana prestanka, a predsjednik upravnog odbora kojem je prestao mandat nastavlja sa radom do imenovanja novog predsjednika upravnog odbora ili privremenog zastupnika.
- (9) Nadzorni odbor je dužan da imenuje novog predsjednika upravnog odbora, u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata predsjedniku upravnog odbora u CRPS.

Imenovanje privremenog zastupnika

Član 192

- (1) Ako predsjednik upravnog odbora ne bude imenovan i registrovan u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata iz člana 191 stav 8 ovog zakona, akcionar ili drugo zainteresovano lice može tražiti od nadležnog suda da postavi privremenog zastupnika društva sa svim pravima i obavezama predsjednika upravnog odbora.
- (2) Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana može predložiti lice koje će biti postavljeno za privremenog zastupnika, ali sud nije vezan tim predlogom.
- (3) Privremeni zastupnik društva mora ispunjavati uslove za imenovanje iz člana 186 ovog zakona.
- (4) Sud je dužan da odluku po zahtjevu za određivanje privremenog zastupnika donese u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Način rada upravnog odbora

Član 193

Na način rada upravnog odbora i odgovornost članova upravnog odbora shodno se primjenjuju odredbe čl. 164 i 165 ovog zakona.

ODJELJAK G

SEKRETAR DRUŠTVA

Imenovanje i mandat sekretara društva

Član 194

- (1) Akcionarsko društvo može imati sekretara društva kojeg imenuje odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.
- (2) Organi društva iz stava 1 ovog člana utvrđuju sekretaru društva visinu zarade, odnosno naknade, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sekretar ne mora biti zaposlen u društvu.

Nadležnost sekretara društva

Član 195

Ako statutom ili odlukom o imenovanju sekretara društva nije drugačije utvrđeno, sekretar društva:

- 1) priprema sjednice skupštine i vodi zapisnike;
- 2) priprema materijal za sjednice odbora direktora, upravnog odbora i nadzornog odbora i vodi zapisnik;
- 3) čuva dokumentaciju, zapisnike i odluke sa sjednica iz tač. 1 i 2 ovog stava;
- 4) daje na uvid akte i dokumenta akcionarima društva i vodi neposrednu komunikaciju sa akcionarima u ime društva.

ODJELJAK H

REVIZOR

Revizija finansijskog izvještaja

Član 196

- (1) Revizija finansijskog izvještaja društva vrši se po završetku finansijske godine, prije održavanja redovne skupštine, u skladu sa zakonom.
- (2) Reviziju izvještaja iz stava 1 ovog člana vrši nezavisni revizor, koji ispunjava uslove utvrđene zakonom.

Imenovanje revizora

Član 197

- (1) Revizora imenuje skupština akcionara, na rok utvrđen statutom, koji ne može biti duži od jedne godine.
- (2) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala imaju pravo da predlažu kandidata za revizora društva.

Prava, obaveze i odgovornost revizora

Član 198

- (1) Revizor prilikom vršenja revizije ima pravo uvida u sve poslovne knjige društva u vrijeme koje je dogovoreno i ima pravo da traži od članova odbora direktora, odnosno članova nadzornog i upravnog odbora, izvršnog direktora i drugih zaposlenih u društvu, objašnjenja i podatke koji su neophodni za sačinjavanje revizorskog izvještaja.
- (2) Revizor ima pravo da prisustvuje skupštini i daje objašnjenja i odgovore na postavljena pitanja u vezi sa ocjenama i mišljenjem datim u revizorskom izvještaju.
- (3) Na godišnjoj skupštini čita se izvod iz revizorskog izvještaja koji je dostupan na uvid svim akcionarima na toj skupštini.

Raskid ugovora sa revizorom od strane društva

Član 199

-
- (1) Odlukom skupštine, koja se donosi većinom glasova, revizor se može razriješiti prije isteka roka na koji je imenovan.
 - (2) Odluka o razrješenju dostavlja se radi registracije u CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja odluke o raskidanju ugovora sa revizorom.

Raskid ugovora sa društvom od strane revizora

Član 200

- (1) Revizor može raskinuti ugovor prije isteka ugovorenog roka uz dostavljanje pisanog obavještenja društvu o raskidu ugovora, koje sadrži izjavu da se ugovor raskida iz razloga o kojima se ne moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci društva.
- (2) Revizor je dužan da u roku od sedam dana od dana dostavljanja obavještenja o raskidu ugovora društvu, dostavi kopiju obavještenja radi registracije u CRPS.
- (3) Ako obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor raskida zbog okolnosti o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, dostavi kopiju obavještenja svakom licu koje ima pravo da dobije kopije finansijskih izvještaja.
- (4) Ako obavještenje sadrži izjavu o okolnostima o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, revizor može zahtijevati sazivanje skupštine akcionara da bi obrazložio te okolnosti, radi informisanja povjerilaca i akcionara.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, odbor direktora odnosno nadzorni odbor dužan je da sazove skupštinu u roku od 28 dana od dana prijema obavještenja o raskidu ugovora.
- (6) Revizor može pripremiti pisani izvještaj za skupštinu, koji se razmatra na skupštini iz stava 5 ovog člana, odnosno na prvoj sljedećoj skupštini.

Zabrana uticaja na rad revizora

Član 201

Društvo ne smije uticati na rad revizora prilikom vršenja revizije.

Glava VI

KAPITAL AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

AKCIJE

Pojam akcija

Član 202

- (1) Akcija je hartija od vrijednosti koja predstavlja vlasnički udio u emitentu.
- (2) Akcije se emituju, stiču, i prenose u dematerijalizovanom obliku i registruju u registru hartija od vrijednosti CKDD, u skladu sa zakonom kojim je uređeno tržište kapitala.
- (3) Akcija se ne može dijeliti.
- (4) Ako je akcija u vlasništvu više lica, svi vlasnici smatraju se kao jedan akcionar, a prava iz akcije vrši jedan od suvlasnika, uz saglasnost ostalih vlasnika.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, vlasnici akcije solidarno i neograničeno odgovaraju za obaveze koje imaju kao akcionari.
- (6) Nominalna, kao i tržišna vrijednost akcije izražava se u eurima.
- (7) Akcije akcionarskog društva emituju se na ime i moraju se evidentirati kod Komisije za tržište kapitala i registrovati u CKDD.
- (8) Akcije društva u stečaju mogu se sticati.
- (9) Akcije se klasifikuju prema pravima koje daju na osnovu zakona, statuta ili odluke društva donijete u postupku njihove emisije.

Nominalna vrijednost akcije

Član 203

- (1) Društvo može emitovati akcije sa ili bez nominalne vrijednosti.
- (2) Nominalna vrijednost akcije je vrijednost koja je utvrđena odlukom o emisiji akcija.
- (3) Ako društvo emituje akcije bez nominalne vrijednosti, sve akcije društva moraju biti bez nominalne vrijednosti.
- (4) Društvo ne može emitovati akcije ispod nominalne vrijednosti, a ako akcije nemaju nominalnu vrijednost, akcije se ne mogu emitovati ispod računovodstvene vrijednosti.

Pravo preče kupovine akcija

Član 204

- (1) Kada se kapital povećava novčanim ulozima, akcije moraju biti ponuđene po osnovu prava preče kupovine postojećim akcionarima, srazmjerno broju akcija koje posjeduju.
- (2) Akcionarima iz stava 1 ovog člana smatraju se samo oni akcionari koji su imali taj status na dan donošenja odluke o povećanju kapitala.
- (3) Ako akcionari iz stava 2 ovog člana prodaju svoje akcije, gube pravo preče kupovine i to pravo se ne prenosi na kupca akcija.
- (4) Ako u društvu ima nekoliko klasa akcija ili drugih vlasničkih hartija od vrijednosti, prava drugih klasa akcija moraju biti zastupljena na način da im se ponude akcije kojima će se održati proporcionalno učešće u kapitalu društva.
- (5) Odluka o pravu preče kupovine može se donijeti samo na skupštini akcionara, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, većinom prisutnih ili zastupanih akcionara sa pravom glasa.
- (6) Uslovi ponude akcija na osnovu prava preče kupovine, uključujući period u kojem se ovo pravo mora iskoristiti, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore" i najmanje dva puta u jednom dnevnom štampanom mediju u Crnoj Gori u vremenskom razmaku od najmanje pet, a najviše deset dana između objavljivanja.
- (7) Pravo preče kupovine mora se koristiti u roku od najmanje 30 dana od dana objavljivanja ponude ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, u zavisnosti koji od ta dva dana je kasniji u vremenu.
- (8) Pravo preče kupovine ne može se koristiti nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana.
- (9) Pravo preče kupovine može se izmijeniti ili ukinuti samo odlukom skupštine akcionara, donijetom u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 16 ovog zakona.
- (10) U slučaju iz stava 9 ovog člana, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor skupštini akcionara dostavlja pisani izvještaj sa razlozima za ograničavanje ili ukidanje prava preče kupovine i objašnjenjem predložene početne cijene akcija.
- (11) Odluka iz stava 9 ovog člana radi registracije u CRPS, dostavlja se u roku od sedam dana od dana donošenja.

Vrste akcija

Član 205

Akcionarsko društvo može emitovati obične i povlašćene akcije, zavisno od prava koja se daju vlasnicima akcija.

Obične akcije

Član 206

- (1) Obične akcije su akcije koje imaocu daju prava iz čl. 122 i 123 ovog zakona, kao i druga prava propisana ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Obične akcije ne mogu se pretvoriti u povlašćene akcije ili druge hartije od vrijednosti.

Povlašćene akcije

Član 207

- (1) Povlašćene akcije su akcije koje daju:
 - 1) pravo na isplatu dividende u unaprijed određenom novčanom iznosu ili procentu od nominalne vrijednosti povlašćene akcije, koji se isplaćuje prije isplate dividende vlasnicima običnih akcija;
 - 2) pravo prvenstva prilikom raspodjele ostatka imovine nakon likvidacije, odnosno stečaja društva u odnosu na vlasnike običnih akcija;

-
- 3) imovinska i neimovinska prava propisana ovim zakonom, statutom društva ili odlukom o njihovoj emisiji, uz ograničenja iz člana 208 ovog zakona;
- (2) Povlašćene akcije mogu biti kumulativne ili nekumulativne.
- (3) Vlasnik kumulativne povlašćene akcije ima pravo na dividendu utvrđenu za tu akciju, a ako dobit nije ostvarena ili nije dovoljna za plaćanje iznosa dividendi, neisplaćeni dio isplaćuje se tokom narednih poslovnih godina kada dobit bude dovoljna za isplatu.
- (4) Kod nekumulativne povlašćene akcije neisplaćena dividenda ne može se prenijeti kao obaveza društva, odnosno pravo akcionara u narednu poslovnu godinu.
- (5) Povlašćene akcije mogu biti pretvorene u obične, s tim da je, prije pretvaranja povlašćenih akcija u obične akcije, društvo dužno da izmiri sve dospjele obaveze prema vlasnicima povlašćenih akcija.
- (6) Ukupna nominalna vrijednost emitovanih povlašćenih akcija ne može biti veća od 50% osnovnog kapitala društva.

Prava vlasnika povlašćenih akcija

Član 208

- (1) Akcionari koji su vlasnici povlašćenih akcija imaju pravo učešća u radu skupštine, bez prava glasa.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, akcionari sa povlašćenim akcijama imaju i pravo jednog glasa po akciji na skupštini u okviru svoje klase akcija o:
- 1) povećanju ili smanjenju ukupnog broja akcija te klase;
 - 2) izmjeni bilo kog povlašćenog prava koje daju akcije te klase;
 - 3) podjeli ili spajanju akcija te klase, odnosno njihovoj zamjeni za akcije druge klase;
 - 4) emisiji nove klase akcija koje daju veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase ili izmjeni prava iz akcija druge klase tako da daju jednaka ili veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase;
 - 5) ograničenju ili isključenju prava preče kupovine i postojećeg prava glasa iz akcija te klase, ako je to pravo utvrđeno statutom u skladu sa stavom 3 ovog člana.
- (3) Statutom akcionarskog društva može se propisati da akcionari sa povlašćenim akcijama imaju pravo glasa zajedno sa akcionarima koji imaju obične akcije, ako dividenda koja im pripada po odluci skupštine nije isplaćena, do isplate te dividende, srazmjerno učešću povlašćenih akcija u osnovnom kapitalu društva.

ODJELJAK B

OBVEZNICE

Definicija obveznice

Član 209

- (1) Obveznica akcionarskog društva je hartija od vrijednosti sa fiksnim prihodom, koja daje pravo vlasniku na kamatu i ostala prava utvrđena emisijom obveznice ili ugovorom o otkupu obveznice.
- (2) Vlasniku obveznice se isplaćuje iznos glavnice koji je jednak ugovorenoj vrijednosti na dan dospijeca.
- (3) Odluka o emisiji obveznica donosi se na skupštini akcionara većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara ili od strane odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, osim za zamjenjive obveznice, ako je to predviđeno statutom.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da otkupi obveznice na ugovoreni datum, s tim da se odlukom o emitovanju obveznica može ustanoviti i pravo društva na otkup prije dospijeca.

Zamjenjive obveznice

Član 210

- (1) Zamjenjiva obveznica je obveznica koja se može zamijeniti za akciju društva.
- (2) Odluka o emitovanju zamjenjivih obveznica donosi se na skupštini akcionara kojoj prisustvuje dvije trećine akcionara lično ili zastupanih preko punomoćnika ili putem glasačkih listića.
- (3) Odlukom iz stava 2 ovog člana obavezno se utvrđuje broj akcija koje se dodjeljuju po osnovu svake zamjenjive obveznice.
- (4) Akcionari imaju pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica srazmjerno broju akcija koje posjeduju u društvu.

- (5) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica iz stava 4 ovog člana može se vršiti u periodu koji ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja predloga za emisiju zamjenjivih obveznica ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (6) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica koje imaju postojeći akcionari može se ograničiti ili ukinuti odlukom skupštine akcionara u skladu sa članom 133 stav 1 tačka 16 ovog zakona.
- (7) Prije donošenja odluke iz stava 6 ovog člana, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva dostavlja skupštini pisanu izjavu koja sadrži razloge ograničavanja ili ukidanja prava preče kupovine zamjenjivih obveznica.
- (8) Odluka iz stava 2 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (9) Odredbe st. 1 do 8 ovog člana primjenjuju se na emitovanje i drugih hartija od vrijednosti koje su zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

ODJELJAK C

POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Način povećanja kapitala

Član 211

Osnovni kapital akcionarskog društva može se povećati:

- 1) dodatnim ulozima postojećih ili novih akcionara;
- 2) konverzijom potraživanja i zamjenljivih hartija od vrijednosti u akcije;
- 3) iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva;
- 4) statusnom promjenom.

Povećanje osnovnog kapitala dodatnim ulozima

Član 212

- (1) Društvo može povećati osnovni kapital dodatnim ulozima svojih akcionara ili drugih lica kojima emituje nove akcije.
- (2) U slučaju povećanja osnovnog kapitala nenovčanim ulozima, procjena vrijednosti kapitala vrši se u skladu sa članom 58 ovog zakona.

Konverzija zamjenjivih hartija od vrijednosti u akcije

Član 213

- (1) Ako je društvo emitovalo zamjenjive obveznice, osnovni kapital društva može se uvećati emisijom novih akcija, za koje vlasnici zamjenjivih obveznica mogu zamijeniti svoje obveznice.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i na druge hartije od vrijednosti, zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

Povećanje osnovnog kapitala iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti

Član 214

- (1) Osnovni kapital može se povećati iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva, ako to nije u suprotnosti sa namjenom sredstava rezervi i ako društvo po posljednjem godišnjem obračunu nema nepokriveni gubitak.
- (2) Akcije koje se emituju u skladu sa stavom 1 ovog člana dijele se akcionarima koji su bili akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o povećanju osnovnog kapitala društva iz sredstava rezervi društva ili neraspoređene dobiti društva, proporcionalno njihovom učešću u ukupnom broju akcija društva.
- (3) Društvo može povećati osnovni kapital iz neraspoređene dobiti i rezervi koje preostanu nakon pokrića gubitka.

Uslovi za povećanje osnovnog kapitala

Član 215

- (1) Osnovni kapital društva može se povećati na osnovu odluke o novoj emisiji akcija, ako skupštini prisustvuju akcionari ili njihovi zastupnici koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija.
- (2) Odluka o povećanju osnovnog kapitala posebno se donosi za svaku klasu akcija, radi zaštite prava akcionara.

Registracija i objavljivanje povećanja osnovnog kapitala

Član 216

- (1) Ako se donese odluka o povećanju osnovnog kapitala iz člana 215 ovog zakona, moraju se izvršiti izmjene statuta koje se registruju u CRPS, nakon upisa i uplate akcija, u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se potvrđuje uspješnost emisije.
- (2) Osnovni kapital se smatra povećanim danom registracije izmjena statuta u CRPS.

Visina odobrenog povećanja osnovnog kapitala

Član 217

- (1) Statutom društva ili odlukom skupštine, koja je donijeta dvotrećinskom većinom prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, može se ovlastiti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor da donese odluku o emisiji akcija.
- (2) Statutom ili odlukom skupštine društva utvrđuje se iznos odobrenog povećanja osnovnog kapitala i rok do koga važi ovlaštenje odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja ili izmjena statuta kojim je donijeta odluka o odobrenom povećanju osnovnog kapitala, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionara.
- (3) Odobrenje za povećanje kapitala može se produžiti odlukom skupštine akcionara, više puta na period do pet godina po svakom odobrenju.
- (4) Visina odobrenog povećanja kapitala mora biti manja od visine dijela osnovnog kapitala koji čine emitovane obične akcije.

Podjela dividendi u obliku akcija

Član 218

- (1) Ako društvo vrši isplatu dividendi u obliku akcija, akcionari imaju pravo da dobiju te akcije besplatno, a njihov broj mora biti proporcionalan ukupnom broju akcija koje posjeduju.
- (2) Akcije emitovane u slučaju iz stava 1 ovog člana nose ista prava kao i ostale akcije te klase.

ODJELJAK D

SMANJIVANJE OSNOVNOG KAPITALA

Način smanjivanja kapitala

Član 219

Osnovni kapital akcionarskog društva može se smanjiti:

- 1) povlačenjem i poništavanjem akcija;
- 2) smanjivanjem nominalne vrijednosti akcija.

Donošenje odluke o smanjivanju osnovnog kapitala

Član 220

- (1) Osnovni kapital društva može se smanjiti odlukom skupštine akcionara za koju su glasali akcionari koji predstavljaju dvije trećine glasova akcionara prisutnih lično ili putem zastupnika, odnosno preko glasačkih listića.
- (2) Ako je društvo emitovalo akcije različitih klasa, odluka skupštine akcionara donosi se posebno za svaku klasu akcija radi zaštite prava akcionara.
- (3) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjivanja osnovnog kapitala, kao i način na koji će se izvršiti smanjivanje osnovnog kapitala.
- (4) Odluka skupštine akcionara o smanjivanju osnovnog kapitala dostavlja se radi registracije u CRPS, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.
- (5) Osnovni kapital se smatra smanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS.
- (6) Odluka o smanjivanju osnovnog kapitala objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Zaštita povjerilaca

Član 221

- (1) Društvo je dužno da nakon donošenja odluke o smanjivanju osnovnog kapitala, pisanim putem obavijesti svakog povjerioca koji je poznat društvu, a čije pojedinačno potraživanje iznosi najmanje 10.000 eura na dan objavljivanja odluke.
- (2) Povjerioci čija su potraživanja, nezavisno od dana dospijeca, nastala do dana objavljivanja odluke o smanjivanju osnovnog kapitala društva, mogu pisanim putem tražiti od društva obezbjeđenje potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u "Službenom listu Crne Gore", uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (3) Povjerioci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako povjeriocima iz st. 2 i 3 ovog člana na osnovu zahtjeva nije dato obezbjeđenje, odnosno nijesu isplaćena potraživanja, povjerioci mogu tražiti od nadležnog suda da donese odluku o obezbjeđivanju, odnosno isplati potraživanja, ukoliko dokažu da je izmirenje potraživanja ugroženo smanjivanjem osnovnog kapitala.
- (5) Društvo ne može isplatiti sredstva akcionarima dok se povjerioci ne izmire ili dok nadležni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.

Obezbjeđenje povjerilaca

Član 222

- (1) Društvo nije dužno da da obezbjeđenje za svoje obaveze prema povjeriocima, ako su njihova potraživanja već u potpunosti i na pouzdan način obezbijeđena.
- (2) Društvo nije dužno da da obezbjeđenje za svoje obaveze prema povjeriocima, ako ukupna potraživanja povjerilaca nakon smanjivanja osnovnog kapitala društva prelaze vrijednost neto imovine društva procijenjene od strane nezavisnog procjenjivača.
- (3) Društvo nije dužno da da obezbjeđenje povjeriocima kada je svrha smanjivanja osnovnog kapitala pokrivanje gubitka i u slučaju smanjivanja osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva.

Smanjivanje osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva

Član 223

- (1) Neto imovina društva ne mijenja se u slučaju smanjivanja osnovnog kapitala kojim se:
 - 1) stvaraju ili povećavaju rezerve za pokrivanje budućih gubitaka društva ili za povećanje osnovnog kapitala iz neto imovine društva;
 - 2) pokrivaju gubici.
- (2) Rezerve iz stava 1 tačka 1 ovog člana, nakon smanjivanja osnovnog kapitala ne mogu biti veće od 10% vrijednosti osnovnog kapitala.
- (3) Smanjivanje osnovnog kapitala društva iz stava 1 tačka 2 ovog člana, može se vršiti samo ako društvo ne raspolaže neraspoređenom dobiti i rezervama koje se mogu koristiti za te namjene i u iznosu koji ne može biti veći od iznosa gubitaka koji se pokrivaju.
- (4) Zaštita povjerilaca prilikom smanjivanja osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva obezbjeđuje se u skladu sa članom 221 ovog zakona.

Najveći iznos smanjivanja osnovnog kapitala

Član 224

Osnovni kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog osnivačkog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

ODJELJAK E

SOPSTVENE AKCIJE

Način sticanja sopstvenih akcija

Član 225

- (1) Sopstvene akcije su akcije koje akcionarsko društvo stekne od svojih akcionara.
- (2) Društvo ne može upisivati sopstvene akcije.

-
- (3) Akcije društva ne može upisivati njegovo zavisno društvo ni treće lice koje postupa u svoje ime, a za račun zavisnog društva.
 - (4) Ako je akcije društva upisalo treće lice koje djeluje u svoje ime, a za račun društva, smatraće se da je to lice upisalo akcije za svoj račun.
 - (5) Ako je zavisno društvo steklo akcije matičnog društva prije uspostavljanja kontrole, nakon uspostavljanja kontrole ove akcije se neće smatrati sopstvenim akcijama, u smislu ovog zakona.
 - (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, akcije prestaju da daju pravo glasa i uzimaju se u obzir prilikom određivanja uslova iz člana 226 stav 1 tačka 2.
 - (7) Akcionari koji osnivaju društvo, a u slučaju povećanja osnovnog kapitala članovi odbora direktora, odnosno članovi nadzornog odbora, odgovorni su za uplatu, odnosno unos uloga za akcije koje nijesu upisane u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

Uslovi za sticanje sopstvenih akcija

Član 226

- (1) Društvo može sticati sopstvene akcije neposredno ili preko trećeg lica koje akcije stiće u svoje ime, a za račun društva, ako:
 - 1) je skupština donijela odluku za sticanje sopstvenih akcija kojom je dala odobrenje za sticanje sopstvenih akcija;
 - 2) sticanjem sopstvenih akcija neto imovina društva neće biti manja od uplaćenog osnovnog kapitala uvećanog za rezerve koje je društvo u obavezi da održava u skladu sa zakonom ili statutom, ako takve rezerve postoje, osim rezervi koje su statutom utvrđene za sticanje sopstvenih akcija;
 - 3) akcije koje društvo stekne, kupi i posjeduje, kao i akcije koje kupi neko lice u vlastito ime, ali za račun društva, uključujući i ranije stečene akcije, ne prelaze 10% osnovnog kapitala društva;
 - 4) su akcije koje društvo stiće u cjelini uplaćene.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužni su da nakon svakog sticanja sopstvenih akcija provjeri da li su ispunjeni uslovi iz stava 1 tačka 2 ovog člana i o tome sačini pisani izvještaj.

Sadržina odluke o sticanju sopstvenih akcija

Član 227

Odluka o sticanju sopstvenih akcija obavezno sadrži:

- 1) maksimalan broj akcija koje se mogu kupiti;
- 2) minimalnu i maksimalnu cijenu akcija koja se može platiti;
- 3) rok za kupovinu sopstvenih akcija koji ne može biti duži od dvije godine.

Sticanje sopstvenih akcija bez odluke skupštine akcionara

Član 228

- (1) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, može donijeti odluku o sticanju sopstvenih akcija društva, ako je sticanje sopstvenih akcija utvrđeno statutom i ako je neophodno radi zaštite od štete po društvo, s tim da stečene akcije ne mogu prelaziti 10% osnovnog kapitala društva.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da na prvoj narednoj sjednici skupštine akcionara društva, podnese izvještaj o razlozima sticanja sopstvenih akcija društva, o broju i nominalnoj vrijednosti stečenih akcija, njihovom učešću u ukupnom osnovnom kapitalu društva i cijeni po kojoj su akcije otkupljene.

Izuzeće za sticanje sopstvenih akcija

Član 229

Odredbе člana 226 ovog zakona ne primjenjuju se na sopstvene akcije koje su stečene:

- 1) izvršavanjem odluke skupštine akcionara o smanjenju osnovnog kapitala;
- 2) na osnovu univerzalnog pravnog sljedbeništva;
- 3) besteretno ili komisiono od strane banke ili druge finansijske institucije;

- 4) izvršavanjem zakonskih obaveza ili sudske odluke kojom se nalaže otkup akcija od manjinskih akcionara, posebno u slučajevima spajanja, promjene djelatnosti ili oblika društva, prenosom registrovanog sjedišta društva u inostranstvo ili uvođenjem ograničenja za prenos akcija;
- 5) od manjinskih akcionara povezanih društava kao posljedica prava koje oni koriste;
- 6) u postupku prinudne prodaje na osnovu sudske odluke za plaćanje duga akcionarskom društvu od strane akcionara, ako nema drugog načina naplate;
- 7) od strane investicionih fondova.

Otuđenje sopstvenih akcija

Član 230

- (1) Sopstvene akcije koje je društvo steklo u skladu sa članom 226 ovog zakona, moraju biti otuđene u roku od tri godine od dana sticanja.
- (2) Sopstvene akcije koje društvo stekne u skladu sa članom 229 tač. 2 do 7 ovog zakona, čija je nominalna vrijednost veća od 10% osnovnog kapitala, moraju biti otuđene u roku od tri godine od dana sticanja, tako da ukupna vrijednost stečenih sopstvenih akcija društva ne bude veća od 10% osnovnog kapitala.
- (3) Sopstvene akcije koje društvo nije steklo u skladu sa odredbama člana 226 ili člana 229 tač. 2 do 7 ovog zakona moraju biti otuđene u roku od godinu dana od dana sticanja.
- (4) Društvo je dužno da sopstvene akcije koje nije otuđilo u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, poništi u roku od tri dana od dana isteka roka iz stava 1 ovog člana, bez odluke skupštine društva i u roku od tri dana od dana poništavanja obavijesti Komisiju za tržište kapitala i CKDD o poništenju sopstvenih akcija.
- (5) Ako bi poništavanjem akcija iz stava 4 ovog člana neto imovina društva bila manja od osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu sa ovim zakonom, društvo je dužno da izvrši poništavanje akcija smanjivanjem osnovnog kapitala društva u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Odluku iz stava 4 ovog člana donosi odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.

Status sopstvenih akcija

Član 231

Kada društvo posjeduje sopstvene akcije, za vrijeme njihovog posjedovanja:

- 1) nominalna vrijednost tih akcija, odnosno računovodstvena vrijednost kod akcija bez nominalne vrijednosti može ostati uključena u osnovni kapital ili se isključiti iz osnovnog kapitala, s tim što se za taj iznos povećavaju rezerve koje se ne mogu isplatiti akcionarima;
- 2) sopstvene akcije ne daju pravo glasa i ne računaju se u kvorum skupštine;
- 3) sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja.

Izveštavanje o sopstvenim akcijama

Član 232

Društvo koje je tokom godine steklo ili raspolagalo sopstvenim akcijama, dužno je da u finansijskom izvještaju za tu poslovnu godinu iskaže:

- 1) razloge sticanja sopstvenih akcija u toku finansijske godine;
- 2) podatke o broju i nominalnoj vrijednosti, odnosno računovodstvenoj vrijednosti akcija bez nominalne vrijednosti, otkupljenih i prodatih sopstvenih akcija u toku godine i njihovo učešće u ukupnom broju akcija društva;
- 3) iznos sredstava koje je društvo dalo za kupovinu, odnosno dobilo po osnovu prodaje sopstvenih akcija.

Pružanje finansijske pomoći za sticanje akcija društva

Član 233

- (1) Društvo ne smije, direktno ili indirektno, davati zajmove, garancije ili obezbjeđivati drugu vrstu finansijske podrške licu koje namjerava da kupi akcije tog društva.
- (2) Zabrane davanja zajmova, garancija ili obezbjeđenje druge finansijske podrške od strane društva iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na finansijske organizacije i sticanje akcija u cilju davanja tih akcija zaposlenima u društvu.

Registracija sopstvenih akcija i zabrana uzimanja u zalogu

Član 234

- (1) Društvo je dužno da registruje sopstvene akcije u CRPS u roku od 15 dana od dana saldiranja promjene vlasništva u CKDD.
- (2) Akcionarsko društvo ne može uzeti u zalog sopstvene akcije.

ODJELJAK F

STICANJE IMOVINE OD OSNIVAČA ILI AKCIONARA

Uslovi za sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva

Član 235

- (1) Za sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva u roku od dvije godine od dana registracije društva, a za koje je predloženo plaćanje iznosa većeg od jedne desetine osnovnog kapitala, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) sticanje mora biti ispitano na način propisan članom 58 ovog zakona;
 - 2) izvještaj procjenjivača dostavlja se skupštini akcionara, a skupština akcionara odlučuje o prihvatanju transakcije dvotrećinskom većinom glasova akcionara koji su lično prisutni ili preko zastupnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića;
 - 3) u slučaju spora, akcionar čiju imovinu stiče društvo ima pravo na sudsku zaštitu u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) izvještaj procjenjivača dostavlja se radi registracije u CRPS.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana neće se primjenjivati ako je:
 - 1) sticanje izvršeno u okviru redovne djelatnosti društva;
 - 2) pravni posao izvršen uz nadzor ili na osnovu odluke suda ili upravnog organa;
 - 3) sticanje izvršeno na berzi.

ODJELJAK G

FINANSIJE I RASPODJELA DOBITI

Finansijska godina

Član 236

- (1) Finansijska godina je kalendarska godina.
- (2) Ako je društvo registrovano nakon početka finansijske godine, za datum završetka finansijske godine smatra se kraj prve finansijske godine.
- (3) Ako je društvo brisano iz CRPS prije kraja finansijske godine, posljednja finansijska godina završava se na dan brisanja društva iz CRPS.

Ograničenja plaćanja akcionarima

Član 237

- (1) Ako na kraju finansijske godine neto imovina društva, prema godišnjem izvještaju, iznosi ili bi nakon raspodjele dobiti akcionarima iznosila manje od vrijednosti osnovnog kapitala društva, zajedno sa rezervama koje se ne mogu raspodjeljivati prema zakonu ili statutu društva, društvo ne može vršiti raspodjelu dobiti akcionarima.
- (2) Iznos namijenjen za raspodjelu akcionarima ne može da prelazi iznos dobiti ostvaren na kraju finansijske godine, uvećan za dobitke iz prethodnih godina i raspoloživi iznos rezervi, umanjen za gubitke koji su prenijeti iz prethodnih godina i za iznose određene za rezerve, u skladu sa zakonom i statutom društva.
- (3) Ako društvo dokaže da su akcionari znali ili mogli znati da raspodjela dobiti nije izvršena u skladu sa stavom 2 ovog člana, akcionari će izvršiti povraćaj primljene dobiti.

Dividende

Član 238

- (1) Dividenda je isplata dijela dobiti društva njegovim akcionarima.
- (2) Dividenda se po pravilu isplaćuje u novcu, a može se isplatiti i u obliku akcija društva ili drugih hartija od vrijednosti.

- (3) Dividenda se može isplatiti licima koja su bila akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o isplati dividende.
- (4) Akcionar kome nije isplaćena dividenda ima pravo na dividendu i ako je otuđio akcije nakon dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je donijeta odluka o isplati dividende.

Glava VII

RESTRUKTURIRANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

VRSTE I PRAVILA RESTRUKTURIRANJA

Postupci restrukturiranja

Član 239

- (1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati kroz statusnu promjenu i promjenu oblika društva.
- (2) Statusna promjena akcionarskog društva je postupak u kojem se jedno ili više društava restrukturira na način da se na jedno ili više drugih društava prenosi imovina i obaveze, a akcionari stiču akcije u društvu, odnosno društvima na koje je prenijeta imovina i obaveze.
- (3) Statusna promjena može se izvršiti:
 - 1) spajanjem dva ili više društava;
 - 2) podjelom na dva ili više društava;
 - 3) odvajanjem uz osnivanje jednog ili više društava.
- (4) Promjena oblika društva je postupak u kojem društvo mijenja postojeći oblik u neki od drugih oblika privrednih društava utvrđenih ovim zakonom.

Pravila restrukturiranja

Član 240

- (1) Restrukturiranje akcionarskog društva može se vršiti samo ako je imovina društva veća od njegovih obaveza.
- (2) Društvo kod kojeg je pokrenut stečajni postupak, odnosno postupak sudske ili dobrovoljne likvidacije u skladu sa ovim zakonom, ne može učestvovati u postupku restrukturiranja, ukoliko zakonom kojim se uređuje stečaj nije drugačije određeno.
- (3) Društva koja preuzimaju imovinu i obaveze mogu akcionarima društava čiju imovinu preuzimaju, pored akcija, kao pravičnu naknadu, isplatiti i novčani iznos, pod uslovom da taj iznos ne pređe 10% nominalne vrijednosti akcija emitovanih za preuzetu imovinu.
- (4) Odluka o prihvatanju ugovora o spajanju, odluka o podjeli na dva ili više društava, odluka o odvajanju uz osnivanje jednog ili više društava, odluka o promjeni oblika, kao i odluka o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja društva donosi se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, za donošenje odluke o restrukturiranju akcionarskog društva na osnovu koje akcionari stiču svojstvo člana komanditnog, odnosno ortačkog društva potrebna je saglasnost svih akcionara društva.
- (6) Zapisnici sa skupština društava na kojima se donose odluke iz stava 4 ovog člana sačinjavaju se u formi notarskog zapisa.
- (7) Ako u društvu postoji više klasa akcija, odluka iz stava 4 ovog člana mora biti donijeta dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića, za svaku od tih klasa.
- (8) Emisija ili poništavanje akcija u postupku restrukturiranja evidentira se kod Komisije za tržište kapitala.
- (9) Akcije u društvu koje prestaje da postoji neće biti zamijenjene za akcije društva koje preuzima imovinu i obaveze, ako su vlasnici akcija koje treba zamijeniti:
 - 1) društvo koje preuzima imovinu i obaveze, odnosno lica koja ih posjeduju u svoje ime, a za račun tog društva;
 - 2) društvo koje prestaje ili lica koja ih posjeduju u svoje ime, a za račun tog društva.

(10) Odredbe čl. 239 do 252 o restrukturiranju akcionarskih društava, kao i odredba člana 127 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, shodno se primjenjuju i na restrukturiranje drugih privrednih društava, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

ODJELJAK B

SPAJANJE

Vrste spajanja akcionarskih društava

Član 241

- (1) Restrukturiranje akcionarskog društva spajanjem može se vršiti kada se jedno ili više društava pripajaju postojećem društvu prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo, koje u zamjenu emituje akcije akcionarima društava koja se pripajaju (spajanje putem pripajanja) ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva koje emituje akcije novoformiranog društva akcionarima društava koja se spajaju (spajanje putem osnivanja novog društva).
- (2) Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno društvo koje je nastalo spajanjem putem osnivanja novog društva, naziva se društvo-preuzimalac, a društvo koje je prenijelo imovinu i obaveze naziva se preuzeto društvo.

Postupak spajanja akcionarskih društava

Član 242

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor uz prethodno pribavljenu saglasnost nadzornog odbora društava uključenih u spajanje, usaglašavaju nacrt ugovora o spajanju, koji sadrži:
 - 1) naziv, oblik i sjedište svakog društva uključenog u spajanje;
 - 2) srazmjeru vrijednosti akcija prilikom njihove zamjene, a kada se za pravičnu naknadu dodatno daje i novčani iznos, predloženi iznos naknade;
 - 3) način i rok preuzimanja pojedinih obaveza;
 - 4) način i uslove raspodjele akcija u društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
 - 5) datum od kojeg vlasnici akcija iz tačke 4 ovog stava imaju pravo da učestvuju u dobiti društva-preuzimaoca, kao i druge uslove koji mogu uticati na sticanje tog prava;
 - 6) datum od kojeg se sve radnje preuzetih društava smatraju i u računovodstvene svrhe tretiraju kao radnje preuzete od strane društva-preuzimaoca;
 - 7) prava koja društvo-preuzimalac daje akcionarima preuzetog društva koji imaju akcije sa posebnim pravima, licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava, kao i druge mjere koje se preduzimaju prema tim licima;
 - 8) novčane isplate ili druge koristi koje se vrše prema zaposlenima, članovima organa i članovima komisija pojedinih organa društava koja su uključena u spajanje ili nezavisnom ekspertu koji sačinjava izvještaj o nacrtu ugovora o spajanju, kao i razloge za te isplate;
 - 9) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvu-preuzimaocu, oblik organizovanja i naziv novog društva u slučaju da se radi o spajanju putem osnivanja novog društva;
 - 10) izmjene osnivačkog akta i statuta postojećeg društva preuzimaoca, odnosno predlog osnivačkog akta i statuta društva preuzimaoca, u slučaju da se radi o spajanju putem osnivanja novog društva.
- (2) Usaglašeni nacrt ugovora o spajanju, u ime svakog od društva koje učestvuje u spajanju, potpisuje član odbora direktora, odnosno upravnog odbora, koji je određen od svakog društva uključenog u spajanje.
- (3) Odbor direktora ili upravni odbor društva uključenog u spajanje za skupštinu akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju priprema pisani izvještaj koji sadrži:
 - 1) detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje usaglašenog nacrta ugovora o spajanju;
 - 2) obrazloženje srazmjere zamjene akcija;
 - 3) eventualne posebne poteškoće prilikom procjene vrijednosti imovine društava koje se spajaju i utvrđivanja srazmjere zamjene akcija;
 - 4) dodatno objašnjenje pravnih posljedica;
 - 5) obavještenje o svim promjenama na imovini i obavezama nastalim od dana izrade nacrta ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara koja odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju.

- (4) Pored podataka sadržanih u izvještaju iz stava 3 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor dostavljaju skupštini akcionara sopstvenog društva, kao i odboru direktora, odnosno upravnom odboru ostalih društava uključenih u spajanje, dopunu izvještaja iz stava 3 ovog člana u pogledu svih značajnijih promjena na imovini i obavezama društva nastalim od dana izrade nacrtu ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara koja treba da donese odluku o spajanju, ukoliko se akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog društva uključenog u spajanje nijesu usaglasili drugačije.
- (5) Uz izvještaje upravnog odbora iz st. 3 i 4 ovog člana, skupštini se mora dostaviti i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (6) Odbor direktora, odnosno upravni odbor svakog društva koje učestvuje u postupku spajanja, uz prethodnu saglasnost nadležnog suda, određuje po jednog ili više nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju.
- (7) Izvještaji nezavisnih eksperata o ispitivanju nacrtu ugovora o spajanju sadrže:
- 1) izjašnjenje o primjerenosti metoda koje su korišćene za predloženu srazmjere zamjene akcija;
 - 2) precizne podatke o vrijednostima koje se dobijaju korišćenjem svakog od metoda iz tačke 1 ovog stava;
 - 3) stav nezavisnih eksperata o relativnom značaju metoda iz tačke 1 ovog stava u izračunavanju predložene srazmjere zamjene akcija;
 - 4) informaciju i obrazloženje o eventualnim posebnim poteškoćama prilikom procjene vrijednosti imovine društava koja se spajaju u utvrđivanja primjerenosti i pravičnosti predložene srazmjere zamjene akcija.
- (8) Za nezavisnog eksperta može se odrediti revizor, sudski vještak ekonomske struke ili ovlašćeni procjenitelj koga odredi odbor direktora, odnosno upravni odbor (fizičko lice), kao i društvo za reviziju, s tim da to ne može biti lice zaposleno u društvu koje se spaja, lice koje je u poslovnom odnosu sa društvom koje se spaja, kao ni bračni supružnik ili srodnik prvog stepena srodstva člana odbora direktora, odnosno upravnog odbora ili zaposlenog u društvu koje se spaja.
- (9) Na zahtjev nezavisnog eksperta, društva koja učestvuju u spajanju dužna su da mu dostave sve podatke i isprave neophodne za izradu izvještaja o ispitivanju nacrtu ugovora o spajanju.
- (10) Angažovanje nezavisnih eksperata, kao ni izvještaj iz stava 3 ovog člana, nijesu potrebni u postupku spajanja u skladu sa ovim zakonom, ukoliko su se o tome saglasili svi akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog od društava uključenih u spajanje.
- (11) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da svojim akcionarima, u sjedištu društva, najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati predloženi način spajanja, kao i za vrijeme trajanja skupštine akcionara, obezbijede na uvid i besplatno uruče kopije sljedećih dokumenata:
- 1) nacrt ugovora o spajanju;
 - 2) izvještaj odbora direktora, odnosno upravnog odbora iz stava 3 ovog člana;
 - 3) godišnje finansijske iskaze za posljednje tri godine svakog društva koje je uključeno u spajanje;
 - 4) izvještaj nezavisnog eksperta, ukoliko je angažovan;
 - 5) poseban finansijski iskaz kojim se iskazuje stanje u društvu na dan najviše tri mjeseca prije dana sačinjavanja nacrtu ugovora o spajanju, ako je nacrt sastavljen poslije isteka šest mjeseci od dana završetka posljednje poslovne godine, osim u slučaju iz stava 4 ovog člana.
- (12) Poseban finansijski iskaz iz stava 11 tačka 5 ovog člana ne mora se stavljati na uvid ni kada društvo objavi polugodišnji finansijski izvještaj u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište kapitala za javna akcionarska društva i stavi ga na uvid akcionarima na način iz stava 11 ovog člana.
- (13) Posebnim finansijskim iskazom iz stava 12 ovog člana iskazuju se podaci na način na koji su iskazani u godišnjem finansijskom iskazu, s tim što se izmjene vrednovanja iz posljednjeg godišnjeg finansijskog iskaza vrše samo na osnovu promjena u knjigovodstvu u odnosu na stanje izraženo u posljednjem godišnjem finansijskom iskazu, bez sprovođenja popisa imovine, ali uz obaveznu uzimanja u obzir srednjoročne amortizacije, rezervacije troškova i gubitaka, kao i materijalnih promjena u stvarnoj vrijednosti koje nijesu prikazane u knjigama.
- (14) Ako je dokumentacija iz stava 11 ovog člana objavljena na internet stranici društva uključenog u spajanje najmanje mjesec dana prije održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju i ako je omogućeno njihovo neograničeno i besplatno preuzimanje u elektronskoj formi, društvo nije dužno da besplatno kopira i da na uvid dokumentaciju akcionarima.
- (15) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da dostave nacrt ugovora o spajanju organu nadležnom za registraciju radi objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju i podatke:
- 1) obavještenje da je usaglašeni nacrt ugovora o spajanju dostavljen radi registracije u CRPS;
 - 2) naziv i registrovano sjedište svakog od društava koja učestvuju u spajanju;

-
- 3) informaciju o tome na koji je način predviđeno da povjerioci i manjinski članovi društava koja učestvuju u spajanju mogu ostvariti svoja prava i mjesto gdje se mogu dobiti potrebne informacije, bez plaćanja naknade.
- (16) Ugovor o spajanju je punovažan kada ga u istovjetnom tekstu usvoje skupštine društava koja se spajaju i ako je sačinjen u formi notarskog zapisa.
- (17) Izuzetno od stava 16 ovog člana, odluku o spajanju, odnosno odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja za društvo-preuzimaoca, može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, pod uslovom:
- 1) da društvo-preuzimalac objavi nacrt ugovora o spajanju najmanje mjesec dana prije datuma održavanja skupštine društva ili društava koja su predmet preuzimanja, na kojima se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju;
 - 2) da najmanje mjesec dana prije roka utvrđenog u tački 1 ovog stava, svi akcionari društva-preuzimaoca mogu da izvrše uvid u dokumentaciju iz stava 11 ovog člana u sjedištu društva-preuzimaoca, u skladu sa ovim članom;
 - 3) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da odluku o spajanju donese skupština akcionara društva-preuzimaoca;
 - 4) da je zapisnik sa sjednice organa upravljanja koji je donio odluku umjesto skupštine akcionara sačinjen u formi notarskog zapisa;
 - 5) da zapisnik iz tačke 4 ovog stava sadrži integralni tekst nacrta ugovora o spajanju.
- (18) Društvo je dužno da, u roku od 15 dana od dana objavljivanja rješenja Komisije za tržište kapitala o evidentiranju emisije po osnovu spajanja u "Službenom listu Crne Gore", radi registracije u CRPS dostavi:
- 1) ugovor o spajanju, potpisan i ovjeren u skladu sa stavom 16 ovog člana;
 - 2) zapisnik sa sjednice skupštine akcionara iz stava 16 ovog člana ili zapisnik sa sjednice organa društva-preuzimoaca iz stava 17 ovog člana na kojoj je donijeta odluka o spajanju;
 - 3) odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja;
 - 4) izjavu da su povjerioci obaviješteni o spajanju u skladu sa članom 243 ovog zakona.
- (19) Nadležni organ za registraciju, nakon dobijanja dokumentacije iz stava 18 ovog člana, izvršiće registraciju statusne promjene u CRPS i ugovor o spajanju objaviti u "Službenom listu Crne Gore".
- (20) Društvo preuzimalac može umjesto preuzetih društava obavljati pojedine ili sve radnje u vezi sa registracijom i objavljivanjem koje se odnose na preuzeta društva.

Zaštita prava povjerilaca

Član 243

- (1) Društvo koje učestvuje u spajanju je dužno da svakom povjeriocu čija potraživanja iznose najmanje 5.000 eura najkasnije na dan objavljivanja ugovora o spajanju u "Službenom listu Crne Gore" u skladu sa članom 242 stav 15 ovog zakona, uključujući i imaoce zamjenjivih obveznica i drugih dužničkih hartija od vrijednosti emitovanih od strane društva, dostavi pisano obavještenje o sprovođenju postupka spajanja sa dokumentacijom iz člana 242 stav 11 ovog zakona i obavještenje o pravima koje povjerioci imaju u postupku spajanja.
- (2) Predsjednik odbora direktora, odnosno predsjednik nadzornog odbora, dužni su da sačine pisanu izjavu da su povjerioci iz stava 1 ovog člana blagovremeno i potpuno obaviješteni.
- (3) Svaki povjerilac društva koje učestvuje u postupku spajanja koji smatra da postupak restrukturiranja u kojem učestvuje njegov dužnik ugrožava namirenje njegovog potraživanja, najkasnije 60 dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" u skladu sa članom 242 stav 15, može zahtijevati dodatnu zaštitu svojih potraživanja od društva koje je njegov dužnik u trenutku podnošenja zahtjeva.
- (4) Dodatnu zaštitu povjerilaca iz stava 3 ovog člana društvo obezbjeđuje na jedan ili više sljedećih načina:
- 1) pružanjem dodatnih sredstava obezbjeđenja;
 - 2) prijevremenom otplatom dijela ili ukupnog duga;
 - 3) preduzimanjem drugih radnji i mjera koje obezbjeđuju povjeriocu položaj koji nije lošiji u odnosu na položaj koji je imao prije sprovođenja statusne promjene.
- (5) Dodatnu zaštitu potraživanja društvo učesnik u postupku restrukturiranja dužno je da obezbijedi svojim povjeriocima koji to zahtijevaju kada njihovo potraživanje nije dovoljno obezbijeđeno i kada je finansijska situacija društva takva da postupak spajanja ugrožava namirenje njegovog potraživanja, pa je pružanje dodatne zaštite neophodno kako se položaj povjerioca ne bi pogoršao njegovim sprovođenjem.
- (6) Povjerilac koji u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva za dodatnu zaštitu nije dobio dodatnu zaštitu iz stava 4 ovog člana, ima pravo da u roku od 30 dana podnese tužbu nadležnom sudu za donošenje odluke kojom se

određuje dodatna zaštita, kao i izricanje privremene mjere zabrane sprovođenja postupka spajanja, ako taj postupak nije okončan u trenutku podnošenja zahtjeva za izricanje privremene mjere.

- (7) Društvo-preuzimalac mora obezbijediti imaocima svih drugih hartija od vrijednosti koje su emitovane od strane preuzetih društva zaštitu, kao i ostalim povjeriocima tih društava, osim kada je spajanje, odnosno izmjena prava odobrena od strane samog vlasnika hartije od vrijednosti.
- (8) Imaoci hartija od vrijednosti emitovanih od strane preuzetih društava kojima su data posebna prava, osim imaoca akcija, stiču prava u društvu preuzimaocu koja su istovjetna sa pravima koja su imali u preuzetom društvu, osim ukoliko se imaoci tih hartija od vrijednosti nijesu drugačije saglasili ili ako je tim licima garantovano pravo na otkup hartija od vrijednosti od strane društva preuzimaoca.
- (9) Imaoci hartija od vrijednosti koji nijesu saglasni sa predloženim načinom otkupa iz stava 8 ovog člana, imaju pravo da u roku od 30 dana od dana objavljivanja nacrtu ugovora o spajanju u skladu sa članom 242 ovog zakona, tužbom od nadležnog suda zahtijevaju određivanje cijene za otkup hartija od vrijednosti, kao i izricanje privremene mjere zabrane sprovođenja postupka spajanja.

Pravne posljedice spajanja

Član 244

- (1) Spajanje akcionarskih društava smatra se izvršenim danom registracije, kada:
 - 1) imovina i obaveze preuzetog društva postaju imovina i obaveze društva-preuzimaoca u skladu sa usvojenim punovažnim ugovorom o spajanju;
 - 2) akcionari preuzetog društva postaju akcionari društva-preuzimaoca;
 - 3) preuzeto društvo prestaje da postoji bez sprovedenog postupka likvidacije i akcije preuzetog društva se poništavaju;
 - 4) zaposleni u preuzetom društvu nastavljaju da rade u društvu-preuzimaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju;
 - 5) nastupaju i druge pravne posljedice, u skladu sa zakonom.
- (2) Nakon registracije spajanja, o prenosu prava i obaveza koji se vrši na osnovu upisa u javne knjige, ili je na drugi način uslovljen, stara se društvo preuzimalac.

Poništavanje odluke o spajanju

Član 245

- (1) Na postupak za poništavanje odluke o spajanju nakon što stupi na snagu u skladu sa članom 244 ovog zakona primjenjuju se odredbe člana 154 ovog zakona.
- (2) U postupku po tužbi za poništavanje odluke iz stava 1 ovog člana sud će tuženom društvu ostaviti razuman rok za otklanjanje razloga za poništavanje ustanovljenih u postupku, ako se radi o nedostacima koji mogu biti otklonjeni.
- (3) Pravosnažnu presudu kojom je poništeno spajanje, sud u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti, dostavlja radi registracije u CRPS i objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) Odluku iz stava 3 ovog člana nadležni organ za registraciju objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" i vrši promjene u CRPS na osnovu nje.
- (5) U slučaju poništavanja spajanja, za obaveze koje je društvo-preuzimalac stvorilo u periodu od dana registracije statusne promjene spajanja u skladu sa članom 242 stav 19 ovog zakona, do objavljivanja odluke suda o poništenju spajanja u skladu sa stavom 3 ovog člana, odgovaraće solidarno i neograničeno društva koja su bila uključena u postupak spajanja.

Odgovornost članova organa upravljanja i nezavisnog eksperta

Član 246

- (1) Članovi organa upravljanja društva koje se spaja, kao i nezavisni eksperti angažovani u skladu sa članom 242 stav 6 ovog zakona, odgovorni su za štetu koju prouzrokuju društvu, odnosno akcionarima društva u postupku spajanja.
- (2) Na tužbu za naknadu štete iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuju podnošenje i postupak po tužbi zbog povrede dužnosti pažnje iz čl. 33 do 35 ovog zakona.

Pojednostavljena spajanja

Član 247

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak spajanja akcionarskih društava, primjenjuju se i na pojednostavljena spajanja, ako ovim članom nije drugačije propisano.
- (2) Društvo-preuzimalac će se smatrati vlasnikom akcija preuzetog društva kada su te akcije upisane na njegovo ime, kao i u slučaju da ih druga lica posjeduju u svoje ime, a za njegov račun.
- (3) U slučaju spajanja društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90% akcija, ali ne i sve akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, odluku o spajanju društva, odnosno o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, umjesto skupštine akcionara društva-preuzimaoca može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva-preuzimaoca ako su ispunjeni uslovi:
 - 1) iz člana 242 st. 11 i 15 ovog zakona;
 - 2) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.
- (4) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90%, ali ne i sve akcije i hartije od vrijednosti sa pravom glasa, kada odluku donosi skupština akcionara društva preuzimaoca, ne primjenjuju se odredbe člana 242 stav 3 i st. 6 do 11 ovog zakona.
- (5) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje sve akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva ne primjenjuju se odredbe člana 242 stav 1 tač. 2, 4 i 5, st. 3 i 6 do 10 i stav 11 tač. 2 i 4, člana 244 stav 1 tačka 2 i člana 246 ovog zakona, pod uslovom da su svi akcionari društva-preuzimaoca imali pravo da besplatno izvrše uvid u dokumenta iz člana 242 stav 11 tač. 1, 3 i 5 ovog zakona, najmanje mjesec dana prije okončanja postupka spajanja, u sjedištu društva.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, odluke o spajanju, odnosno o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, umjesto skupštine društva koja učestvuje u postupku spajanja mogu donijeti odbori direktora, odnosno nadzorni odbori tih društva, ako su ispunjeni uslovi:
 - 1) iz člana 242 stav 11 tač. 1, 3 i 5 ovog zakona;
 - 2) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.

ODJELJAK C

PODJELA I ODVAJANJE UZ OSNIVANJE JEDNOG ILI VIŠE DRUŠTAVA

Podjela

Član 248

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem podjele, društvo prestaje da postoji prenošenjem u potpunosti svoje imovine i obaveza na dva ili više postojećih ili novoformiranih društava (društva-preuzimaoci), koja u zamjenu emituju akcije akcionarima društva koje se dijeli.
- (2) Na podjelu akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o spajanju društava.
- (3) U slučaju podjele društva i prenosa imovine i obaveza na dva ili više postojećih društava, odbori direktora, odnosno upravni odbori društava uključenih u podjelu usaglasiće nacrt ugovora o regulisanju međusobnih odnosa koji nastaju podjelom akcionarskog društva, koji pored dokumenata iz člana 242 stav 1 ovog zakona, mora da sadrži:
 - 1) opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja preuzimaju imovinu i obaveze,
 - 2) plan raspodjele imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
 - 3) predlog raspodjele akcija društava koja su preuzela imovinu i obaveze akcionarima društva koje je predmet podjele;
 - 4) kriterijume za raspodjelu imovine i akcija iz tač. 2 i 3 ovog stava.
- (4) U slučaju podjele akcionarskog društva na dva ili više novih društava, odbor direktora, odnosno upravni odbor će za skupštinu akcionara pripremiti predlog u pisanoj formi o uslovima i načinu podjele, koji sadrži podatke iz stava 3 ovog člana, predloge osnivačkih akata i statuta novih društava, kao i predlog odluke o emisiji akcija po osnovu podjele, s tim što se odredbe koje se odnose na nacrt ugovora odnose na predlog odluke o podjeli.
- (5) Društva koja dostavljaju izvještaj upravnog odbora, dostavljaju skupštini i odluku nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (6) Ako se raspodjela akcija društava nastalih podjelom vrši proporcionalno vlasničkom udjelu u društvu koje se dijeli, neće se primjenjivati odredbe iz člana 242 st. 3, 4, 6, 7, 8, 9 i 11 ovog zakona.

- (7) Ako se raspodjela akcija društava nastalih podjelom ne vrši proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli, u izvještaju iz člana 242 stav 3 se posebno navode razlozi i primijenjeni kriterijum podjele.
- (8) Ako dio imovine nije ili ne može biti podijeljen u skladu sa predloženim uslovima podjele, na društva koja preuzimaju imovinu i obaveze prenosi se dio imovine koji je srazmjernan učešću društava koja su preuzela imovinu i obaveze u podjeli neto imovine društva koje se dijeli.
- (9) Ako obaveze nijesu ili ne mogu biti podijeljene u skladu sa predloženim uslovima podjele, svako od društava koja preuzimaju imovinu i obaveze je solidarno odgovorno za te obaveze.
- (10) Za obaveze koje se ne izmire od strane društva-preuzimaoca, koje je preuzelo obaveze u skladu sa ugovorom iz stava 3 ovog člana, solidarno odgovaraju ostala društva-preuzimaloci, ukoliko sa određenim povjericem drugačije nije dogovoreno, a solidarna odgovornost društava-preuzimalaca ograničena je na vrijednost neto imovine koju su ta društva preuzela u postupku restrukturiranja.

Odvajanje uz osnivanje jednog ili više društava

Član 249

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem odvajanja uz osnivanje jednog ili više društava, postojeće društvo prenosi dio svoje imovine i obaveza na jedno ili više društava koja se osnivaju (novo društvo), a ona u zamjenu emituju akcije akcionarima postojećeg društva čiji se osnovni kapital smanjuje za vrijednost prenijete imovine, s tim da se na smanjivanje osnovnog kapitala postojećeg društva ne primjenjuju odredbe ovog zakona o smanjivanju osnovnog kapitala, osim čl. 219 i 224 ovog zakona.
- (2) Na odvajanje akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o podjeli društava.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor postojećeg društva za skupštinu akcionara priprema u pisanoj formi predlog odluke o uslovima i načinu odvajanja koji sadrži:
 - 1) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti novom društvu;
 - 2) iznos smanjivanja osnovnog kapitala postojećeg društva;
 - 3) predlog raspodjele akcija novog društva akcionarima postojećeg društva;
 - 4) naziv novog društva;
 - 5) predlog odluke o odvajanju uz osnivanje;
 - 6) predlog odluke o emisiji akcija po osnovu odvajanja.
- (4) Uz izvještaj upravnog odbora, dostavlja se skupštini i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (5) Podjela akcija novog društva akcionarima postojećeg društva vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi postojećeg društva.
- (6) Ako se podjela akcija novog društva akcionarima postojećeg društva ne vrši proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli, u izvještaju iz člana 242 stav 3 ovog zakona se posebno navode razlozi i primijenjeni kriterijum podjele.
- (7) Odluka o odvajanju uz osnivanje društva predstavlja odluku o osnivanju novog društva.
- (8) Za obaveze koje se ne izmire od strane novog društva, koje je preuzelo obaveze shodno odluci od odvajanju, solidarno odgovaraju postojeće društvo i novo društvo, odnosno sva nova društva, ukoliko se odvajanjem osniva više od jednog novog društva, osim ako je sa određenim povjericem drugačije dogovoreno.
- (9) Novo i postojeće društvo odgovaraju solidarno za obaveze koje ne izmiri postojeće društvo, ukoliko sa povjericem nije drugačije dogovoreno, s tim što je solidarna odgovornost novog društva ograničena na vrijednost neto imovine koja je prenijeta na to društvo.

ODJELJAK D

PROMJENA OBLIKA ORGANIZOVANJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Uslovi za sprovođenje postupka i primjena odredbi ovog zakona

Član 250

- (1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati promjenom oblika u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo, pod uslovima:
 - 1) da broj akcionara na dan donošenja odluke skupštine društva o restrukturiranju nije veći od 30;
 - 2) da nije u toku postupak povećanja, odnosno smanjivanja osnovnog kapitala akcionarskog društva.

-
- (2) Vlasnička struktura akcionarskog društva izražava se udjelima koji se dijele na članove u srazmjeri vlasništva u akcijama, izraženo u procentima, ukoliko se svi akcionari nijesu drugačije sporazumjeli.
 - (3) Na postupak promjene oblika akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno, odnosno ortačko društvo, primjenjuju se odredbe čl. 67, 68, 93 i 94 i čl. 268 do 273 ovog zakona.

Postupak promjene oblika društva

Član 251

- (1) Postupak promjene oblika društva sprovodi odbor direktora, odnosno upravni odbor društva, priprema i dostavlja radi usvajanja skupštini akcionara koja će odlučivati o promjeni oblika društva sljedeće akte i dokumentaciju:
 - 1) predlog odluke o promjeni oblika akcionarskog društva koji sadrži plan konverzije akcija u udjele u društvu za svakog od članova novog društva pojedinačno;
 - 2) predlog odluke o osnivanju društva u novom obliku;
 - 3) predlog odluke o imenovanju članova organa društva;
 - 4) potvrdu da je Komisiji za tržište kapitala podnijet zahtjev za obustavu trgovine akcijama društva najkasnije sedam dana prije dana održavanja skupštine akcionara koja će odlučivati o promjeni oblika društva;
 - 5) izvještaj o potrebi sprovođenja postupka promjene oblika društva koji sadrži razloge i očekivane efekte i podatke o posljedicama promjene oblika društva i pravima nesaglasnih akcionara iz člana 127 ovog zakona, u slučaju promjene oblika u društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Uz dokumentaciju iz stava 1 ovog člana, skupštini akcionara koja odlučuje o promjeni oblika društva, dostavlja se i odluka nadzornog odbora o usvajanju dokumentacije iz stava 1 ovog člana.
- (3) Komisija za tržište kapitala donijeće odluku o obustavi trgovine akcijama društva po zahtjevu iz stava 1 tačka 4 ovog člana.
- (4) Ako u roku od sedam dana od dana održavanja skupštine akcionara iz stava 1 ovog člana, Komisiji za tržište kapitala ne bude dostavljena odluka društva o promjeni oblika društva ili joj bude dostavljena odluka o neprihvatanju predloga za promjenu oblika društva, dozvoliće se nastavak trgovine akcijama društva.
- (5) Društvo iz stava 1 ovog člana, u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara koja je donijela odluku o promjeni oblika društva, dostavlja radi registracije u CRPS rješenje Komisije za tržište kapitala iz stava 3 ovog člana i usvojene odluke iz stava 1 tač. 1 do 3 ovog člana, radi registracije sprovedenog postupka restrukturiranja i objavljivanja odluke o promjeni oblika društva u "Službenom listu Crne Gore".
- (6) Povjerilac društva čije je potraživanje nastalo prije objavljivanja odluke iz stava 5 ovog člana i koji smatra da se postupkom restrukturiranja ugrožava namirenje njegovih potraživanja, može od nadležnog suda, najkasnije tri mjeseca od dana registracije promjene oblika društva, zahtijevati obezbjeđenje svojih potraživanja u skladu sa članom 243 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.
- (7) Društvo u postupku promjene oblika društva dužno je da imaocima zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima obezbijedi zadržavanje istih prava koja su imali prije promjene oblika društva ili odgovarajuću novčanu nadoknadu.
- (8) Ako sporazum o novčanoj nadoknadi iz stava 7 ovog člana nije postignut, imaoci zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu za određivanje visine naknade, najkasnije u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o promjeni oblika društva u "Službenom listu Crne Gore".

Pravne posljedice sprovođenja postupka promjene oblika

Član 252

- (1) Nakon promjene oblika akcionarskog društva, društvo nastavlja sa radom kao društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo od dana registracije u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) U slučaju promjene oblika akcionarskog društva u komanditno ili ortačko društvo, komplementari, odnosno ortaci u takvim društvima odgovaraju cjelokupnom imovinom i za obaveze društva nastale prije okončanja postupka promjene oblika.
- (3) Akcije akcionarskog društva poništavaju se i brišu iz registra CKDD, u skladu sa zakonom.

Glava VIII

PRESTANAK AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

Osnovi prestanka akcionarskog društva

Član 253

- (1) Akcionarsko društvo prestaje da postoji brisanjem iz CRPS, zbog:
 - 1) statusne promjene koja ima za posljedicu prestanak društva;
 - 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva (dobrovoljna likvidacija);
 - 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke (sudska likvidacija);
 - 4) sprovođenja postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.
- (2) Postupak likvidacije društva iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana sprovodi se samo kada društvo ima dovoljno sredstava za izmirenje svih svojih obaveza.
- (3) Ako se u toku trajanja postupka dobrovoljne ili sudske likvidacije utvrdi da likvidaciona masa nije dovoljna za izmirenje svih obaveza društva, u roku od 30 dana od dana saznanja, likvidator je dužan da podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

ODJELJAK B

DOBROVOLJNA LIKVIDACIJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Otpočinjanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 254

- (1) Dobrovoljna likvidacija akcionarskog društva sprovodi se:
 - 1) na osnovu odluke odbora direktora, odnosno nadzornog odbora društva, ako je statutom društva utvrđeno da se likvidacija društva može sprovesti poslije određenog perioda ili nastupanja određenog događaja, a taj period je prošao ili se taj događaj desio;
 - 2) ako se na vanrednoj skupštini akcionara donese odluka o dobrovoljnoj likvidaciji društva sa najmanje tri četvrtine glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića, i ako je obavještenje o sazivanju vanredne skupštine dostavljeno akcionarima najmanje 21 dan prije održavanja;
 - 3) ako društvo na skupštini akcionara sa dvije trećine glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića, donese odluku o prestanku poslovanja i dobrovoljnoj likvidaciji;
 - 4) na osnovu obrazložene odluke privremenog zastupnika iz čl. 175 i 192 ovog zakona, donijete najranije 90 dana od dana donošenja odluke suda o imenovanju tog lica.
- (2) Odluka iz stava 1 tačka 2 ovog člana punovažna je i za slučaj da obavještenje o sazivanju skupštine nije dostavljeno 21 dan prije njenog održavanja, pod uslovom da se akcionari koji posjeduju najmanje devet desetina glasova saglase sa održavanjem vanredne skupštine akcionara.
- (3) Odlukom o dobrovoljnoj likvidaciji društva imenuje se i likvidacioni upravnik i registruje u CRPS, u skladu sa članom 119 ovog zakona.
- (4) Nakon donošenja odluke iz stava 3 ovog člana, postupak likvidacije ne može se obustaviti.

Registracija i objavljivanje odluke o dobrovoljnoj likvidaciji

Član 255

- (1) Odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva dostavlja radi registracije u CRPS, u skladu sa članom 119 ovog zakona.
- (2) Odluka o dobrovoljnoj likvidaciji društva dostavlja se radi objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" u roku od pet dana od dana registracije odluke.
- (3) Donošenjem odluke o dobrovoljnoj likvidaciji:
 - 1) prestaju ovlašćenja članova organa upravljanja, osim organa upravljanja za koja likvidator odluči da je neophodno da nastave obavljanje poslova do okončanja tekućih poslova društva;
 - 2) društvo prestaje da posluje i otkazuju se ugovori o radu koje je društvo zaključilo sa zaposlenima, osim sa zaposlenima čiji je angažovanje neophodno za nastavak poslovanja i okončanje postupka likvidacije društva;
 - 3) prenos akcija, raspolaganje imovinom ili zaduživanje bez odobrenja likvidatora ne proizvodi pravne posljedice, ukoliko zakonom nije drugačije propisano;

4) na poslovnim pismima i računima, ističe se obavještenje da se društvo likvidira.

Zaštita prava povjerilaca u postupku dobrovoljne likvidacije

Član 256

- (1) Društvo za koje je donijeta odluka o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije u pisanoj formi poziva sve poznate povjerioce društva da prijave svoja potraživanja.
- (2) Društvo je dužno da obavještenje o dobrovoljnoj likvidaciji objavi najmanje dva puta u jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi u Crnoj Gori u razmaku od najmanje 15, a najviše 30 dana između objavljivanja.
- (3) Obavještenje iz st. 1 i 2 ovog člana sadrži rok u kome se moraju prijaviti potraživanja, koji ne može biti kraći od 60 dana od dana objavljivanja obavještenja iz stava 1 ovog člana, odnosno, za povjerioce koji nijesu primili obavještenje u pisanoj formi, od dana objavljivanja posljednjeg obavještenja iz stava 2 ovog člana.
- (4) Potraživanja povjerilaca koji su prijavili svoja potraživanja nakon isteka roka iz stava 3 ovog člana namiriće se iz preostale imovine do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.
- (5) Povjerilac čije potraživanje likvidator osporava dužan je da, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja, pokrene postupak kod nadležnog suda za utvrđivanje potraživanja.
- (6) Postupak dobrovoljne likvidacije se ne može okončati do isteka roka iz stava 5 ovog člana, odnosno do pravosnažnosti presude, osim u slučaju dodatnog obezbjeđenja osporenog potraživanja.
- (7) Osporeno potraživanje se smatra obezbijeđenim kada povjerilac u pisanoj formi obavijesti likvidacionog upravnika ili kada to na zahtjev likvidacionog upravnika potvrdi sud pred kojim se vodi postupak iz stava 5 ovog člana.

Prava i obaveze likvidatora

Član 257

- (1) Likvidator koji je imenovan za sprovođenje dobrovoljne likvidacije ima sva prava i obaveze izvršnog direktora, odnosno predsjednika upravnog odbora.
- (2) Likvidator zastupa društvo u likvidaciji kod suda, prema državnim organima i prema trećim licima.
- (3) Likvidator:
 - 1) sačinjava spisak cjelokupne imovine i računovodstveni izvještaj o poslovanju od početka postupka likvidacije sa bilansom stanja;
 - 2) izvršava obaveze po zaključenim ugovorima i po potrebi zaključuje nove ugovore;
 - 3) raskida ugovore u opravdanim slučajevima;
 - 4) saziva i predsjedava skupštinom akcionara društva;
 - 5) vrši raspodjelu preostale imovine društva povjeriocima i kada je to moguće, akcionarima;
 - 6) podnosi predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom, ako utvrdi da imovina društva u likvidaciji nije dovoljna da se podmire sva potraživanja povjerilaca;
 - 7) preduzima i druge radnje neophodne za likvidaciju društva.

Postupanje u slučaju dužeg trajanja postupka dobrovoljne likvidacije

Član 258

- (1) Ako postupak likvidacije društva traje duže od jedne godine, likvidator priprema privremeni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji, u roku od tri mjeseca po isteku finansijske godine.
- (2) Privremeni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji sadrži:
 - 1) bilans stanja;
 - 2) izvore prihoda i način korišćenja;
 - 3) spisak imovine koja je otuđena i prihode ostvarene otuđenjem;
 - 4) informaciju o problemima u sprovođenju postupka dobrovoljne likvidacije i predlog načina njihovog rješavanja;
 - 5) iznos troškova sprovođenja likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru;
 - 6) druge podatke o dobrovoljnoj likvidaciji sprovedenoj u proteklom vremenskom periodu.
- (3) Privremeni izvještaj mora biti dostupan na uvid u sjedištu društva svim akcionarima i zainteresovanim licima, sve do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.

Okončanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 259

- (1) Ako su poslovi društva u potpunosti ili u značajnoj mjeri okončani, likvidator sačinjava konačni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji sa podacima o načinu sprovođenja dobrovoljne likvidacije i raspolaganja imovinom društva.
- (2) Konačni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji sadrži podatke iz člana 258 stav 2 ovog zakona.
- (3) Nakon pripreme konačnog izvještaja o dobrovoljnoj likvidaciji, likvidator saziva vanrednu skupštinu akcionara na kojoj je dužan da upozna prisutne akcionare sa sadržinom konačnog izvještaja o dobrovoljnoj likvidaciji.
- (4) Konačni izvještaj o dobrovoljnoj likvidaciji u roku od sedam dana od dana održavanja vanredne skupštine akcionara dostavlja se radi registracije u CRPS, sa zahtjevom za brisanje društva iz CRPS.
- (5) Nadležni organ za registraciju, nakon prijema konačnog izvještaja i zahtjeva za brisanje iz CRPS, donosi rješenje o brisanju iz CRPS koje dostavlja "Službenom listu Crne Gore" radi objavljivanja.

Skraćeni postupak dobrovoljne likvidacije

Član 260

- (1) Dobrovoljna likvidacija može se sprovesti po skraćenom postupku, ako poslije donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji svi akcionari daju ovjerene izjave da su izmirene sve obaveze društva prema povjeriocima, uključujući i obaveze prema zaposlenima i da su saglasni sa skraćenim postupkom dobrovoljne likvidacije.
- (2) Nadležni organ za registraciju prihvatiće zahtjev za brisanje društva iz CRPS na osnovu odluke iz stava 1 ovog člana, osim ukoliko u zakonom utvrđenom roku za donošenje rješenja o registraciji utvrdi da društvo nije izmirilo poreski dug ili se nalazi na spisku privrednih subjekata u blokadi koji objavljuje Centralna banka Crne Gore.
- (3) Akcionari iz stava 1 ovog člana odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze akcionarskog društva tri godine nakon brisanja društva iz CRPS.
- (4) Povjerioci i druga lica koja imaju pravni interes, u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji društva po skraćenom postupku, mogu pokrenuti postupak za poništavanje odluke pred sudom.
- (5) Odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva po skraćenom postupku sud će poništiti ako utvrdi da su akcionari ili povjerioci oštećeni tom odlukom i imenovaće likvidatora koji će sprovesti postupak dobrovoljne likvidacije.
- (6) Akcionarsko društvo koje je dobrovoljno likvidirano po skraćenom postupku briše se iz CRPS.
- (7) Nakon brisanja, u CRPS upisuju se: lično ime, jedinstveni matični broj i adresa akcionara fizičkih lica, odnosno naziv, sjedište i matični broj akcionara pravnih lica, sa naznačenjem neograničene solidarne odgovornosti za obaveze brisanog društva koje je brisano iz CRPS.
- (8) Rješenje o brisanju društva iz CRPS objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

ODJELJAK C

SUDSKA LIKVIDACIJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Osnovi za pokretanje postupka sudske likvidacije

Član 261

Sudska likvidacija akcionarskog društva sprovodi se na zahtjev zainteresovanog lica ili po službenoj dužnosti:

- 1) ako u roku od 30 dana od dana isteka vremena na koje je društvo osnovano, društvo u CRPS ne registruje nastavak poslovanja društva ili u tom roku ne pokrene postupak sudske likvidacije na osnovu odluke skupštine društva;
- 2) ako se osnovni kapital društva smanji ispod iznosa minimalnog osnivačkog kapitala, a društvo u roku od šest mjeseci:
 - ne poveća osnovni kapital najmanje do iznosa minimalnog osnivačkog kapitala; ili
 - ne promijeni oblik društva u oblik za koje ispunjava uslove; ili
 - ne donese odluku o likvidaciji.
- 3) ako je pravnosnažnom presudom poništeno osnivanje društva u skladu sa članom 116 ovog zakona;
- 4) kada društvo i poslije izricanja kazne u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisom u ostavljenom ili razumnom roku ne otkloni pravosnažno utvrđenu povredu zakona i drugih propisa kojom se ugrožavaju

interesi članova društva, povjerilaca, zaposlenih i članova organa društva koji nijesu odgovorni za utvrđene nepravilnosti; i

5) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Način sprovođenja postupka sudske likvidacije

Član 262

Postupak sudske likvidacije sprovodi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, s tim da se u postupku sudske likvidacije ne može vršiti reorganizacija društva i sprovoditi drugi postupci kojima se sprječava prestanak društva.

Primjena odredbi o likvidaciji akcionarskog društva

Član 263

Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak dobrovoljne i sudske likvidacije akcionarskog društva shodno se primjenjuju i na likvidaciju drugih oblika privrednih društava, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

DIO ŠESTI

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Glava I

POJAM, VRSTE I SHODNA PRIMJENA DRUGIH ODREDABA OVOG ZAKONA

Definicija društva sa ograničenom odgovornošću

Član 264

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih ili fizičkih lica ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom, čiji je osnovni kapital podijeljen na udjele koji nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.

(2) Društvo može imati najviše 30 članova.

Načelo slobode ugovaranja

Član 265

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom, uređuju slobodno, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Primjena drugih odredaba ovog zakona na društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 266

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću.

(2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije shodno se primjenjuje na udjele.

(3) Kada postoji nesaglasnost između odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i odredaba koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 267

(1) Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno društvo u kojem jedno lice, nakon osnivanja, stiče sve udjele, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Na jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 108 ovog zakona.

Glava II

OSNIVANJE DRUŠTVA I OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI

Način osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 268

- (1) Društvo se osniva na osnovu ugovora koji zaključuju osnivači.
- (2) Ako društvo osniva jedan osnivač, osnivački akt je odluka jedinog osnivača o osnivanju društva.
- (3) Punomoćnici osnivača u postupku osnivanja moraju imati punomoćje ovjereno u skladu sa zakonom.

Troškovi osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 269

- (1) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.
- (2) Na troškove osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 112 ovog zakona.

Osnivački akt

Član 270

Odluka, odnosno ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača koji je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o društvu sa ograničenom odgovornošću ("DOO");
- 4) prava i obaveze osnivača;
- 5) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, nominalnu vrijednost udjela dobijenog za ulog i rok do kada se nenovčani ulogi moraju unijeti u društvo;
- 6) udio svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu izražen u procentima;
- 7) organe društva;
- 8) procijenjene troškove osnivanja i način njihove naknade;
- 9) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
- 10) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva;
- 11) druga pitanja od značaja za osnivanje društva.

Statut društva sa ograničenom odgovornošću

Član 271

Statut društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) pretežnu i druge djelatnosti društva;
- 4) podatak da je društvo osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i iznos osnovnog kapitala;
- 5) uslove i način imenovanja izvršnog direktora;
- 6) način imenovanja članova odbora direktora, odnosno upravnog i nadzornog odbora, ukoliko se biraju u društvu, njihova prava i obaveze, način razrješenja i njihova ovlaštenja;
- 7) način promjene iznosa osnovnog kapitala, ukoliko nije utvrđen ugovorom o osnivanju;
- 8) lica ovlaštena za zastupanje društva, kolektivno ili pojedinačno;
- 9) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 10) postupak za izmjene i dopune statuta;
- 11) druge odredbe od značaja za rad društva.

Registracija društva sa ograničenom odgovornošću

Član 272

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću registruje se u CRPS, na osnovu registracione prijave uz koju se podnosi sljedeća dokumentacija i podaci:
- 1) osnivački akt društva;
 - 2) statut društva;
 - 3) spisak sa imenima članova organa upravljanja društva, datum i mjesto rođenja, jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište sa odlukama o imenovanju članova organa upravljanja društva;
 - 4) zanimanja članova organa upravljanja koji nijesu zaposleni u društvu, kao i podatke o članstvu u drugim organima upravljanja, funkcijama na kojima se nalaze u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
 - 5) ime i adresa revizora i sekretara društva, sa odlukama o njihovom imenovanju;
 - 6) ime i adresa članova revizorskog odbora, sa odlukama o njihovom imenovanju;
 - 7) izjava članova organa upravljanja, odnosno revizora i sekretara društva, o prihvatanju imenovanja, koja ne mora da bude ovjerena;
 - 8) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 9) adresa za prijem pošte, ako postoji;
 - 10) dokaz o uplati takse za registraciju.
- (2) Dokumentacija koja se dostavlja za registraciju društva mora da sadrži i podatke za lica koja zastupaju društvo, kao i određenje da li društvo zastupaju kolektivno ili pojedinačno.
- (3) Registracija društva u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (4) Podaci o nazivu i sjedištu društva, imenima članova organa upravljanja i članovima drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije društva sa ograničenom odgovornošću, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Registracija promjena i obavještavanje javnosti

Član 273

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da radi registracije u CRPS, dostavi dokumentaciju i podatke o nastalim promjenama u društvu koje se odnose na:
- 1) statut, uključujući i produženje roka utvrđenog za nastavak rada društva;
 - 2) naziv i sjedište društva;
 - 3) adresu za prijem pošte;
 - 4) adresu za prijem elektronske pošte;
 - 5) lica izabrana za članove organa upravljanja i njihova imenovanja i razrješenja;
 - 6) lica koja, kolektivno ili pojedinačno, imaju ovlaštenje da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima i njihova imenovanja i razrješenja;
 - 7) likvidaciju društva;
 - 8) poništenje osnivanja društva od strane nadležnog suda;
 - 9) imenovanje likvidatora;
 - 10) udjele i iznos osnovnog kapitala, ukoliko povećanje osnovnog kapitala ne zahtijeva izmjenu statuta.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici društva, ako postoji.

Glava III

OSNOVNI KAPITAL

Minimalni osnovni kapital

Član 274

Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću dužni su da utvrde iznos osnovnog kapitala koji ne može biti manji od 1 euro, osim ako posebnim zakonom nije utvrđen veći iznos minimalnog osnovnog kapitala za društva koja obavljaju određene djelatnosti.

Povećanje osnovnog kapitala

Član 275

(1) Osnovni kapital povećava se:

- 1) novim ulozima postojećih članova ili člana koji pristupa društvu;
- 2) pretvaranjem rezervi ili dobiti društva u osnovni kapital;
- 3) pretvaranjem (konverzijom) potraživanja prema društvu u osnovni kapital;
- 4) statusnim promjenama koje imaju za posljedicu povećanje osnovnog kapitala.

(2) Osnovni kapital povećava se na osnovu odluke skupštine društva.

Pravo prečeg upisa udjela

Član 276

Članovi društva imaju pravo prečeg upisa udjela prilikom povećanja osnovnog kapitala novim ulozima u srazmjeri sa svojim udjelima, osim ako je osnivačkim aktom drugačije utvrđeno.

Smanjivanje osnovnog kapitala

Član 277

Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se smanjiti na osnovu odluke skupštine članova, ali ne ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala koji je propisan zakonom.

Smanjivanje osnovnog kapitala u slučaju gubitka

Član 278

Ako neto imovina društva iznosi polovinu ili manje od vrijednosti osnovnog kapitala društva, društvo može sazvati skupštinu članova društva u skladu sa članom 151 ovog zakona.

Glava IV

UDJELI

Sticanje udjela

Član 279

(1) Uplatom uloga član društva stiče udio u društvu, srazmjerno vrijednosti unijetog uloga, osim ako je osnivačkim aktom prilikom osnivanja društva ili jednoglasnom odlukom skupštine, u slučaju naknadnih uloga, utvrđeno drugačije.

(2) Član društva može imati samo jedan udio u društvu, koji čini njegov procenat u osnovnom kapitalu društva.

(3) Ako jedno lice istovremeno stekne vlasništvo na više udjela u društvu, ti udjeli se spajaju i zajedno čine jedan udio.

Način ostvarivanja prava po osnovu udjela

Član 280

(1) Udjeli nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.

(2) Pravo glasa članova društva sa ograničenom odgovornošću i njihova imovinska prava prema društvu, srazmjerni su udjelima članova u osnovnom kapitalu društva.

Finansijska pomoć društva

Član 281

(1) Društvo ne može, direktno ili indirektno, pružati finansijsku pomoć bilo koje vrste radi kupovine svojih udjela, osim ako jednoglasno odluče svi članovi društva.

(2) Pravni posao zaključen suprotno stavu 1 ovog člana ništav je.

Sticanje sopstvenih udjela

Član 282

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može steći udio od jednog ili više članova društva, ako takvu odluku donesu članovi društva čiji udjeli čine najmanje dvije trećine osnovnog kapitala.
- (2) Kopija predloženog ugovora o sticanju sopstvenih udjela dostavlja se svim članovima najmanje 21 dan prije donošenja odluke.
- (3) Društvo može isplaćivati naknadu za sopstveni udio samo iz:
 - 1) sredstava rezervi društva koje se mogu koristiti za te namjene;
 - 2) sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva stečenog istupanjem tog člana društva.
- (4) Društvo ne može dijeliti dobit svojim članovima ili sticati nove sopstvene udjele, dok se članu koji je istupio iz društva ne isplati naknada udjela u punom iznosu.

Prenos udjela između članova društva

Član 283

Udio se može prenositi između članova društva bez ograničenja, osim ako je ovim zakonom ili statutom društva drugačije utvrđeno.

Pravo preče kupovine udjela

Član 284

- (1) Ako član društva namjerava da prenese svoj udio, ostali članovi i društvo, imaju pravo preče kupovine tog udjela, osim ako je to osnivačkim aktom ili statutom društva drugačije utvrđeno.
- (2) Ako ne postoji sporazum o kupovini udjela između člana društva koji prenosi udio i ostalih članova društva, udio se srazmjerno dijeli među članovima društva prema njihovim udjelima, ukoliko osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije utvrđeno.
- (3) Član društva koji prenosi udio dužan je da prije prenosa udjela trećem licu svoj udio ponudi drugim članovima društva i društvu, u pisanoj formi.
- (4) Ponuda iz stava 3 ovog člana sadrži: elemente ugovora o prenosu udjela, adresu na koju se dostavlja ponuda, rok za zaključivanje ugovora o prenosu udjela, način i rok isplate udjela.
- (5) Za ponudu koja ne sadrži elemente iz stava 4 ovog člana, smatraće se da nije ni podnijeta.
- (6) Član društva koji ima pravo preče kupovine dužan je da u pisanoj formi obavijesti člana društva koji prenosi udio o prihvatanju ponude u cjelosti, u roku od 30 dana od dana prijema ponude, ukoliko statutom nije predviđen drugi rok, koji ne može da bude kraći od osam dana, ni duži od 180 dana od dana dostavljanja ponude.

Povreda prava preče kupovine

Član 285

- (1) Član društva koji ima pravo preče kupovine, može podnijeti tužbu za poništavanje ugovora o prenosu udjela, ako mu član društva koji prenosi udio nije dostavio ponudu u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za zaključenje ugovora o prenosu udjela, a najkasnije istekom šest mjeseci od dana registracije prenosa udjela u CRPS.

Prenos udjela trećem licu

Član 286

Ako članovi društva i društvo ne prihvate ponudu za kupovinu udjela u društvu iz člana 284 stav 3 ovog zakona, u roku od 30 dana od dana kada je ponuda podnijeta, udio se može prenijeti trećem licu, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih članovima društva ili društvu.

Prodaja udjela u izvršnom postupku

Član 287

- (1) Sud je dužan da o prodaji udjela u društvu u izvršnom postupku obavijesti članove društva i društvo.
- (2) Ako u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, članovi i društvo ne iskažu interes za kupovinu udjela, udio u društvu se prodaje u skladu sa zakonom kojim je uređeno obezbjeđenje izvršenja.

Prenos udjela nasljeđivanjem

Član 288

- (1) U slučaju smrti fizičkog lica odnosno prestanka pravnog lica, udio se prenosi na njegove nasljednike ili pravne sljedbenike, ukoliko statutom društva nije drugačije propisano.
- (2) Ako je statutom društva zabranjen prenos udjela, članovi društva ili društvo dužni su da otkupe taj udio na način i u roku utvrđenim statutom.
- (3) Ako članovi društva ili društvo ne otkupe udio u društvu u skladu sa stavom 2 ovog člana, udio se povlači u skladu sa čl. 219 do 224 ovog zakona.

Prenos udjela ugovorom

Član 289

Udio u društvu može se prenijeti na osnovu ugovora koji je zaključen u pisanoj formi, koji se ovjerava u skladu sa zakonom.

Posljedice prenosa udjela

Član 290

U slučaju prenosa udjela, član društva koji prenosi udio i lice na koje se prenosi udio neograničeno solidarno odgovaraju društvu za obaveze koje su dospjele prije prenosa udjela u skladu sa ovim zakonom.

Zalaganje udjela

Član 291

- (1) Član društva može založiti udio ili dio udjela, ukoliko osnivačkim aktom nije drugačije određeno.
- (2) Zalogoprimac udjela nema pravo glasa ili pravo upravljanja u društvu dok ne postane član društva.

Glava V

PRESTANAK SVOJSTVA ČLANA DRUŠTVA

Načini prestanka svojstva člana društva

Član 292

- (1) Svojstvo člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje:
 - 1) smrću, odnosno prestankom pravnog lica;
 - 2) istupanjem iz društva;
 - 3) prenosom udjela;
 - 4) isključenjem iz društva.
- (2) Prestanak, postupak i posljedice prestanka svojstva člana društva, uređuju se statutom ili osnivačkim aktom.

Istupanje člana društva

Član 293

- (1) Član društva može da istupi iz društva u svakom trenutku, ukoliko ne traži naknadu za udio u društvu, osim ukoliko bi njegovo istupanje u tom slučaju prouzrokovalo štetu društvu.
- (2) Član društva ne može se unaprijed odreći prava na istupanje iz društva iz stava 1 ovog člana, niti mu se to pravo može ograničiti aktima društva.
- (3) Istupanje člana društva u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana ne isključuje pravo preče kupovine ostalih članova društva iz člana 284 ovog zakona.

Istupanje člana društva u slučaju prouzrokovane štete

Član 294

-
- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može istupiti iz društva ako mu ostali članovi ili društvo prouzrokuju štetu, ako je spriječen u ostvarivanju svojih prava u društvu ili mu neki članovi društva ili društvo nameću nesrazmjerne obaveze.
 - (2) Član društva koji želi da istupi iz društva dužan je da u pisanoj formi dostavi društvu zahtjev za istupanje iz društva, u kojem navodi razloge istupanja i visinu tražene naknade koju traži od društva za svoj udio, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog istupanja, odnosno dvije godine od nastanka razloga za istupanje.
 - (3) Odluku o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za istupanje, donosi skupština društva u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva i o tome obavještava podnosioca zahtjeva u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na kojoj je odluka donijeta.
 - (4) Odluka iz stava 3 ovog člana, kojom se prihvata zahtjev za istupanje, sadrži i rok za isplatu naknade za udio, koji ne može biti duži od 120 dana od dana održavanja skupštine na kojoj je donijeta ta odluka.
 - (5) U slučaju da skupština društva ne donese odluku u roku iz stava 3 ovog člana, smatraće se da je zahtjev prihvaćen u cjelini.
 - (6) U slučaju donošenja odluke kojom se odbija zahtjev, član društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo da, u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke kojom se odbija njegov zahtjev, pred nadležnim sudom pokrene postupak utvrđivanja opravdanosti razloga za istupanje iz društva i određivanja naknade u visini tržišne vrijednosti udjela.
 - (7) Na isplatu udjela člana društva koji je istupio iz društva u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, primjenjuje se član 282 stav 4 ovog zakona, a sredstva rezervi društva do potpune isplate mogu se koristiti samo radi isplate udjela članu koji je istupio iz društva.
 - (8) Odlukom suda iz stava 6 ovog člana ne može se utvrditi rok za isplatu naknade za udio duži od 18 mjeseci od dana pravosnažnosti presude, vodeći računa o potrebi da se obezbijede likvidnost i održivost poslovanja društva.
 - (9) Odluka o prihvatanju zahtjeva za istupanje iz društva i dokaz o isplati tražene naknade, odnosno pravosnažna i izvršna sudska odluka o istupanju, radi registracije prestanka svojstva člana upisuje se u CRPS.

Pravo društva u slučaju istupanja člana društva

Član 295

- (1) U slučaju istupanja člana društva suprotno odredbama čl. 293 i 294 ovog zakona, društvo ima pravo na naknadu pričinjene štete nastale istupanjem člana društva.
- (2) Društvo se ne može unaprijed odreći prava iz stava 1 ovog člana, niti se to pravo može isključiti ili ograničiti aktima društva.

Isključenje člana društva

Član 296

- (1) Član društva može podnijeti tužbu radi isključenja drugog člana društva ako:
 - 1) član društva namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje značajnu štetu društvu ili drugim članovima društva;
 - 2) član društva svojim činjenjem ili nečinjenjem sprječava ili značajno otežava poslovanje društva.
- (2) Za udio člana društva koji je isključen odlukom o isključenju, sud će na teret podnosioca tužbe, odrediti naknadu u visini srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine društva na dan podnošenja tužbe.
- (3) Prilikom određivanja naknade iz stava 2 ovog člana, sud će odrediti i rok za isplatu naknade, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravosnažnosti presude.
- (4) Prilikom određivanja roka za isplatu iz stava 3 ovog člana, sud će uzeti u obzir finansijsku situaciju u kojoj se nalazi tužilac, a na zahtjev tuženog može obavezati tužioca da priloži odgovarajuća sredstva obezbjeđenja u pogledu izvršenja presude o isključenju člana društva u dijelu isplate naknade za oduzeti ulog.
- (5) U slučaju isključenja člana društva, društvo zadržava pravo na naknadu štete koju mu je isključeni član društva prouzrokovao radnjama zbog kojih je isključen iz društva.
- (6) Pravosnažna i izvršna sudska odluka o isključenju člana društva, dostavlja se radi registracije prestanka svojstva člana društva u CRPS.

Glava VI

ORGANI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Organi upravljanja

Član 297

- (1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su skupština i izvršni direktor, a statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se odrediti i drugi organi upravljanja u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću, skupština nije obavezan organ društva.
- (3) Javna društva sa ograničenom odgovornošću moraju da imaju organe upravljanja javnih akcionarskih društava, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje se smatra velikim pravnim licem u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, mora da ima organe upravljanja kao akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Društva iz stava 3 ovog člana dužna su da izvrše usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od tri mjeseca od dana kada su njihove hartije od vrijednosti ili drugi finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu.
- (6) Društva iz stava 4 ovog člana dužna su da izvrše usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od šest mjeseci od završetka finansijske godine u kojoj su se stekli uslovi za promjenu statusa.

Skupština društva sa ograničenom odgovornošću

Član 298

- (1) Skupštinu društva sa ograničenom odgovornošću čine članovi društva.
- (2) Ako osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije utvrđeno, skupština društva sa ograničenom odgovornošću:
 - 1) vrši izmjene i dopune osnivačkog akta i statuta;
 - 2) usvaja finansijske iskaze, kao i izvještaje revizora ako su finansijski iskazi bili predmet revizije;
 - 3) imenuje i razrješava izvršnog direktora, članove odbora direktora, odnosno nadzornog odbora i utvrđuje naknadu za njihov rad;
 - 4) nadzire rad direktora;
 - 5) odlučuje o povećanju i smanjivanju osnovnog kapitala društva, kao i o svakoj emisiji hartija od vrijednosti;
 - 6) odlučuje o raspodjeli dobiti i načinu pokrića gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva;
 - 7) odlučuje o pokretanju postupka likvidacije, restrukturiranju, kao i o podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka od strane društva;
 - 8) imenuje likvidacionog upravnika;
 - 9) odlučuje o sticanju sopstvenih udjela;
 - 10) odlučuje o zahtjevu za istupanje člana društva;
 - 11) odlučuje o isključenju člana društva iz razloga neplaćanja, odnosno neunošenja upisanog uloga;
 - 12) odlučuje o pokretanju spora za isključenje člana društva;
 - 13) daje prokuru;
 - 14) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, kao i u sporu sa izvršnim direktorom;
 - 15) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu protiv člana društva;
 - 16) odobrava ugovor o pristupanju novog člana društvu i daje saglasnost na prenos udjela trećem licu;
 - 17) odlučuje o promjenama oblika organizovanja društva;
 - 18) donosi poslovnik o svom radu;
 - 19) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva.
- (3) U društvima sa ograničenom odgovornošću iz člana 297 stav 3 ovog zakona, odluke iz stava 2 ovog člana u isključivoj su nadležnosti skupštine.
- (4) Sjednica skupštine društva može se održati i bez sazivanja, ako joj prisustvuju svi članovi društva, osim ako je osnivačkim aktom ili statutom drugačije određeno.

Održavanje sjednica i odlučivanje

Član 299

- (1) Sjednice skupštine mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, na način da sva lica koja učestvuju u radu sjednice mogu istovremeno međusobno da komuniciraju.
- (2) Za lica koja učestvuju u radu sjednice na način iz stava 1 ovog člana, smatra se da su lično prisutna.
- (3) Član društva može da glasa putem pisma, osim ako je ugovorom o osnivanju, statutom ili poslovníkom skupštine drugačije utvrđeno.
- (4) U slučaju glasanja putem pisma, za potrebe utvrđivanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sjednici.
- (5) Odluke skupštine mogu se donijeti i bez sjednice, ako ih potpišu svi članovi društva sa pravom glasa.

Izvršni direktor

Član 300

- (1) Izvršni direktor je obavezan organ društva sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Izvršni direktor zastupa društvo i vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine, odnosno kolektivnih organa upravljanja društvom.
- (3) Izvršni direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje ni zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, punomoćje izdaje skupština, odnosno drugi organ društva, u skladu sa statutom društva.

Uslovi za imenovanje izvršnog direktora

Član 301

- (1) Izvršnog direktora imenuje skupština društva na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Za izvršnog direktora može biti imenovano samo poslovno sposobno lice i lice koje je zasnovalo radni odnos u društvu.
- (3) Uslovi koje treba da ispunjava izvršni direktor utvrđuju se statutom društva.

Prestanak mandata izvršnog direktora

Član 302

- (1) Skupština društva može razriješiti izvršnog direktora u svakom trenutku, bez navođenja razloga za razrješenje, ako drugačije nije predviđeno osnivačkim aktom ili odlukom skupštine.
- (2) Na prestanak mandata izvršnog direktora društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 174 ovog zakona.

Glava VII

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Obaveza čuvanja akata i dokumenata

Član 303

- (1) Društvo je dužno da čuva sljedeću dokumentaciju:
 - 1) osnivački akt i statut društva;
 - 2) rješenje o registraciji osnivanja društva;
 - 3) opšte akte društva;
 - 4) zapisnike sa sjednica skupštine i odluke skupštine;
 - 5) knjigu udjela društva;
 - 6) dokumentaciju na osnovu koje se dokazuje svojina i druga imovinska prava društva;
 - 7) ugovore koje su članovi organa upravljanja i članovi društva ili sa njima povezana lica zaključili sa društvom.
- (2) Društvo je dužno da dokumentaciju iz stava 1 ovog člana čuva u svom sjedištu ili na drugom mjestu koje je poznato i dostupno svim članovima društva.

Pristup aktima i dokumentima društva

Član 304

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pristup aktima i dokumentima društva, u skladu sa čl. 124, 125 i 126 ovog zakona.
- (2) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji su istupili iz društva imaju pravo pristupa dokumentima iz člana 124 stav 2 ovog zakona, koja su nastala za vrijeme njihovog članstva u društvu.

Glava VIII

RESTRUKTURIRANJE DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Statusne promjene u društvu sa ograničenom odgovornošću

Član 305

Na postupke statusnih promjena društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju čl. 239 do 249 ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo.

Promjena oblika društva sa ograničenom odgovornošću

Član 306

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može promijeniti oblik u akcionarsko društvo ako:
 - 1) skupština članova društva donese odluku o promjeni oblika društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo;
 - 2) osnovni kapital društva nije manji od 25.000 eura u trenutku donošenja odluke iz tačke 1 ovog stava;
 - 3) je statutom društva utvrđeno da se društvo organizuje kao akcionarsko društvo;
 - 4) su udjeli članova u društvu sa ograničenom odgovornošću poništeni i ako se emituju akcije u srazmjeri sa postojećom vlasničkom strukturom, ukoliko se svi zainteresovani članovi nijesu drugačije sporazumjeli;
 - 5) se akcije akcionarskog društva registruju u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje je promijenilo oblik u akcionarsko društvo, komanditno ili ortačko društvo, nastavlja sa radom u novom obliku, od dana registracije promjene u CRPS.

Glava IX

PRESTANAK DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Osnovi prestanka društva

Član 307

Društvo sa ograničenom odgovornošću prestaje da postoji brisanjem iz CRPS, zbog:

- 1) statusne promjene koja ima za posljedicu prestanak društva;
- 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva;
- 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke;
- 4) zaključivanjem postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

DIO SEDMI

PREKOGRANIČNA SPAJANJA DRUŠTAVA KAPITALA

Definicija prekograničnog spajanja društava kapitala

Član 308

- (1) Prekogranično spajanje društava kapitala je spajanje jednog ili više društava (preuzeta društva) koja su registrovana u Crnoj Gori pripajanjem društvu (društvo preuzimalac) koje je registrovano u drugoj državi, prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo, koje u zamjenu, osim kada je društvo preuzimalac vlasnik svih akcija i drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, emituje akcije ili izdaje udjele članovima društava koja se pripajaju (prekogranično spajanje putem pripajanja), ili se dva ili više društava od

kjih je najmanje jedno registrovano u Crnoj Gori, a najmanje jedno u drugoj državi (preuzeta društva) spajaju formiranjem novog društva (društvo preuzimalac) koje emituje akcije ili izdaje udjele novoformiranog društva članovima društava koja se spajaju (prekogranično spajanje putem osnivanja novog društva).

(2) U prekograničnom spajanju mogu da učestvuju:

- 1) akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem registrovanim u Crnoj Gori;
- 2) društvo kapitala koje je registrovano u državi članici Evropske unije ili državi potpisnici Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru sa sjedištem, upravom ili glavnim mjestom obavljanja djelatnosti u nekoj od ovih država.

(3) U prekograničnom spajanju društva kapitala, ne mogu da učestvuju:

- 1) zadruge, čak i ukoliko su u državi članici Evropske unije ili državi potpisnici Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru registrovane kao društva kapitala;
- 2) društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi.

(4) Prekogranično spajanje može se vršiti i kada je jedno od preuzetih društava osnovano i ima registrovano sjedište u državi koja nije članica Evropske unije, odnosno državi potpisnici Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru, kada se društvo preuzimalac osniva ili već ima registrovano sjedište u Crnoj Gori.

(5) Na postupke prekograničnih spajanja shodno se primjenjuju odredbe čl. 241 do 247 ovog zakona, koje se odnose na spajanje akcionarskih društava.

(6) Odredbe ovog zakona o prekograničnom spajanju primjenjivaće se i na slučajeve prekograničnog spajanja u kojima se pravom države koje se primjenjuje na učesnike prekograničnog spajanja čije sjedište nije u Crnoj Gori dopušta isplata u gotovini članovima preuzetih društava koja premašuje 10% nominalne vrijednosti ili, ako nominalna vrijednost ne postoji, knjigovodstvene vrijednosti akcija, odnosno udjela koji predstavljaju kapital društva preuzimaoca.

Nacrt ugovora o prekograničnom spajanju

Član 309

Organi upravljanja društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju usaglašavaju nacrt ugovora o prekograničnom spajanju, koji mora da sadrži sljedeće podatke:

- 1) oblik, naziv i sjedište društava koja se spajaju i predloženi oblik, naziv i sjedište društva preuzimaoca, ako se sprovodi postupak prekograničnog spajanja za osnivanje novog društva;
- 2) srazmjeru vrijednosti akcija, odnosno udjela prilikom zamjene, a ukoliko se za pravičnu naknadu dodatno daje i novčani iznos, predloženi iznos naknade;
- 3) uslove za dodjeljivanje akcija ili udjela koji predstavljaju kapital društva koje nastaje prekograničnim spajanjem;
- 4) posljedice spajanja na status zaposlenih u društvima koja učestvuju u postupku spajanja;
- 5) datum od kojeg sticaoci akcija ili udjela u društvu preuzimaocu imaju pravo na učešće u dobiti društva, kao i druge uslove za sticanje tog prava;
- 6) datum od kojeg se radnje preuzetih društava smatraju i u računovodstvene svrhe tretiraju kao radnje preduzete od strane društva preuzimaoca;
- 7) prava koja društvo preuzimalac daje članovima društva koji imaju posebna prava i licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava, kao i mjere koje se u odnosu na njih predlažu;
- 8) novčane isplate ili druge koristi za nezavisne eksperte koji vrše ispitivanje ugovora o prekograničnom spajanju, kao i članovima organa upravljanja i nadzora društava koja učestvuju u spajanju;
- 9) ugovor o osnivanju i statut društva preuzimaoca;
- 10) informacije o načinu uključivanja zaposlenih prilikom utvrđivanja njihovih prava na učešće u upravljanju društvom koje nastaje prekograničnim spajanjem;
- 11) procjenu vrijednosti imovine i obaveza koje se prenose na društvo preuzimaoca;
- 12) datum na koji se odnose finansijski izvještaji društva koji se uzimaju u obzir prilikom određivanja uslova spajanja.

Objavljivanje nacrta ugovora o prekograničnom spajanju

Član 310

- (1) Društva iz člana 308 stav 2 tačka 1 ovog zakona dužna su da nacrt ugovora o prekograničnom spajanju dostave radi registracije u CRPS i objavljivanja podataka i informacija o prekograničnom spajanju u "Službenom listu Crne Gore".
- (2) Podaci i informacije iz stava 1 ovog člana, moraju biti objavljeni najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine društva koja treba da donese odluku o prekograničnom spajanju, i to:
 - 1) obavještenje da je usaglašeni nacrt ugovora o prekograničnom spajanju dostavljen radi registracije u CRPS;
 - 2) oblik organizovanja društva, naziv i registrovano sjedište svakog od društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju;
 - 3) podaci o registrima u kojima su upisana društva koja učestvuju u prekograničnom spajanju;
 - 4) način na koji povjerioci i manjinski članovi društava koji učestvuju u prekograničnom spajanju mogu ostvariti svoja prava, kao i adresu na kojoj mogu dobiti potrebne informacije, bez plaćanja naknade.

Izveštaj o prekograničnom spajanju

Član 311

- (1) Nadležni organi upravljanja svakog društva koje učestvuje u postupku prekograničnog spajanja, dužni su da za potrebe informisanja skupštine svojih društava, odnosno članova, sačine pisani izvještaj o prekograničnom spajanju.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži detaljno obrazloženje usaglašenog nacrta ugovora o prekograničnom spajanju, a naročito obrazloženje pravnih posljedica sprovođenja postupka prekograničnog spajanja na članove, povjerioce i zaposlene društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju.
- (3) Zaposlenima u društvu, odnosno njihovim predstavnicima, mora se omogućiti uvid u izvještaj iz stava 1 ovog člana najkasnije mjesec dana prije održavanja skupštine društva na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o prekograničnom spajanju.
- (4) Ako zaposleni u pisanoj formi sačine svoje mišljenje o izvještaju o prekograničnom spajanju i dostave ga organima iz stava 1 ovog člana, to mišljenje se mora priložiti uz izvještaj o prekograničnom spajanju radi stavljanja na uvid skupštini društva na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o prekograničnom spajanju.
- (5) Izvještaj nezavisnog eksperta o predloženom nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, sačinjava se u skladu sa čl. 242 i 246 ovog zakona.
- (6) Umjesto nezavisnih eksperata koji sačinjavaju izvještaj za potrebe svakog od društava koja se spajaju, jedan ili više nezavisnih eksperata koje u tu svrhu imenuju, na zajednički zahtjev tih društava, nadležna sudska ili upravna tijela u državi članici u kojoj se nalazi jedno od društava koje se spaja, ili društvo nastalo prekograničnim spajanjem, mogu ispitati zajednički nacrt ugovora za prekogranično spajanje i sastaviti jedinstveni pisani izvještaj namijenjen svim članovima društava koja se spajaju.

Odluke skupština društava učesnika u prekograničnom spajanju

Član 312

- (1) Na osnovu izvještaja iz člana 311 st. 1 i 4 ovog zakona, skupštine društava koja se spajaju odlučuju o nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, uz pravo da odluku uslove svojim prihvatanjem naknadno postignutih dogovora o zapošljavanju radnika preuzetih društava u društvu preuzimaocu.
- (2) Odluku o prekograničnom spajanju i druge odluke koje se, radi sprovođenja postupka prekograničnog spajanja, donose na skupštini društva preuzimaoca, umjesto skupštine može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ako su ispunjeni uslovi iz člana 242 stav 17 ovog zakona.

Pojednostavljena prekogranična spajanja

Član 313

- (1) Odredbe člana 309 stav 1 tač. 2, 3 i 5, člana 242 st. 6 do 10 i člana 317 stav 3 tačka 3 ovog zakona ne primjenjuju se u slučaju prekograničnog spajanja pripajanjem društva koje vrši društvo preuzimalac koje je vlasnik svih akcija i drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, na preuzeta društva ne primjenjuje se odredba člana 312 stav 1 ovog zakona.
- (3) Ako prekogranično spajanje pripajanjem vrši društvo preuzimalac koje je vlasnik najmanje 90%, ali ne i svih akcija i drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, primjenjuju se odredbe člana 247 ovog zakona.

Posebna prava članova društva

Član 314

- (1) Izuzetno od člana 308 stav 5 ovog zakona, zaštita prava nezadovoljnih članova iz člana 127 stav 1 tačka 3 i zaštita prava povjerilaca iz člana 243 ovog zakona primjenjuje se na društva sa sjedištem u Crnoj Gori koje učestvuje u postupku prekograničnog spajanja samo kada ostala društva u postupku prekograničnog spajanja, a koja se nalaze u državama u kojima ne postoji mogućnost pokretanja ovakvih postupaka, izričito prihvate takvu mogućnost prilikom odlučivanja o nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, o čemu organ nadležan za nadzor prekograničnog spajanja u Crnoj Gori vodi računa po službenoj dužnosti.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana, organ nadležan za nadzor postupka prekograničnog spajanja može izdati potvrdu da su u potpunosti i u skladu sa zakonom obavljene sve potrebne radnje u postupku prekograničnog spajanja i prije okončanja započetih postupaka iz stava 1 ovog člana.

Prijava prekograničnog spajanja u registar preuzetog društva sa registrovanim sjedištem u Crnoj Gori i izdavanje potvrde o ispunjenosti uslova za prekogranično spajanje

Član 315

- (1) Nadzor nad svim radnjama koje preuzeto društvo registrovano u Crnoj Gori preuzima u postupku prekograničnog spajanja obavlja nadležni organ za registraciju.
- (2) Nakon usvajanja usaglašenog nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju na skupštini društva, odbor direktora, odnosno upravni odbor preuzetog društva, odnosno izvršni direktor društva sa ograničenom odgovornošću u kojem nema drugih organa upravljanja, podnosi prijavu za upis prekograničnog spajanja u CRPS u kojoj se navode informacije iz člana 314 ovog zakona.
- (3) Prilikom registracije prekograničnog spajanja iz stava 2 ovog člana, nadležni organ za registraciju u CRPS unosi zabilježbu da će prekogranično spajanje postati punovažno tek nakon ispunjavanja uslova utvrđenih propisima države društva preuzimaoca.
- (4) Nadležni organ za registraciju je dužan da podatke o prekograničnom spajanju objavi u "Službenom listu Crne Gore" uz navođenje podatka o trajanju postupaka iz stava 2 ovog člana i postojanja zabilježbe iz stava 3 ovog člana.
- (5) Rješenje o registraciji u CRPS prekograničnog spajanja sadrži podatke iz stava 4 ovog člana i smatra se potvrdom da su u potpunosti i u skladu sa zakonom obavljene sve radnje koje je preuzeto društvo registrovano u Crnoj Gori dužno da preuzme u postupku prekograničnog spajanja.
- (6) Preuzeto društvo dužno je da nadležnom organu u državi u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca dostavi rješenje iz stava 5 ovog člana i usaglašeni nacrt ugovora o prekograničnom spajanju koji je usvojila skupština preuzetog društva, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja rješenja.
- (7) Nakon prijema obavještenja o pripajanju od strane nadležnog organa u državi u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca, kojim se potvrđuje zakonito okončanje svih propisanih radnji u postupku prekograničnog spajanja u toj državi, nadležni organ za registraciju izbrisaoće iz CRPS zabilježbu iz stava 3 ovog člana, unijeti zabilježbu o tome da je uspješno okončan postupak prekograničnog spajanja i nadležnom organu iz stava 6 ovog člana dostaviti prepis dokumentacije preuzetog društva koja se kod njega nalazi.

Prijava prekograničnog spajanja za registraciju društva preuzimoaca sa sjedištem u Crnoj Gori

Član 316

- (1) Nadzor nad sprovođenjem i provjeru zakonitosti postupka prekograničnog spajanja za društvo preuzimoaca koje ima registrovano sjedište u Crnoj Gori vrši nadležni organ za registraciju.
- (2) Nadležni organ za registraciju je dužan da utvrđuje da li su društva koja učestvuju u postupku prekograničnog spajanja usaglasila i usvojila nacrt ugovora o prekograničnom spajanju u skladu sa zakonom, pri čemu je posebno dužan da utvrdi da je nacrt ugovora o prekograničnom spajanju od strane svakog društva koje učestvuje u spajanju usvojen u identičnom tekstu, kao i da su dogovori o daljem angažmanu zaposlenih napravljeni u skladu sa zakonom.
- (3) U slučaju prekograničnog spajanja putem pripajanja, prijavu za upis prekograničnog spajanja u CRPS za društvo preuzimoaca podnosi njegov odbor direktora, odnosno upravni odbor, odnosno izvršni direktor, kod društva sa ograničenom odgovornošću koje nema druge organe upravljanja, a ako se prekogranično spajanje sprovodi osnivanjem novog društva, prijavu za upis za društvo preuzimoaca zajednički podnose ovlašćeni organi preuzetih društava.

- (4) Uz prijavu za upis podnosi se usvojeni ugovor o prekograničnom spajanju sačinjen u formi notarskog zapisa i za svako od preuzetih društava rješenja iz člana 315 stav 5 ovog zakona ili njima ekvivalentne isprave u pravima država koja se primjenjuju na ta društva, a koje ne smiju biti starija od šest mjeseci.
- (5) Nakon registracije prekograničnog spajanja društava, ugovor o prekograničnom spajanju nadležni organ za registraciju objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" i o izvršenoj registraciji obavještava sve registre u kojima su bila upisana preuzeta društva, preko sistema interkonekcije registara privrednih subjekata iz člana 321 ovog zakona.

Pravne posljedice prekograničnog spajanja

Član 317

- (1) Pravne posljedice prekograničnog spajanja za društvo preuzimoaca koje je registrovano u Crnoj Gori nastupaju danom registracije u CRPS, u skladu sa članom 316 ovog zakona.
- (2) Pravne posljedice prekograničnog spajanja za preuzeto društvo koje je registrovano u Crnoj Gori, nastupaju u skladu sa propisima države u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimoaca.
- (3) Pravne posljedice prekograničnog spajanje okončanog u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana su da:
- 1) spajanje ne može biti poništeno;
 - 2) se sva imovina i obaveze preuzetih društava prenosi na društvo preuzimoaca;
 - 3) članovi preuzetih društava postaju članovi društva preuzimoaca;
 - 4) preuzeta društva prestaju da postoje;
 - 5) se prava i obaveze preuzetih društava iz radno-pravnih odnosa, koji su nastali prije dana registracije prekograničnog spajanja, preuzimaju od strane društva preuzimoaca.

DIO OSMI

DIO STRANOG DRUŠTVA

Način registracije stranog društva

Član 318

- (1) Dio stranog društva je dio društva koje je osnovano i registrovano izvan Crne Gore i koje obavlja djelatnost na teritoriji Crne Gore.
- (2) Strano društvo koje obavlja djelatnost preko svog dijela društva na teritoriji Crne Gore dužno je da privrednu djelatnost obavlja po propisima Crne Gore.
- (3) Strana društva koja osnivaju djelove svojih društava u Crnoj Gori, u roku od 30 dana od dana osnivanja dijela društva, dužna su da radi registracije u CRPS dostave sljedeće podatke:
- 1) adresu sjedišta dijela stranog društva u Crnoj Gori;
 - 2) djelatnost društva;
 - 3) naziv i oblik stranog društva i naziv dijela društva, ako je drugačiji od naziva društva;
 - 4) ovjerenu kopiju statuta stranog društva i prevod statuta odnosno osnivačkog akta na crnogorski jezik, ovjeren od strane sudskog tumača, ukoliko donošenje statuta nije obavezno u državi u kojoj je strano društvo registrovano;
 - 5) kopiju potvrde o registraciji stranog društva odnosno ovjereni dokument kojim se potvrđuje valjanost registracije društva u matičnoj državi;
 - 6) imena i adrese lica koja su ovlaštena da zastupaju društvo u Crnoj Gori, odnosno organ društva ili članovi tog organa, stalni predstavnici društva za poslovanje dijela stranog društva, kao i ovlaštenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;
 - 7) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha odnosno druge finansijske dokumente propisane zakonom zemlje u kojoj je društvo registrovano.
- (4) Strana društva koja su osnovala svoj dio na teritoriji Crne Gore dužna su da, u roku od 20 dana od dana promjene, dostave radi registracije u CRPS podatke iz stava 3 ovog člana, kao i:
- 1) obavještenje o likvidaciji društva, imenovanju likvidatora i podatke o otvaranju stečajnog postupka odnosno drugim postupcima koji se vode protiv društva;
 - 2) podatke o prestanku obavljanja privredne djelatnosti dijela društva.

(5) Dio stranog društva u svim poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima navodi:

- 1) naziv nadležnog organa za registraciju;
- 2) broj pod kojim je registrovano u CRPS;
- 3) naziv, oblik i sjedište stranog društva i naziv dijela stranog društva, ako je različit od naziva stranog društva;
- 4) sjedište dijela stranog društva;
- 5) napomenu da je strano društvo u postupku likvidacije.

DIO DEVETI

REGISTRACIJA

Način registracije u CRPS

Član 319

- (1) Registracija u CRPS vrši se na osnovu registracione prijave ili po službenoj dužnosti.
- (2) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se na jedinstvenom obrascu koji propisuje organ državne uprave nadležan za finansije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Dostavljanje registracione prijave i prateće dokumentacije

Član 320

- (1) Registraciona prijava za upis u CRPS dostavlja se u papirnoj ili elektronskoj formi, u skladu sa propisima kojima se uređuju elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument i upravni postupak.
- (2) Registracionu prijavu za registraciju ili promjenu podataka, sa propisanom dokumentacijom podnosi ovlašćeno lice privrednog društva, odnosno preduzetnik.
- (3) Ovlašćenim licem iz stava 2 ovog člana smatraju se osnivač društva ili od strane osnivača ovlašćeno lice, u slučaju registracije društva, odnosno zastupnici društva iz čl. 24 i 25 ovog zakona i lica ovlašćena od strane tih zastupnika, u slučaju registracije promjene.
- (4) Ovlašćenim licem iz stava 2 ovog člana smatra se preduzetnik i od strane preduzetnika ovlašćeno lice, u slučaju registracije preduzetnika, odnosno preduzetnik, poslovođa i od strane tih lica ovlašćena lica, u slučaju registracije promjene.
- (5) Ovlašćenim licem iz stava 2 ovog člana smatra se zakonski zastupnik stranog društva i od strane zakonskog zastupnika stranog društva ovlašćeno lice, u slučaju registracije dijela stranog društva, odnosno lica iz člana 318 stav 3 tačka 6 ovog zakona i od strane tih lica ovlašćena lica, u slučaju registracije promjene.
- (6) U slučaju stečaja, ovlašćeno lice je stečajni upravnik i druga lica utvrđena zakonom kojim se uređuje stečaj ili od njih ovlašćena lica.
- (7) U slučaju likvidacije akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog i ortačkog društva, ovlašćena lica su likvidatori.
- (8) Nakon prijema registracione prijave i dokumentacije, ovlašćenom licu izdaje se potvrda o prijemu registracione prijave i dokumentacije, koja sadrži datum podnošenja registracione prijave, odnosno izdavanja potvrde.

Postupak registracije u CRPS

Član 321

- (1) Prilikom registracije u CRPS privrednom društvu, dijelu stranog društva i preduzetniku dodjeljuje se registracioni broj.
- (2) Registracioni broj iz stava 1 ovog člana, pored jedinstvene oznake registrovanog subjekta, mora sadržati i oznaku koja će biti zajednička za sve subjekte registrovane u CRPS, kako bi se preko sistema interkonekcije registara privrednih subjekata nesporno moglo ustanoviti da je društvo registrovano u Crnoj Gori.
- (3) Sistem interkonekcije registara privrednih subjekata iz stava 2 ovog člana je sistem veze između registara privrednih subjekata država članica Evropske unije koji je zasnovan na zajedničkoj elektronsko-tehnološkoj platformi i portalu koji predstavlja jedinstvenu evropsku pristupnu tačku.
- (4) Nadležni organ za registraciju odbiće prijavu za registraciju, ako:
 - 1) su podaci unijeti u registracionu prijavu nepotpuni;

- 2) uz prijavu nije dostavljena kompletna dokumentacija;
 - 3) je pod istim nazivom registrovan neki drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti;
 - 4) je ispunjen poseban uslov za odbijanje zahtjeva za registraciju, propisan drugim zakonom.
- (5) Rješenje o odbijanju registracione prijave donosi se u roku od tri radna dana od dana podnošenja prijave.
- (6) Ako nadležni organ za registraciju ne odbije prijavu u roku iz stava 5 ovog člana, smatraće se da je registracija po toj prijavi izvršena.
- (7) U CRPS se registruju podaci iz prijave i dokumentacije koja se prilaže uz prijavu na osnovu rješenja o registraciji.
- (8) Rješenje o registraciji dostavlja se podnosiocu registracione prijave, odnosno ovlašćenom licu u roku od osam dana od dana donošenja rješenja, putem pošte ili elektronskim putem u skladu sa zakonom.
- (9) Rješenjem iz stava 7 ovog člana određuje se i poreski identifikacioni broj, PDV registracioni broj i carinski broj obveznika carine, u skladu sa zakonom.
- (10) Na rješenje iz stava 7 ovog člana ovlašćeno lice može izjaviti žalbu Ministarstvu.
- (11) Žalba iz stava 10 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Naknada za registraciju u CRPS

Član 322

- (1) Za registraciju u CRPS plaća se naknada.
- (2) Kriterijume za određivanje naknade i visinu naknade iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.
- (3) Sredstva od naknada iz stava 1 ovog člana prihod su Budžeta Crne Gore.

Odgovornost za vjerodostojnost registrovanih podataka

Član 323

- (1) Nadležni organ za registraciju obezbjeđuje da podaci registrovani u CRPS budu istovjetni sa podacima iz registracione prijave.
- (2) Lica koja zaključuju pravne poslove sa registrovanim privrednim društvima i preduzetnicima snose rizik utvrđivanja tačnosti podataka sadržanih u registru za njihove potrebe, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Način vođenja i uvida u CRPS

Član 324

- (1) CRPS se vodi u elektronskoj formi kao jedinstvena baza podataka.
- (2) Podaci upisani u CRPS su javni.
- (3) Sastavni dio CRPS je zbirka isprava koja se sastoji od originalne dokumentacije koja se prilaže uz prijavu za registraciju.
- (4) Originalnom dokumentacijom iz stava 3 ovog člana smatra se i elektronski dokument u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.
- (5) Uvid u zbirku isprava iz stava 3 ovog člana može se vršiti šest sati dnevno svakog radnog dana.
- (6) Uvid u podatke koji su registrovani u CRPS može se vršiti u bilo koje vrijeme putem elektronskih sredstava komunikacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava i elektronsko poslovanje.
- (7) Na lične podatke koji se obrađuju u postupku registracije u CRPS primjenjuje se zakon kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.
- (8) Postupak registracije, bližu sadržinu i način vođenja CRPS propisuje Ministarstvo.

DIO DESETI

KAZNE NE ODREDBE

Novčane kazne do 10.000 eura

Član 325

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se privredno društvo ili dio stranog privrednog društva, ako:

- 1) u obavljanju djelatnosti ne koristi naziv društva pod kojim je registrovan, u skladu sa ovim zakonom (član 17 stav 4);
 - 2) obavlja djelatnost bez minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog zakonom (član 105 stav 3 i čl. 224 i 274);
 - 3) ne vodi knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 108 stav 3);
 - 4) ne sačini izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva (član 133 stav 2 i član 162 stav 1 tačka 1);
 - 5) utiče na rad revizora prilikom vršenja revizije (član 201);
 - 6) povećanje osnovnog kapitala i emisiju novih akcija ili izdavanje udjela vrši protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (čl. 204, 208, 211 i 275);
 - 7) podijeli dobit, ne izvrši povraćaj primljene dobiti ili isplaćuje dividende protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (čl. 218 i 237);
 - 8) da zajam, garanciju ili obezbijedi drugu vrstu finansijske podrške nekom licu u svrhu kupovine akcija tog društva (član 233 stav 1);
 - 9) ne izvrši usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno, strukture članova tih organa u roku od tri mjeseca od dana donošenje rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se utvrđuje uspješnost emisije (član 297 stav 5);
 - 10) ne izvrši usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno, strukture članova tih organa u roku od šest mjeseci od dana završetka finansijske godine u kojoj su se stekli uslovi za promjenu statusa (član 297 stav 6);
 - 11) nijesu ispunila obavezu registracije u rokovima propisanim ovim zakonom (član 329 st. 1 i 2);
 - 12) u slučaju postojanja u tom društvu akcija iste klase različite nominalne vrijednosti, ne izvrši usklađivanje strukture osnovnog kapitala u rokovima propisanim ovim zakonom (član 329 stav 5).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

Novčane kazne do 7.500 eura

Član 326

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 750 eura do 7.500 eura kazniće se privredno društvo ili dio stranog privrednog društva, ako:
- 1) propusti da blagovremeno dostavi za registraciju informacije utvrđene ovim zakonom ili promjene podataka koje je dužan dostaviti prema ovom zakonu (član 7, član 60 stav 1, čl. 80, 99, 119, član 171 stav 6, član 174 stav 6, član 191 stav 8, član 199 stav 2, član 204 stav 11, član 216 stav 1, član 220 stav 4, član 242 st. 15 i 18, član 243 stav 1, član 251 stav 5, član 255 stav 1, član 273 stav 1 i član 318 stav 4);
 - 2) ne izvrši propisno dostavljanje osnivačkog akta i statuta ili ukoliko propusti da unese u te akte one podatke koji su utvrđeni zakonom (čl. 67, 68, 93, 94, 113, 114, 115, 270, 271, 272, član 318 stav 3 i član 323);
 - 3) odbije da pruži informaciju ili odgovor koji je dužno pružiti na osnovu ovog zakona ili statuta, ugovora o osnivanju ili drugog osnivačkog akta članu ili akcionaru društva ili ukoliko dostavlja lažne informacije ili ukoliko ih sprječava da koriste svoje pravo da dobiju informaciju ili ukoliko ne objavi podatke koje je dužno objaviti po zakonu, ne izda obavještenja na način utvrđen zakonom ili ukoliko da lažnu izjavu ili drugo javno obavještenje ili proglas (član 100, član 117 stav 3, čl. 124, 125, 126, 138 i 151, član 198 stav 2, član 242 stav 11, član 258 stav 3 i član 304);
 - 4) u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima, odnosno na internet stranici društva ne navede propisane podatke (član 118 i član 318 stav 5);
 - 5) ne obezbijedi poštovanje propisanog postupka za sazivanje skupštine (čl. 135, 136, 137 i 138);
 - 6) ne održi redovnu skupštinu akcionara u propisanom roku (član 135 stav 6);
 - 7) ne omogući glasanje elektronskim putem u skladu sa ovim zakonom (čl. 136, 145 i 147);
 - 8) ne učini dostupnim akcionarima rezultate glasanja u skladu sa ovim zakonom (član 150);
 - 9) ne održi skupštinu akcionara u roku utvrđenom odlukom suda (član 152);
 - 10) ne obezbijedi odgovarajući sastav odbora direktora, odnosno nadzornog odbora (čl. 155, 176 i 297);
 - 11) u slučaju prestanka članstva članu odbora direktora, članu upravnog ili nadzornog odbora, ne izabere novi odbor direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka članstva u skladu sa ovim zakonom (član 171 stav 7, član 179 stav 4 i član 190);

- 12) u slučaju prestanka svojstva izvršnog direktora, ne izabere novog izvršnog direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata izvršnog direktora u CRPS (član 174 stav 9);
- 13) u slučaju prestanka svojstva predsjednika upravnog odbora ne izabere novog predsjednika upravnog odbora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka mandata predsjedniku upravnog odbora u CRPS (član 191 stav 9);
- 14) odluku o emisiji obveznica ne donese u postupku propisanom ovim zakonom (član 209 stav 3 i član 210 stav 2);
- 15) smanjivanje kapitala vrši suprotno odredbama o zaštiti povjerilaca (čl. 219, 220, 221, 222, 223, 224 i 278);
- 16) stekne ili otuđi sopstvene akcije suprotno ovom zakonu (čl. 225, 226, 227, 228, 229 i 230).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.

Član 327

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- 1) obavlja djelatnost preko poslovođe koji nije registrovan u skladu sa zakonom o registraciji, nije u radnom odnosu kod preduzetnika ili ne ispunjava posebne uslove koji su propisani u pogledu ličnih kvalifikacija preduzetnika (član 63);
- 2) ne izvrši registraciju u skladu sa čl. 65, 319 i 329 stav 4 ovog zakona.

DIO JEDANAESTI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 328

- (1) Podzakonski akti iz čl. 319 i 324 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02 i "Službeni list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11).

Usklađivanje organizacije i registracija

Član 329

- (1) Akcionarska društva i društva sa ograničenom odgovornošću iz člana 297 st. 3 i 4 ovog zakona koja su registrovana u CRPS do stupanja na snagu ovog zakona, dužna su da usklade organizaciju (statut, organe društva i druge akte) sa ovim zakonom i izvrše registraciju promjena u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Ostala privredna društva koja su registrovana u CRPS do stupanja na snagu ovog zakona radi usklađivanja sa odredbama ovog zakona, dužna su da usklade organizaciju sa ovim zakonom i izvrše registraciju promjena u CRPS u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Ortačka društva i preduzetnici koji do stupanja na snagu ovog zakona nijesu registrovani u CRPS, dužni su izvrše upis u CRPS u skladu sa ovim zakonom, u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Preduzetnici koji su do stupanja na snagu ovog zakona registrovani u CRPS dužni su da usklade poslovanje i podnesu registracionu prijavu za registraciju u CRPS u skladu sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (5) Akcionarska društva u kojima su na dan stupanja na snagu ovog zakona postojale obične akcije različite nominalne vrijednosti, dužna su da izvrše homogenizaciju akcija radi ujednačavanja nominalne vrijednosti, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, na način da se održi proporcionalno učešće u ukupnom broju akcija.

Započeti postupci

Član 330

-
- (1) Postupci registracije i restrukturiranja privrednih društava koji su započeti sazivanjem nadležnog organa društva prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po zakonu koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.
- (2) Postupci smanjenja ili povećanja kapitala i emisije akcija započeti sazivanjem skupštine akcionara akcionarskog društva i postupci emisije akcija po aktima o osnivačkoj emisiji akcija evidentiraju se i odobravaju u skladu sa odredbama zakona kojima se reguliše poslovanje privrednih društava važećim u vrijeme sazivanja skupštine sa predlogom navedenih odluka.

Obustava postupka

Član 330a

Nadležni organ za registraciju će u roku od pet dana od dana stupanja na snagu ovog zakona povući predloge za pokretanje postupka likvidacije društava koje je podnio na osnovu člana 329 stav 5 Zakona o privrednim društvima ("Službeni list CG, broj 65/20"), a ako je postupak na osnovu tih predloga pokrenut, obustaviće se.

Član 330b

Postupci sazivanja i održavanja skupštine akcionara koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po ovom zakonu, osim ako su rokovi za održavanje skupštine kraći od rokova iz člana 151a ovog zakona.

Primjena odredaba

Član 331

Odredbe člana 120 st. 8 i 9 i čl. 308 do 317 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 332

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje da važi Zakon o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02 i "Službeni list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11).

Stupanje na snagu

Član 333

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".